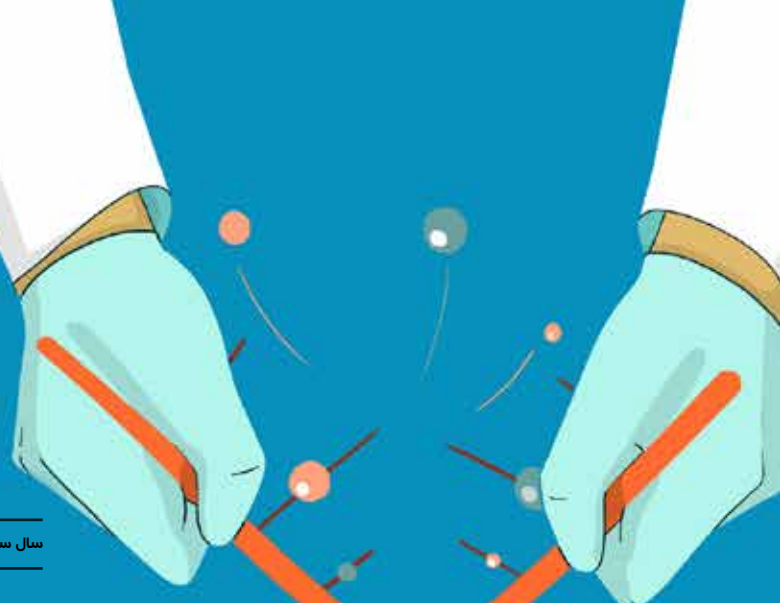

ماهنامه آموزشی، پژوهشی، خبری و اطلاع رسانی

سال سیزدهم / شماره ۱۰۷ / فروردین ماه ۱۳۹۹ ۷۲ صفحه ۳۰ هزار تومان

تولید و مصرف محصولات تراریخته از افسانه تا واقعیت

Aftab . Oil

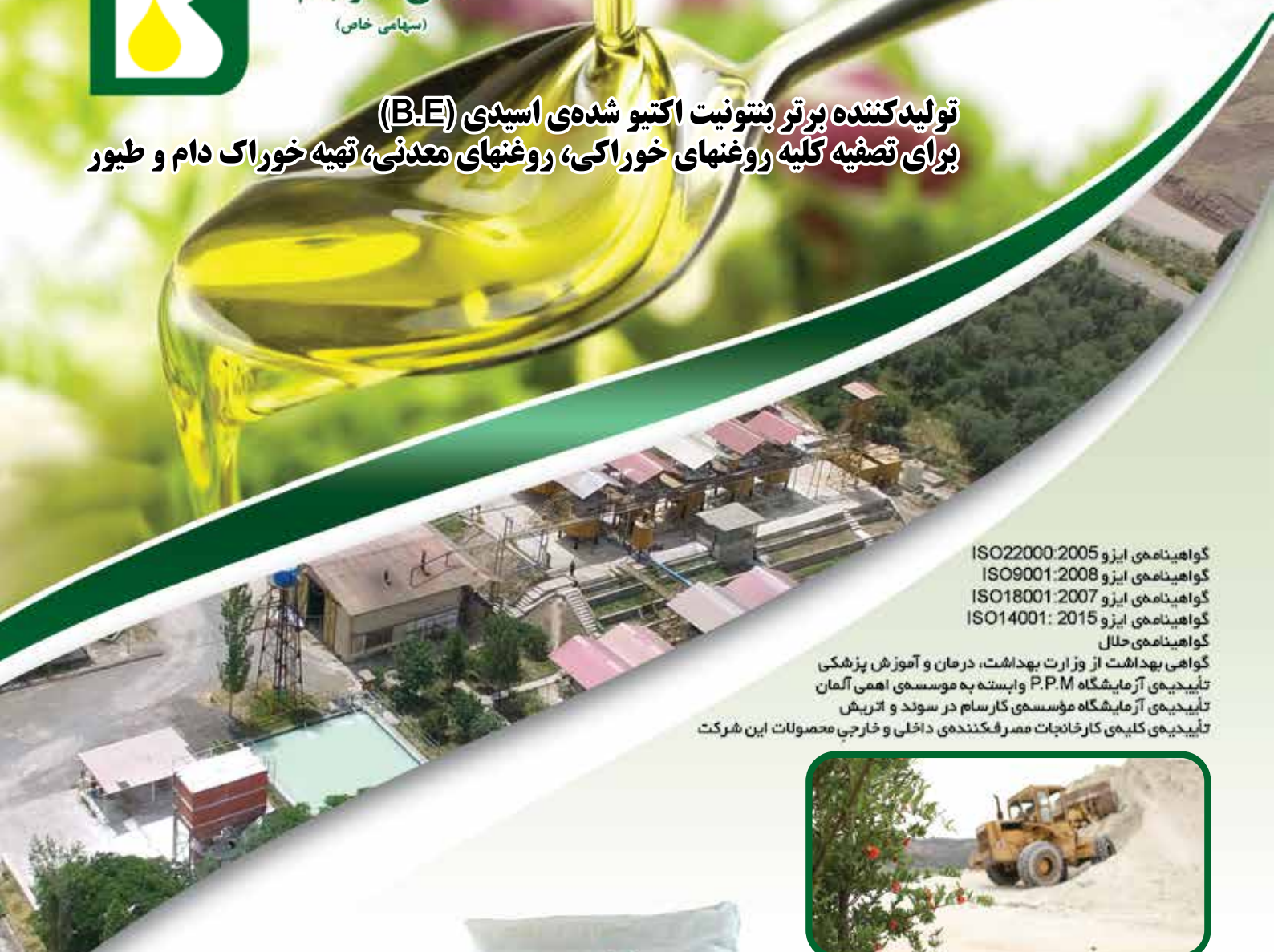
www.mmc.ir

شرکت تولید و فرآوری
کانی ساز جم
(سهامی خاص)

تولید کننده برتر بنتونیت اکتیو شده اسیدی (B.E)
برای تصفیه کلیه روغنهای خوراکی، روغنهای معدنی، تهیه خوراک دام و طیور

گواهینامه ایزو ISO22000:2005
گواهینامه ایزو ISO9001:2008
گواهینامه ایزو ISO18001:2007
گواهینامه ایزو ISO14001: 2015
گواهینامه حلال

گواهی بهداشت از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تأییدیه آزمایشگاه P.P.M وابسته به موسسه مهمی آلمان
تأییدیه آزمایشگاه موسسه کارسام در سوئد و اتریش
تأییدیه کلیه کارخانجات ممبر شکننده داخلی و خارجی محصولات این شرکت

Kany Saz Jam Co.

Top producer of acid activated
bentonite (Bleaching earth)
in IRAN

www.kansazejam.com
info@kansazejam.com

آدرس: تهران، بلوار میرداماد، خیابان آقازاده
فرد، کوچه تاجبخش، پلاک ۴۶، طبقه اول
کد پستی: ۱۹۱۱۶۳۷۱۱
تلفن: ۰۲۱۲۲۲۵۱۴۲۸ - ۰۲۱۲۲۲۹۲۰۷۳۰
فکس: ۰۲۱۲۲۲۲۹۴۸۳

STM GROUP

ارائه دهنده خطوط کامل بسته بندی روغن و انواع مایعات تا ظرفیت 45/000 بطری در ساعت

**ماشین آلات بادکن تمام اتوماتیک
جهت تولید ظروف PET**

ماشین آلات سری Blueline

ماشین آلات سری Blueline BIG

ماشین آلات سری Blueline HF

ماشین آلات چرخشی سری BRM10

نمایندگی شرکت STM Group در ایران: شرکت مهندسی صنعتی دامیرچی

ایمیل: MD@Damirchi.com — EM@Damirchi.com

وبسایت کمپانی STM Group : www.stm-pack.com

وبسایت شرکت مهندسی صنعتی دامیرچی : www.damirchi.com

آدرس دفتر: تهران، میدان آرژانتین، ابتدای بلوار آفریقا،

شماره ۱۲، واحد ۸

تلفن: ۰۲۱_۸۳۸۷۲

تلفن همراه: ۰۹۱۲۱۴۵۳۲۰۲

We team up with the most demanding Oils & Fats processors in the world

COMPLETE PREPARATION PLANTS

innovative proprietary Technologies based on the experience of

- 220+ Preparation Plants
- 3,000+ Rosedowns Presses

COMPLETE EXTRACTION PLANTS

Reliable and unmatched Technologies based on the experience of

- 900+ Extractors
- 900+ Desolventiser Toasters (Dryer Coolers)
- 700+ Distillations & Solvent Recovery Sections

COMPLETE REFINING PLANTS

State-of-the-Art refining Technologies based on the experience of

- 700+ Oil pretreatment Processes
- 900+ Bleaching Processes
- 1,400+ Deodorizing Processes

COMPLETE FAT MODIFICATION PLANTS

High performance Technologies based on the experience of

- 100+ Full Hydrogenation Processes
- 80+ Interesterification Processes
- 400+ Fractionation Processes

Desmet Ballestra designed and delivered the largest extraction plant in the world, operating at 20,000 TPD with unmatched efficiency.

Science behind Technology

www.desmetballestra.com

دفتر کمپانی Desmet در ایران:

شرکت مهندسی صنعتی دامیرچی

آدرس دفتر: تهران، میدان آرژانتین، ابتدای

بلوار آفریقا، شماره 12، واحد 8

تلفن: 021_83872

تلفن همراه: 09121453202

ایمیل: MD@Damirchi.com – EM@Damirchi.com

وبسایت: www.damirchi.com

تولید ملی
افتخار ملی

کانسارهای افرا

(سهامی خاص)

بزرگترین تولیدکننده بنتونیت اکتیو و خاک رنگبر

کاربرد مصرف

- روغن نباتی
- پارافین و وازلین
- صنعت نفت
- تصفیه آب

محصولات

- خاک رنگبر
- بنتونیت اکتیو
- کمک صافی
- خاک ارت

مالکیت ۲ معدن با ذخیره ۱۲ میلیون تن بنتونیت کلسیک

پروانه بهره برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت
تنها دارنده پروانه تولید و ساخت از وزارت بهداشت

صادرات به بیش از ۱۰ کشور

دفتر مرکزی: تهران، خیابان مطهری، خیابان سلیمان خاطر، پلاک ۱۳۰، واحد ۴۰۳

☎ ۰۹۱۲۸۰۲۴۵۲۱

☎ ۸۸۳۱۳۸۱۸-۱۹

☎ ۸۸۳۱۰۵۹۷

کارخانه: زنجان، سلطانیه، مجتمع صنعتی با هنر

🌐 www.akaco.ir

✉ info@akaco.ir

ساخت و طراحی خط تولید روغن

- طراحی، تأمین و ساخت تجهیزات کامل خط تصفیه روغن (صمغ گیری، رنگبری، بی بوسازی و...)
- طراحی، تأمین و ساخت تجهیزات

- طراحی و ساخت انواع تانک های استنلس استیل، کربن استیل اعم از تحت فشار و تحت خلا.
- طراحی و ساخت انواع خطوط تولید کره
- طراحی و ساخت انواع راکتورهای

پر کن بطری و حلب

گروه صنعتی دمیرچی

web: www.Damirchi.com

Email: MD@Damirchi.com

دفتر: تهران، میدان آرژانتین، ابتدای بلوار آفریقا، شماره 12، واحد 8

تلفن: 021 83872 فکس: 021 8879 2730

کارخانه: تهران، شهرک صنعتی شمس آباد، بلوار بهارستان، نبش خیابان آزادی

تلفن: 021 5690 8-1030 فکس: 021 5690 1039

ویونی®

کارخانه روغن نباتی و روغن کشی فرآوری سبوس کندوج: گیلان. شهرک صنعتی صومعه سرا. سرو چهار تلفن: ۰۱۳- ۴۴۱ ۳۱ ۱۲ ۶۰
دفتر مرکزی فرآوری سبوس کندوج: تهران. خیابان شریعتی. نبش کوچه ساحل. پلاک یک تلفن: ۰۲۱- ۲۲ ۸۴ ۱۹ ۳۹
کارخانه روغن نباتی آراین طعم خزر: آمل. شهرک صنعتی چمستان تلفن: ۰۱۱- ۴۴ ۶۶ ۷۵ ۶۶- ۸
دفتر مرکزی آراین طعم خزر: تهران. بلوار میرداماد. میدان مادر. برج بیژن. طبقه ۱۱. واحد ۱ تلفن: ۰۲۱- ۲۲ ۲۵ ۵۸ ۱۸

لذت سلامتی با روغن ورامین

شرکت روغنکشی خرمشهر

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، بعد از میدان حسن آباد، کوچه شهید مرادی (باستون شرقی)، ساختمان مرکزی اتکا، طبقه ۵
صندوق پستی: ۹۹۳-۱۱۱۵۵ / تلفن گویا: ۰۲۱-۶۶۴۰۶۰۲۹ / فکس: ۰۲۱-۶۶۹۷۹۵۸۱ / www.khoec.com

طبیعت

لایت Light

روغن نیمه جامد
مناسب جهت پخت و پز
حاوی ویتامین A و E

محصول
جدیدی از
طبیعت

Eat well , Live well

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

INDEX LIST

- سرمقاله ۱۲
- اخبار داخلی ۱۴
- رویکرد جهانی به تولید و مصرف محصولات تراریخته از افسانه تا واقعیت ۱۶
- تنوع زیستی و نقش آن در امنیت غذایی و سلامت انسان ۲۸
- ضرب المثل‌های روغنی ۳۲
- بررسی وضعیت واردات کالاهای اساسی با ارز ترجیحی ۳۶
- قیمت جهانی انواع روغن خام فوریه ۲۰۱۸ تا فوریه ۲۰۲۰ ۴۹
- اخبار علمی ۵۰
- گزارشی از وضعیت جهانی تولید و تجارت انواع دانه‌های روغنی، روغن و کنجاله «فوریه ۲۰۲۰» ۵۲
- عملکرد کارخانجات روغن‌نباتی در سال ۱۳۹۸ ۶۵

روابط عمومی: علی اکبر قدیریان

مدیر هنری: حمیدرضا پاشایی

لیتوگرافی و چاپ: شمسه خوش نگار

آدرس: تهران، خیابان پاکستان، کوچه ۱۴، پلاک ۴، طبقه ۲

تلفن: ۸۸۷۳۸۵۷۵

آدرس اینترنتی: www.ivoia.com

پست الکترونیکی: info@ivoia.com

صاحب امتیاز:

اتحادیه تولید کنندگان و صادرکنندگان روغن‌نباتی ایران

مدیر مسئول و سردبیر:

امیر هوشنگ بیرشک

مدیر تحریریه: مانی جمشیدی

همکاران این شماره:

علیرضا استاد حسینی

افشین اسماعیلی فر

ساره امیا

زهرا حاجت پور

مریم ربیع گیلانی

شیوا سعیدی

مزدا کاظم زاده

مهدی معلی

سید آمنه میر مطهری

زهرا نیلچیان

آفتابگردان

ماهنامه آموزشی، پژوهشی، خبری و اطلاع رسانی

سال دوازدهم / شماره ۱۰۷ / فروردین ماه ۱۳۹۹

امیر هوشنگ بیرشک
دبیر انجمن صنفی صنایع روغن نباتی ایران

تراریختگی در روغن‌ها

با توجه به توسعه کشت محصولات بیوتک در جهان، در تاریخ ۲۹ ژانویه سال ۲۰۰۰ میلادی پروتکل ایمنی زیستی کارتاها در مونترال کانادا به تصویب نمایندگان کشورهای عضو رسید. بر اساس موادی از کنوانسیون تنوع زیستی، کاربری سالم و بی خطر روش‌های فناوری زیستی (بیوتکنولوژی) به نحوی که این روش‌ها و یا فرآیند آن‌ها تأثیر زیانباری بر محیط زیست نداشته باشد، مورد تأکید قرار گرفته و از تعهدات کشورهای عضو شمرده شد.

دولت جمهوری اسلامی ایران در تاریخ سوم خرداد ۱۳۸۰ پروتکل ایمنی زیستی کارتاها را امضا نمود و این پروتکل در تاریخ ۲۹ مرداد ۱۳۸۲ توسط مجلس شورای اسلامی ایران به تصویب رسید. به دنبال آن قانون ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر یازده ماده و هفت تبصره در مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۱ مرداد ۱۳۸۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

بر اساس این قانون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسئولیت صدور، تمدید و لغو مجوز هرگونه فعالیت در چارچوب ماده ۲ قانون در خصوص موجودات زنده تغییر شکل یافته مرتبط با مواد غذایی، آرایشی، بهداشتی، مواد پزشکی و عوامل بیماری‌زای انسانی را برعهده دارد. همچنین مطابق بند ب ماده ۴ قانون ایمنی زیستی، مسئولیت بررسی ارزیابی و مدیریت مخاطرات احتمالی موجودات زنده تغییر شکل یافته در حیطه سلامت انسان و ایمنی غذایی بر مبنای مستندات علمی ارائه شده از سوی متقاضی و مستندات علمی معتبر موجود برعهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش

به مواد غذایی و محصولات کشاورزی که از لحاظ ژنتیکی دستکاری شده و ژن جدید و مطلوبی را از سایر ارگانسیم‌ها دریافت می‌کنند، محصولات تراریخته می‌گویند. این محصولات برای اولین بار در سال ۱۹۹۶ کشت شدند و مساحت جهانی محصولات تراریخته طبق گزارش مؤسسه ارزیابی بهره برداری از بیوتکنولوژی کشاورزی (ISAAA)، انتشار یافته در سال ۲۰۱۸، روندی افزایشی داشته است. به طوری که از ۱۰۷ میلیون هکتار در سال ۱۹۹۶ به ۱۹۱،۷ میلیون هکتار در سال ۲۰۱۸ رسیده است و رشدی ۱۱۳ برابری داشته است. چهار محصول اصلی زیست فناوری کشاورزی یعنی سویا، ذرت، پنبه دانه و کلزا بیش از ۹۹ درصد این محصولات را شامل می‌شوند.

۹۵،۹ میلیون هکتار از محصولات بیوتک جهان یعنی ۵۰ درصد از آن متعلق به سویا، ۵۸،۹ میلیون هکتار متعلق به ذرت با سهم ۳۰،۷ درصدی از این محصولات، ۲۴،۹ میلیون هکتار یعنی ۱۳ درصد متعلق به پنبه دانه و ۱۰،۱ میلیون هکتار یعنی ۵،۳ درصد از این محصولات متعلق به کلزا می‌باشد. از منظر دیگر ۷۸ درصد از کل سویای تولیدی در جهان، ۷۶ درصد از کل پنبه دانه تولید شده در جهان، ۳۰ درصد از کل ذرت و ۲۹ درصد از کل کلزای تولید شده در جهان تراریخته هستند.

بزرگترین تولیدکنندگان محصولات تراریخته آمریکا، برزیل، آرژانتین، هند و کانادا می‌باشند. این پنج کشور ۹۱ درصد از کل سطوح زیر کشت محصولات بیوتک جهان را به خود اختصاص داده‌اند.

پزشکی است.

نحوه کنترل سازمان محترم غذا و دارو نیز بسیار سختگیرانه و همسو با قوانین اتحادیه اروپا (EFSA) می‌باشد، ضمن اینکه ما محصولی تراریخته در کشور تولید نمی‌کنیم.

نکته ای که بسیار مهم و حائز اهمیت است این است که تراریخته نوعی تکنولوژی و علم است و موافقان و مخالفانی دارد. اما این بحث باید در محیط‌های علمی و تخصصی مطرح شود و فضا سازی‌های رسانه ای علیه مهندسی ژنتیک و علم بیوتکنولوژی صحیح نبوده و نباید امنیت روانی جامعه به هم بخورد. یکی می‌گوید تراریخته خوب است و دیگری می‌گوید بد است و بدون آگاهی بخشی، جامعه را دچار رعب و وحشت می‌کنند.

تراریخته دستاورد بشری است و دارای نقاط قوت و ضعف می‌باشد و نگرش خوب و یا بد در مورد آن صحیح نیست. در ارتباط با روغن‌های نباتی تولید شده در کشور این اطمینان بطور کامل وجود دارد که اولاً، بخش مهمی از روغن‌های تولید شده در کشور، از جمله آفتابگردان، پالم (که در فرمولاسیون بسیاری از محصولات تولیدی استفاده می‌شود)، کلزا، کنجد و بخشی از روغن سویای حاصل از دانه روغنی سویای کشت شده در کشور غیرتراریخته هستند. ثانیاً، روغن‌های سویای تراریخته وارداتی نیز کاملاً زیر نظر سازمان محترم غذا و دارو و با دریافت مجوزهای مربوطه وارد و در صنعت روغن نباتی کشور تصفیه و استفاده می‌شوند.

نکته بسیار مهم و حائز اهمیت در مورد روغن‌های خوراکی تصفیه شده این است که نگرانی اصلی جوامع علمی و غیر علمی در مورد محصولات دستورزی شده ژنتیکی و یا همان تراریخته‌ها، ایجاد پروتئین جدید در محصولات تراریخته است که پیش از آن در نوع طبیعی آن وجود نداشته است، اما در مورد روغن‌ها این پروتئین نوترکیب یا نوظهور وجود ندارد!

نگرانی از وجود DNAهای نوظهور و نوترکیب در محصولات تراریخته که پیش از این در سیستم گوارشی بدن انسان و یا موجودات دیگر تعریف نشده است، در مورد روغن‌های موجود در بازار که عموماً تصفیه شده هستند، منتفی است. چراکه فاقد این نوع DNA می‌باشند. ضمناً در اکثر روغن‌های گیاهی که از منشاء بذر و دانه تراریخته تولید شده اند، هدف ایجاد مقاومت گیاه در برابر علف کش و یا آفات بوده است و نه دستکاری در پروفایل اسیدهای چرب. پس این تغییر ژنتیکی در مرحله رشد و نمو گیاه زنده تأثیر داشته و پس از آن در مرحله استحصال روغن بی تأثیر است. حتی اگر هدف تغییر ژنتیکی گیاه به منظور بهینه سازی پروفایل اسیدهای چرب باشد، از آنجایی که خود اسید چرب موجود در محصول تراریخته پیش از این با بدن انسان سازگاری پیدا کرده است، جای هیچ گونه نگرانی از این بابت هم وجود ندارد.

نکته بعدی اینکه در مورد روغن‌های تولید شده در داخل کشور، هیچ یک از عوامل تراریختگی قابلیت ردیابی در آزمایشگاه را ندارد و این بدین معنی است که میزان نوکلئیک (DNA) به حدی ناچیز است که حتی روش فوق حساس PCR هم قادر به شناسایی آن نیست.

لازم به توضیح است که هدف از برچسب گذاری، دادن حق انتخاب به مصرف کننده و ارائه این اطلاعات است که این محصولات با استفاده از فناوری زیستی کاملاً سازگار با طبیعت تولید شده‌اند و برای سلامتی مضر نیستند. نه اینکه به مصرف کننده القا شود که مصرف این محصولات برای سلامتی او مضر است. قطعاً در این زمینه فرهنگ سازی صحیح و درست ضروری می‌باشد.

در پایان به استحضار مردم شریف ایران می‌رساند کلیه روغن‌های نباتی اعم از تراریخته و غیرتراریخته دارای نشان استاندارد و سازمان غذا و دارو بوده و مردم عزیز می‌توانند با آسودگی خاطر از همه آنها استفاده نمایند.

عقب‌نشینی کشاورزان مازندران از برنامه کشت کلزا

زیر کشت کلزا کم شده است اما ۱۰ هزار هکتار کشت گندم افزایش یافته است. عزیز الله شهیدی فر با اظهار این که سطح زیر کشت گندم امسال از ۵۱ هزار هکتار سال قبل به ۶۰ هزار هکتار افزایش یافته است، افزود: سال قبل این سطح از زیر کشت گندم افزایش یافته، کلزا کاری بوده است. وی جا به جایی کشت کلزا و گندم در اراضی شرق مازندران را امری طبیعی دانست و توضیح داد: کشاورزان این مناطق برای تنوع دادن به زراعت زمین این کار را می‌کنند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی مازندران در مورد محقق نشدن تعهد کشت کلزا در در زمین‌های شالیزاری گفت: شرایط آب و هوایی و بارندگی‌های مناسب و فراوانی که امسال بر خلاف حدود ۱۰ سال گذشته داشتیم، سبب شد تا شرایط برای کشت کلزا در زمین‌های شالیزاری مناسب نباشد. وی افزود: به هر حال کشاورز به عنوان تولیدکننده تصمیم گیر نهایی برای انتخاب نوع محصول است و صد البته کشاورز همه شرایط را بر اساس تجربه لحاظ می‌کند، اما وزارت جهاد کشاورزی دولت تدبیر و امید حمایت‌های خود را برای توسعه کشت کلزا امسال بیشتر نیز کرده بود.

شهیدی فر تصریح کرد: عملکرد دولت در اعلام به موقع خرید، قیمت مناسب و پرداخت سریع و عملی کردن بسته‌های حمایتی سبب شد تا سطح زیر کشت از چهار هزار هکتار سال ۹۳ به ۲۵ هزار هکتار در سال قبل افزایش یابد.

وی ادامه داد: با توجه به سیاست‌های تشویقی به ویژه تامین ۲۵۰ تن بذر، کود شیمیایی و سموم مورد نیاز و استقبال شالیکاران، برنامه ریزی برای کشت کلزا در سال جاری ۵۰ هزار هکتار بوده است، اما شالیکاران در حوزه آبریز هراز اصلاً به کشت کلزا استقبال نشان ندادند.

بارندگی مناسب و سیلاب بهاری

وی یکی دیگر از دلایل محقق نشدن توسعه کشت کلزا در زمین‌های شالیزاری را سیلاب اوایل سال جاری دانست و گفت: به دلیل تخریب سرده‌ها و عدم کنترل و مدیریت آب، شالیکار از کشت کلزا دست کشیده‌اند. رئیس جهاد کشاورزی مازندران وضعیت رویش و گلدهی کلزا در استان مازندران را بسیار مناسب توصیف کرد و گفت: پیش بینی می‌شود تولید مناسبی داشته باشیم.

این مسئول کشاورزی مازندران به افزایش سطح کشت علوفه، سویا و سبزیجات در زمین‌های شالیزاری اشاره کرد و اظهار داشت: این نوسان سطح زیر کشت، دلیل بر استفاده نکردن از ظرفیت تولیدات کشاورزی نیست، چراکه جابجایی نوع کشت در مازندران همواره وجود داشته است، اما با توجه به اهمیت تولید دانه روغنی به عنوان یک محصول استراتژیک، سطح توقع دولتمردان را از کشاورزان بالا برده است.

کشت دانه روغنی کلزا در مازندران امسال نه تنها با تعهد ۴۰ هزار هکتاری فاصله بسیاری دارد، بلکه حدود ۱۲ هزار هکتار از سطح زیر کشت این محصول به نسبت سال قبل کمتر شده است.

تعهد ۴۰ هزار هکتاری کشت دانه روغنی کلزا در سال زراعی جاری مازندران برابر با سطح زیر کشت ۱۴ سال پیش یعنی سال ۸۴ بود، اما طبق اعلام جهاد کشاورزی استان، امسال فقط ۱۳ هزار و ۵۰۰ هکتار از زمین‌های استان زیر کشت کلزا رفته است.

استان مازندران ۴۶۰ هزار هکتار زمین مرغوب کشاورزی دارد که بعد از برداشت برنج و گندم بخشی از آنها زیر کشت کلزا می‌رود. در طرح گسترش کشت کلزا مقرر شده بود تا علاوه بر کشت کلزا در زمین‌های خشکه زاری، در سال زراعی جاری ۲۰ هزار هکتار از زمین‌های شالیزاری حوزه آبریز هراز نیز زیر کشت این محصول برود.

بسته‌های حمایتی دولت تدبیر و امید در قالب‌های مختلف مانند اعلام به موقع خرید، قیمت مناسب و پرداخت سریع، پرداخت تسهیلات بلاعوض، تامین کود شیمیایی و سموم و تامین صد درصدی انواع بذر اصلاح شده کلزا سبب شد تا کشت دانه روغنی کلزا هر سال با افزایش سطح کشت نسبت به سال پیش در مازندران رونق بگیرد به طوری که از چهار هزار هکتار سال ۹۳ به ۲۵ هزار هکتار در سال زراعی گذشته افزایش یافت بود، اما امسال به یکباره تا حدود ۵۰ درصد کاهش یافته است.

کشت کلزا در مازندران به طور معمول از نیمه دوم شهریور در مناطق میان بند و ارتفاعات آغاز می‌شود و در زمین‌های شالیزاری جلگه ای نیز از پنج مهر تا پانزدهم آبان است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که شالیکاران حوزه آبریز هراز اصلاً به کشت دانه روغنی کلزا استقبال نشان نداده اند و حتی برخی از کشاورزان شرق استان هم که پیش از این استقبال خوبی به کشت کلزا داشتند، امسال کشت گندم را ترجیح دادند.

بنا بر آمار جهاد کشاورزی مازندران سال قبل از ۲۵ هزار هکتار کلزاکاری حدود ۶ هزار هکتار آن در زمین‌های شالیزاری کشت شده بود و طرح گسترش کشت کلزا در زمین‌های شالیزاری از برنامه‌های جدی امسال وزارت جهاد کشاورزی بود. همسو با این برنامه، وزارت جهاد کشاورزی طرح کشت دوم دانه روغنی کلزا در ۲۰ هزار هکتار از زمین‌های شالیزاری مازندران را در قالب تفاهم نامه همکاری بین استانداری و جهاد کشاورزی مازندران با هدف تولید روغن مورد نیاز کشور نهایی کرده بود.

کشت گندم به جای کلزا

رئیس سازمان جهاد کشاورزی مازندران در گفت و گو با خبرنگار ایرنا، یکی از دلایل اصلی کاهش کشت دانه روغنی کلزا را افزایش سطح زیر کشت گندم در شرق استان دانست و گفت: اگرچه حدود ۱۲ هزار هکتار از سطح

توزیع گسترده کالاهای اساسی برای تنظیم بازار ماه رمضان

مدیر کل دفتر توزیع و فروش شرکت بازرگانی دولتی ایران گفت: ۱۵۰ هزار تن برنج، روغن و شکر برای تنظیم بازار ماه رمضان در فروشگاهها و مراکز توزیع منتخب توزیع می شود. حجت براتعلی مدیر کل دفتر توزیع و فروش شرکت بازرگانی دولتی ایران اظهار کرد: این شرکت به عنوان یکی از شرکتهای مباشر برای تأمین ذخایر راهبردی کشور فعالیت می کند و براساس برنامه های ستاد تنظیم بازار، شکر، گندم و روغن را در بازار مصرف مدیریت می کند. وی افزود: به طور معمول قبل از مناسبتهای مختلفی مانند ماه رمضان که تقاضا در بازار افزایش می یابد برنامه های از سوی کارگروه تنظیم بازار به ما اعلام می شود که برای ماه رمضان امسال نیز قرار است ۱۵۰ هزار تن کالای اساسی توسط این شرکت توزیع شود.

تعاونی و دیگر شبکه های منتخب در استان های کشور توزیع شود. براتعلی در ارتباط با قیمت این محصولات گفت: قیمت شکر تحویلی به مباشرین توزیع در کیسه های ۵۰ کیلوگرمی ۴۰۵۰۰ ریال و تحویل به مصرف کننده در بسته بندی یک کیلوگرمی ۵۹۰۰۰ ریال است. وی افزود: نرخ هر کیلوگرم برنج برای تحویل به مباشر ۷۲۰۰۰ ریال و حداکثر قیمت فروش برای مصرف کننده هر کیلوگرم ۸۰۰۰۰ ریال است. این مقام مسئول در پایان گفت: قیمت روغن نیز بر اساس نرخ های مصوب احجام خانوار و بر مبنای نرخ های اعلامی سازمان حمایت تولیدکنندگان و مصرف کنندگان توزیع می شود.

مدیر کل دفتر توزیع و فروش شرکت بازرگانی دولتی ایران ادامه داد: بر این اساس قرار است برای تنظیم بازار این ایام ۵۰ هزار تن برنج، ۵۰ هزار تن روغن و ۵۰ هزار شکر، توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران و ۲۵ هزار تن مرغ منجمد و ۱۵ هزار تن گوشت قرمز منجمد توسط شرکت پشتیبانی امور دام وزارت جهاد کشاورزی توزیع شود. وی تصریح کرد: عملیات توزیع این محصولات از ۳۰ فروردین ماه سال جاری تا پایان ماه رمضان در سطح استان های کشور بر اساس سهم اختصاص یافته برای هر استان توزیع می شود. وی اظهار داشت: قرار است این محصولات در فروشگاه های زنجیره ای، اصناف منتخب، میادین میوه و تره بار، شبکه های

اعلام ضرایب واردات دانه، روغن و کنجاله در مقابل خرید دانه داخلی

و در اجرای بندهای ۹ و ۴ یادداشت های فرعی فصول ۱۲ و ۱۵ کتاب مقررات صادرات و واردات، مقدار مجاز واردات دانه روغنی، روغن خام و روغن پالم برای برخورداری از تخفیف تعرفه ای مندرج در بندهای مذکور به شرح جدول زیر جهت ابلاغ و اجرای سیاست مذکور در سال ۱۳۹۹ ایفاد می شود. خواهشمند است دستور اقدام صادر نمایید. شایان ذکر است که با توجه به تفاوت زیان خرید سال جاری با سال های قبل و تغییر ضرایب، امکان تسری ضرایب سال جاری به خریدهای سال های قبل وجود ندارد.

وزارت جهاد کشاورزی ضرایب واردات دانه های روغنی، روغن خام، روغن پالم و کنجاله سویا در مقابل خرید دانه های داخلی را اعلام کرد. مهدی کاظم نژاد سرپرست معاونت توسعه صنایع تبدیلی و کسب و کارهای کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی در نامه ای به یزدان سیف رئیس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت بازرگانی دولتی نوشت: احتراماً پیرو نامه شماره ۷۲۱۸/۵۰/۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ و عطف به تصویب نامه شمار ۱۲۲۵/۱۲۲۲ مورخ ۱۳۹۹/۱/۹ هیات وزیران و مستند به تصمیمات مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۳ کمیته تنظیم بازار

مقدار مجاز واردات در مقابل خرید یک کیلو گرم دانه روغنی تولید داخل

۲۳	مقدار واردات دانه روغنی (کیلوگرم) برخوردار از تخفیف حقوق ورودی
۶	مقدار واردات روغن خام (کیلوگرم) برخوردار از تخفیف حقوق ورودی
۳/۵	مقدار واردات روغن پالم (کیلوگرم) برخوردار از تخفیف حقوق ورودی
۱۴	مقدار واردات کنجاله سویا (کیلوگرم) برخوردار از تخفیف حقوق ورودی
۱۱/۵	مقدار واردات روغن خام آفتابگردان (کیلوگرم) برخوردار از تخفیف حقوق ورودی از مبدا کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا

رویکرد جهانی به تولید و مصرف محصولات تراریخته از افسانه تا واقعیت

بررسی ادعای ممنوعیت محصولات تراریخته در ۳۸ کشور جهان در خصوص تولید، واردات و مصرف

مهدي معلي |

دکتری حقوق مالکیت فکری و عضو هیات مدیره انجمن علمی بیوتکنولوژی ایران

زهرا حاجت پور |

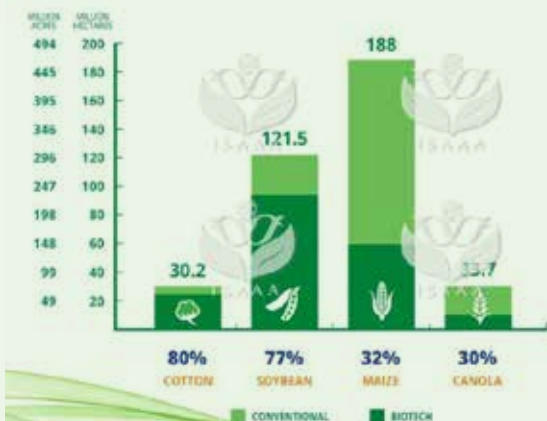
کارشناس ارشد کشاورزی و مدیر روابط عمومی انجمن علمی ایمنی زیستی ایران

مساحت تجمعی ۲,۵ میلیارد هکتار، ۱۱۳ برابر افزایش یافته و از ۱,۷ میلیون هکتار در سال ۱۹۹۶ به ۱۹۱,۷ میلیون هکتار در سال ۲۰۱۸ رسیده است. تا انتهای سال ۲۰۱۸ میلادی در مجموع ۲۶ کشور، تولید کننده محصولات تراریخته بوده‌اند و اغلب کشورهای جهان نیز مصرف کننده این محصولات هستند. آمار واردات کشورها از کشورهای تولید کننده این محصولات در پایگاه The Observatory of Economic Complexity (oec.world) قابل مشاهده است.

اگرچه بیش از ده محصول تراریخته تا کنون تجاری شده است چهار محصول استراتژیک سویا، ذرت، پنبه و کلزا بیشترین سطح زیر کشت محصولات تراریخته را در ۲۶ کشور تولید کننده این نوع محصولات به خود اختصاص دادند. سویای تراریخته با ۹۵,۹ میلیون هکتار ۵۰ درصد سطح زیر کشت محصولات تراریخته را به خود اختصاص داد. ذرت با ۵۸,۹ میلیون هکتار، پنبه با ۲۴,۹ میلیون هکتار و کلزا با ۱۰,۱ میلیون هکتار سطح زیر کشت تراریخته در رتبه‌های بعدی قرار داشتند.

بر اساس آمار سرویس بین‌المللی دستیابی و استفاده از بیوتکنولوژی کشاورزی ۷۷ درصد سطح زیر کشت سویا، ۸۰ درصد سطح زیر کشت پنبه، ۳۲ درصد سطح زیر کشت ذرت و ۳۰ درصد سطح زیر کشت کلزا در سطح جهان در سال ۲۰۱۸ به ارقام تراریخته این محصولات اختصاص داشته است (نمودار ۱).

نمودار ۱. درصد پذیرش جهانی چهار محصول تراریخته اصلی (میلیون هکتار/میلیون ایکر) در سال ۲۰۱۷

ایالات متحده آمریکا رتبه اول کشت محصولات تراریخته در سال ۲۰۱۸ را به خود اختصاص داد و ۷۵ میلیون هکتار را زیر کشت این محصولات برد و پس از آن برزیل با ۵۱,۳ میلیون هکتار، آرژانتین با ۲۳,۹ میلیون هکتار، کانادا با ۱۲,۷ میلیون هکتار و هند با

زیست‌فناوری، مهندسی ژنتیک و تولید گیاهان تراریخته از مهم‌ترین دستاوردهای بشر برای تامین امنیت غذایی با رویکرد توسعه پایدار است. تولید محصولات مقاوم به تنش‌های زیستی و غیر زیستی به ویژه آفت، متحمل به کم آبی و محصولاتی با ارزش تغذیه‌ای بیشتر که به واسطه کاهش ضایعات با افزایش عملکرد همراه بوده است و روش‌های کشت دوست‌دار محیط زیست از مهمترین اهداف و دستاوردهای فناوری مهندسی ژنتیک و تولید محصولات تراریخته بوده است.

با وجود آنچه گفته شد و با توجه به بازار چندین میلیارد دلاری واردات مواد غذایی در کشور به نظر می‌رسد برخی جریان‌های اقتصادی توانسته‌اند در ۱۵ سال گذشته با موفقیت کشور را از این فناوری و تولید داخلی محصولات تراریخته محروم کرده و راه واردات بیشتر را بگشایند. این در حالی است که سند ملی زیست‌فناوری و راهبردهای اجرایی آن مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون ملی ایمنی زیستی و سیاست‌های اجرایی آن تولید این محصولات را تکلیف کرده‌اند. همچنین مراجع ملی و بین‌المللی مرتبط با سلامت از جمله سازمان جهانی بهداشت، سازمان فائو و مراجع متولی بهداشت و سلامت همه کشورها از جمله آمریکا، اتحادیه اروپا و... بر سلامت و ایمنی این محصولات تأکید و اقدام به صدور صدها مجوز تولید و مصرف کرده‌اند.

یکی از شایعاتی که در جلوگیری از بهره‌مندی کشور از این فناوری مؤثر بوده است، ممنوعیت این محصولات در برخی کشورها است. به طور خاص فهرستی از ۳۷ کشور در برخی محافل و سایت‌ها منتشر شده که ادعا شده محصولات تراریخته در آن‌ها ممنوع شده است. این امر موجب شد به بررسی رویکرد جهانی و کشورها به محصولات تراریخته بپردازیم. برای مطالعه رویکرد جهانی به محصولات تراریخته می‌توان منابعی همچون گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی، قوانین کشورهای ادعا شده و همچنین رویه عملی آنها در مصرف محصولات تراریخته مورد توجه قرار گرفته است.

آخرین وضعیت محصولات تراریخته در جهان

طبق آخرین آمار که توسط سرویس بین‌المللی دستیابی و استفاده از بیوتکنولوژی کشاورزی منتشر شده است طی ۲۳ سال گذشته از سال ۱۹۹۶ تاکنون سطح زیر کشت محصولات تراریخته با

در ژاپن و استرالیا طبق قانون، الزامی به برچسب گذاری روغن استحصال شده از محصولات تراریخته وجود ندارد چرا که محصول نهایی روغن فاقد پروتئین حاصل از اصلاح ژنتیک است

۱۱,۶ میلیون هکتار در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار داشتند (جدول ۱). سطح زیر کشت تراریخته در سال ۲۰۱۸ در آمریکای لاتین، ۷۹,۴ میلیون هکتار؛ آسیا و اقیانوسیه ۱۹,۱۳ میلیون هکتار و در آفریقا ۲,۷ میلیون هکتار بود. کمیسیون اروپا و مرجع غذا و داروی این اتحادیه مجوزهای متعدد برای تولید و مصرف این محصولات در سراسر اتحادیه صادر کرده‌اند و بر اساس همین مجوزها تاکنون دو کشور عضو یعنی اسپانیا و پرتغال، به کشت ذرت تراریخته مقاوم به آفات پرداخته‌اند.

جدول ۱. سطح زیر کشت محصولات تراریخته در سال ۲۰۱۸ در کشورهای مختلف (میلیون هکتار)**

رتبه	کشور	مساحت (میلیون هکتار)	محصولات تراریخته
۱	ایالات متحده آمریکا*	۷۵	ذرت، سویا، پنبه، کلزا، چغندر، یونجه، کدو، خربزه درختی، سیب و سیب‌زمینی
۲	برزیل*	۵۱,۳	سویا، ذرت، پنبه، نیشکر
۳	آرژانتین*	۲۹,۳	سویا، ذرت، پنبه
۴	کانادا*	۱۲,۷	کلزا، ذرت، سویا، چغندر، سیب و یونجه
۵	هندوستان*	۱۱,۶	پنبه
۶	پاراگوئه*	۳,۸	سویا، ذرت، پنبه
۷	چین*	۲,۹	پنبه و خربزه درختی
۸	پاکستان*	۲,۸	پنبه
۹	آفریقای جنوبی*	۲,۷	سویا، ذرت، پنبه
۱۰	اوروگوئه*	۱,۳	سویا، ذرت
۱۱	بولیوی*	۱,۳	سویا
۱۲	استرالیا*	۰,۸	پنبه و کلزا
۱۳	فیلیپین*	۰,۶	ذرت
۱۴	میانمار*	۰,۳	پنبه
۱۵	سودان*	۰,۲	پنبه
۱۶	مکزیک*	۰,۲	پنبه
۱۷	اسپانیا*	۰,۱	ذرت
۱۸	کلمبیا*	<۰,۱	پنبه و ذرت
۱۹	ویتنام	<۰,۱	ذرت
۲۰	هندوراس	<۰,۱	ذرت
۲۱	شیلی	<۰,۱	ذرت، سویا، کلزا
۲۲	پرتغال	<۰,۱	ذرت
۲۳	بنگلادش	<۰,۱	بادمجان
۲۴	کاستاریکا	<۰,۱	پنبه و سویا
۲۵	اندونزی	<۰,۱	نیشکر
۲۶	اسواتینی	<۰,۱	پنبه
	جمع	۱۹۱,۷	

* مجده تولید کننده بزرگ محصولات تراریخته که بیش از ۵۰ هزار هکتار را به زیر کشت محصول تراریخته اختصاص داده‌اند. ** به نزدیکترین صد هزار رند شده است.

آخرین وضعیت رخدادهای محصولات تراریخته دارای مجوز برای مصارف انسانی، خوراک دام و کشت

از سال ۱۹۹۶ تا انتهای سال ۲۰۱۸، ۲۰۶۳ مورد مجوز برای مصارف غذای انسان، به صورت مستقیم یا فراوری شده؛ ۱۴۶۱ مورد برای خوراک دام، به صورت مستقیم یا فراوری شده و ۸۲۵ مورد برای

کشت و رهاسازی در سطح جهان صادر شده است. ایالات متحده بیشترین تعداد رخدادهای تراریخته را صادر کرده و پس از آن مکزیک، ژاپن، کانادا، کره جنوبی، تایوان، استرالیا، زلاندنو، فیلیپین، اتحادیه اروپا، کلمبیا و برزیل قرار دارند. بیشترین تعداد مجوز برای ذرت صادر شده است (۱۳۷ مورد در ۳۵ کشور) و پس از آن پنبه (۶۳ رخداد در ۲۷ کشور)، سیب‌زمینی (۴۹ رخداد در ۱۳ کشور)، سویا (۳۸ رخداد در ۳۱ کشور) و کلزا (۳۷ رخداد در ۱۵ کشور) رتبه‌های بعد را دارند.

جدول ۲. ده کشور برتر اعطا کننده مجوز محصولات تراریخته برای مصارف خوراک انسان، دام و رهاسازی و کشت

رتبه	کشور	تعداد مجوزهای صادر شده		
		کاشت	خوراک دام	غذای انسان
۱	ایالات متحده آمریکا*	۱۷۴	۱۸۰	۱۹۲
۲	ژاپن*	۱۳۰	۱۷۷	۱۸۵
۳	کانادا	۱۴۴	۱۳۸	۱۴۷
۴	کره جنوبی	۰	۱۴۸	۱۵۶
۵	اتحادیه اروپایی	۸۵	۸۹	۸۹
۶	برزیل	۱۵	۲۹	۱۸۸
۷	مکزیک	۷۴	۶۸	۷۶
۸	فیلیپین	۱۳	۱۰۲	۱۰۳
۹	آرژانتین	۳	۱۰۰	۹۹
۱۰	استرالیا	۳۹	۱۹	۱۱۸
۱۱	سایر	۱۴۸	۴۱۱	۷۱۲
۱۲	جمع	۸۲۵	۱۴۶۱	۲۰۶۳

وضعیت قانونی محصولات تراریخته در جهان

آنچه گفته شد مختصری از وضعیت تولید و مصرف محصولات تراریخته در سطح جهان از آغاز تولید تجاری تا پایان سال ۲۰۱۸ بود.

بررسی رویکرد مراجع قانون گذاری و کنشگران محیط زیست در استرالیا نشان می‌دهد این کشور به عنوان یکی از اولین کشورهای تولید کننده محصولات تراریخته جهت گیری‌های مثبتی را نسبت به بهره برداری از این فناوری نشان می‌دهد. فهرست کاملی از محصولات دارای مجوز رهاسازی در استرالیا در وب سایت دفتر نظارت بر فناوری ژنتیک وزارت بهداشت استرالیا در دسترس است. هم اکنون ۸۰۰ هزار هکتار از اراضی این کشور به کشت پنبه و کلزای تراریخته اختصاص دارد.

در استرالیا الزامی به برچسب گذاری روغن استحصال شده از محصولات تراریخته وجود ندارد چرا که محصول نهایی روغن فاقد پروتئین حاصل از اصلاح ژنتیک است و بر اساس ماده (۲)(۵) قانون استانداردهای غذایی درباره نظارت بر محصولات تراریخته، برچسب گذاری محصولات تراریخته در استرالیا مانند ژاپن در مواردی الزامی است که ژن جدید یا پروتئین جدید حاصل از اصلاح ژنتیک در محصول نهایی به مقدار بیش از یک درصد، وجود داشته باشد یا محتویات تغذیه‌ای یک محصول غذایی تغییر قابل توجهی کرده باشد.^۲

ژاپن

ژاپن یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان (سرانه) محصولات غذایی تراریخته برای مصرف انسان و دام و از تولیدکنندگان محصولات تراریخته است. این کشور سالانه ۱۵ میلیون تن ذرت و ۳،۲ میلیون تن دانه سویا و ۲،۴ میلیون تن کلزا وارد می‌کند که غالباً از نوع تراریخته است. ذرت تراریخته امریکایی منشأ تأمین ۶۹،۳ درصد از واردات ذرت مصرفی مردم ژاپن است و ۲۹،۵ درصد نیز از برزیل وارد می‌شود که دومین تولید کننده بزرگ محصولات تراریخته در جهان است. حدود ۵ میلیون تن از ذرت وارداتی به ژاپن به مصرف انسانی اختصاص دارد. نظام حقوقی و قوانین این کشور برای صدور مجوز محصولات تراریخته مبتنی بر مستندات علمی است. تا کنون صدها مجوز برای کشت و مصرف محصولات تراریخته در ژاپن صادر شده است.^۳

تجاری‌سازی محصولات تراریخته در ژاپن مستلزم اخذ مجوز از مراجع مربوطه است. وزارت بهداشت، کار و رفاه، (MHLW) وزارت کشاورزی، جنگلداری و شیلات (MAFF)، وزارت محیط زیست (MOE)، وزارت آموزش، فرهنگ، ورزش، علم و فناوری (MEXT) مراجع چهارگانه مرتبط با این امر هستند. کمیسیون ایمنی غذا (FSC) به عنوان نهادی مستقل زیر نظر دفتر کابینه مسئول انجام ارزیابی‌های مربوط به وزارت بهداشت، کار و رفاه و وزارت کشاورزی،

با وجود آمار شفاف مبنی بر گستردگی استفاده از محصولات تراریخته در سطح جهان، ممنوعیت محصولات تراریخته در برخی از کشورها ادعایی است که به طور گسترده به ویژه در چند رسانه خاص و شبکه‌های اجتماعی مطرح شده است. بررسی قوانین و مقررات مربوط به مهندسی ژنتیک و محصولات تراریخته در هر کشور و عملکرد کشورها در واردات و مصرف محصولات تراریخته از کشورهای تولید کننده این محصولات، دو روش برای روشن شدن وضعیت محصولات تراریخته در کشورها است. به همین منظور مقررات تولید و مصرف تراریخته‌ها در کشورهای شاخص مورد بررسی قرار گرفته است.

مراجعه به قوانین این کشورها نشان می‌دهد شایعه «ممنوعیت محصولات تراریخته در بسیاری از کشورها» صحت ندارد. ارزش ارزی واردات برخی محصولات تراریخته اصلی شامل ذرت، سویا و فراورده آن از مهمترین کشورهای تولید کننده محصولات تراریخته به برخی از این کشورها گزارش شده است. منبع این گزارش رصدخانه پیچیدگی اقتصادی است که توسط گروه ماکرو کانکشنز در دانشگاه MIT توسعه یافته است.^۱

جدول ۳- فهرست کشورهایی که ادعا شده محصولات تراریخته در آن‌ها ممنوع است

	Country	Cultivation	Import	Continent
1	Austria	Banned	Allowed	-
2	Bosnia and Herzegovina	Banned	Allowed	-
3	Bulgaria	Banned	Allowed	-
4	Croatia	Banned	Allowed	-
5	Cyprus	Banned	Allowed	-
6	Denmark	Banned	Allowed	-
7	France	Banned	Allowed	-
8	Germany	Banned	Allowed	-
9	Greece	Banned	Allowed	-
10	Hungary	Banned	Allowed	-
11	Italy	Banned	Allowed	-
12	Latvia	Banned	Allowed	-
13	Lithuania	Banned	Allowed	-
14	Luxembourg	Banned	Allowed	-
15	Malta	Banned	Allowed	-
16	Moldova	Banned	Allowed	-
17	Netherlands	Banned	Allowed	-
18	Northern Ireland, Scotland, Wales (United Kingdom)	Banned	Allowed	-
19	Norway	Banned	Allowed	-
20	Poland	Banned	Allowed	-
21	Russia	Banned	-	Banned
22	Serbia	Banned	Allowed	-
23	Slovenia	Banned	Allowed	-
24	Switzerland	Banned	Allowed	-
25	Ukraine	Banned	Allowed	-
26	Wallonian Region (Belgium)	Banned	Allowed	-
27	Algeria	Banned	Allowed	Banned
28	Madagascar	Banned	-	Banned
29	Belize	Banned	Allowed	-
30	Ecuador	Banned	Allowed	-
31	Peru	Banned	-	Banned
32	Venezuela	Banned	-	Banned
33	Bhutan	Banned	-	Banned
34	Palestine	Banned	Allowed	-
35	Kyrgyzstan	Banned	-	Banned
36	Saudi Arabia	Banned	Allowed	-
37	Turkey	Banned	Allowed	-

استرالیا

استرالیا در سال ۲۰۱۷، به ترتیب به ارزش ۲۷۸ میلیون دلار، ۵،۲ میلیون دلار و ۶۹۳ هزار دلار کنجاله سویا از برزیل، آرژانتین و ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. در همین سال ارزش واردات ذرت استرالیا از آرژانتین ۲۵۳ هزار دلار بود.

از سال ۱۹۹۶ تا انتهای سال ۲۰۱۸، ۲۰۶۳ مورد مجوز برای مصارف غذای انسان، به صورت مستقیم یا فراوری شده؛ ۱۴۶۱ مورد برای خوراک دام، به صورت مستقیم یا فراوری شده و ۸۲۵ مورد برای کشت و رهاسازی در سطح جهان صادر شده است. ایالات متحده بیشترین تعداد رخدادهای تراریخته را صادر کرده و پس از آن مکزیک، ژاپن، کانادا، کره جنوبی، تایوان، استرالیا، زلاندنو، فیلیپین، اتحادیه اروپا، کلمبیا و برزیل قرار دارند

جنگلداری و شیلات است.

ارزیابی سلامت و ایمنی غذایی محصولات تراریخته جدید در ژاپن در صلاحیت وزارت بهداشت، کار و رفاه قرار دارد که استانداردهای آن در مقرراتی که به استناد قانون بهداشت غذا (Food Sanitation Law) تدوین شده‌اند تعیین شده است.

در ژاپن نیز مانند استرالیا طبق قانون، الزامی به برچسب گذاری روغن استحصال شده از محصولات تراریخته وجود ندارد چرا که محصول نهایی روغن فاقد پروتئین حاصل از اصلاح ژنتیک است.

اتحادیه اروپا

یکی از مطالب خلاف واقع که با اعلام خبر تولید ملی محصولات تراریخته از سال ۱۳۹۴ در برخی رسانه‌ها دنبال شد، ممنوعیت مصرف این محصولات در کشورهای اروپایی است. اتحادیه اروپا از سال ۱۹۹۰ دارای قانون صدور مجوز تولید و مصرف محصولات تراریخته است.^۴ اولین محصول تراریخته در سال ۱۹۹۲ به استناد این قانون در اروپا مجوز تولید و مصرف دریافت کرد که مربوط به واکسن بیماری اوژسکی (هاری کاذب) بود. مجوز اولین محصول زراعی تراریخته نیز در سال ۱۹۹۴ به استناد این قانون برای تنباکوی مقاوم به بروموکسینیل صادر شد. دستورالعمل صدور مجوز محصولات تراریخته در اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۱،^۵ با قانون جدیدی جایگزین شد. این قانون در سال ۲۰۰۴ اجرایی شد و از

آن زمان تا کنون به طور مستمر، مجوز کشت و مصرف محصولات تراریخته در اروپا بر اساس قانون ۲۰۰۱ برای بیش از صد رخداد تراریخته صادر شده است و تعداد محصولات دارای مجوز کشت و مصرف بر اساس این قانون، در حال افزایش بوده است.^۶ کمیسیون اروپا در هفتم فوریه ۲۰۰۶ در پاسخ به شبهه ممنوعیت تراریخته در اروپا با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد: «دانشمندان اجماع دارند که محصولات تراریخته فی‌نفسه ناسالم نیستند و ایمنی آنها در اروپا به صورت موردی ارزیابی می‌شود... بیشتر سویای وارداتی اتحادیه اروپا تراریخته است... بنابراین این ادعا که مجوز محصولات تراریخته در اروپا معلق شده است صحیح نیست...»^۷

کمیسیون اروپا همچنین در یک گزارش جامع ۲۶۸ صفحه‌ای که در سال ۲۰۱۰ منتشر شد تأکید کرده است: «نتیجه ۱۳۰ پروژه تحقیقاتی و ۵۰۰ تحقیق مستقل در طول ۲۵ سال نشان می‌دهد محصولات تراریخته هیچ تفاوتی به لحاظ آسیب‌های احتمالی با محصولات دیگر ندارند... شبهات وارد شده مبنای علمی ندارند.»^۸

محصولات زیادی نیز در حال دریافت مجوز کشت و مصرف هستند. فهرست محصولات تراریخته‌ای که موفق به کسب مجوز از اتحادیه اروپایی شده‌اند در پایگاه اینترنتی کمیسیون اتحادیه اروپایی در دسترس است.^۹

تا سال ۲۰۱۵ مرجع ایمنی غذایی اروپا تنها مرجع تصمیم‌گیری درباره کشت و مصرف محصولات غذایی بود و هر گونه مستند و ادعای جدید درباره محصولات تراریخته در کمیته‌های کارشناسی این سازمان مورد ارزیابی قرار می‌گرفت. تا آن زمان هیچ مستند علمی که مخاطره‌ای را درباره این محصولات نشان دهد به مرجع ایمنی غذایی اتحادیه اروپا ارائه نشد. در سال ۲۰۱۵ با تصویب اصلاحیه‌ای بر دستورالعمل ۲۰۰۱، کشورهای اروپایی اجازه یافتند به دلایل مختلف غیر علمی نیز از عمل به تصمیمات مرجع ایمنی غذایی اروپا راجع به مجوز کشت محصولات تراریخته [و نه مصرف] خودداری کنند و برای صدور مجوز کشت محصولات تراریخته دارای مجوز اتحادیه اروپا در کشور خود تصمیم بگیرند.^{۱۰}

در بند ۲۰ مقدمه مقرر ۲۰۱۵، این امکان به مقامات صالح از کشورهای عضو داده شده است که اگر ادعا و ملاحظه جدیدی به صورت مستند و علمی درباره محصول تراریخته معین دارند مطرح کنند: «با توجه به اهمیت مستندات علمی در تصمیم‌گیری راجع به محصولات تراریخته، مقام صالح مورد نظر باید هر گونه اطلاعات دریافتی درباره ریسک یا خطرات محصولات تراریخته برای سلامت انسان یا محیط زیست را گردآوری و تحلیل کند و به

مطابق قوانین اتحادیه اروپا کشورها می‌توانند برای تصمیم‌گیری راجع به کشت، به دلایل سیاسی استناد کنند؛ اما برای ممنوعیت مصرف باید به دلایل علمی استناد کنند. به همین دلیل تا کنون ممنوعیت مصرف در کشورهای عضو اتحادیه اروپا تصویب نشده است

اطلاع کارشناسان و عموم مردم برساند. با وجود این هیچ یک از کشورهای عضو اتحادیه اروپا تا کنون مستندات علمی که بتواند خطراتی را برای محصولات تراریخته اثبات کند به کمیسیون اروپا ارائه نکرده است.

بنابراین مطابق قوانین اتحادیه اروپا کشورها می‌توانند برای تصمیم‌گیری راجع به کشت، به دلایل سیاسی استناد کنند؛ اما برای ممنوعیت مصرف باید به دلایل علمی استناد کنند. به همین دلیل تا کنون ممنوعیت مصرف در کشورهای عضو اتحادیه اروپا تصویب نشده است. در عین حال، اتحادیه اروپا همچنان برای مصارف مختلف خود به واردات محصولات تراریخته تولیدی آمریکا، برزیل، آرژانتین و اروگوئه متکی است و در مورد مصرف این نوع محصولات ملاحظه‌ای ندارد. اداره بین‌الملل وزارت کشاورزی آمریکا نیز در گزارشی این حقیقت را تصریح کرده است:

«در اروپا یک چارچوب سیاست‌گذاری بسیار پیچیده که تحت فشار فعالان ضد زیست‌فناوری تنظیم شده است، تحقیق و توسعه و تولید را تحت تأثیر قرار داده است... اتحادیه اروپا سالانه میلیون‌ها تن سویا و ذرت تراریخته را وارد می‌کند. آخرین تحولات قانونی شامل تصویب دستورالعملی است که به کشورهای

عضو اجازه می‌دهد تولید را بدون دلیل علمی در قلمرو خود ممنوع کنند...^{۱۱} اتحادیه اروپا تا دهه ۱۹۹۰ در حوزه تحقیق و توسعه زیست‌فناوری گیاهی پیشرو بود. اما تحت فشار فعالان ضد زیست‌فناوری اعضای اتحادیه اروپا در جریان وضع چارچوب‌های پیچیده سیاست‌گذاری قرار گرفتند که تحقیقات، توسعه و تولید تجاری محصولات زیست‌فناوری را با کندی مواجه کرده است و در سال‌های اخیر شرکت‌های خصوصی متعددی اتحادیه اروپا را ترک کرده‌اند...^{۱۲} تولیدکنندگان غذای دام در اروپا بارها از این سیاست اتحادیه اروپایی انتقاد کرده‌اند و معتقدند این امر به افزایش قیمت غذای دام در اروپا و از دست دادن توان رقابت صنعت دام و طیور اروپا منجر می‌شود و در نهایت کاهش تولید و افزایش واردات گوشت و لبنیات مصرفی را در پی خواهد داشت...^{۱۳} این شرایط مهندسی ژنتیک را به سرمایه‌گذاری نامطمئنی در اروپا تبدیل کرده است... به علاوه بیشتر تحقیقات در دانشگاه‌ها و بخش عمومی به پژوهش‌های پایه محدود

شده است؛ زیرا تأکیدی بر ارائه محصول و تولید که آخرین مرحله از تحقیق و توسعه است وجود ندارد. همچنین پرداخت هزینه‌های بالای نظام صدور مجوز اروپا برای اغلب دانشگاه‌ها و نهادهای پژوهشی عمومی مقرون به صرفه نیست.^{۱۴}

کشورهای اتریش، بلغارستان، کرواسی، قبرس، دانمارک، فرانسه، آلمان، یونان، مجارستان، ایتالیا، لتونی، لیتوانی، لوگزامبورگ، مالت، هلند، لهستان، اسلوانی، بلژیک، عضو اتحادیه اروپایی هستند؛ انگلستان (UK) در حال حاضر در دوره انتقالی خروج از اتحادیه اروپایی است و تا پایان این دوره قراردادهای موجود بین طرفین به قوت خود باقی است. بنابراین تولید و واردات محصولات تراریخته در کشورهای عضو اتحادیه اروپایی و انگلستان بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی صورت می‌گیرد؛ همانطور که گفته شد به موجب ماده ۲۲ و ۲۳ دستورالعمل ای.سی.ی/۱/۱۸/۲۰۰۱ اتحادیه اروپایی (EC/۱۸/Directive ۲۰۰۱) هر گونه ملاحظه‌ای از سوی کشورهای عضو اتحادیه اروپایی در رابطه با محصولات تراریخته باید به صورت موردی و مستند به ادله معتبر علمی بیان شود و این کشورها نمی‌توانند بدون ارائه دلیل کشت یا مصرف محصولات تراریخته را ممنوع کنند.

اروپا در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۱,۹۳ میلیارد دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۸,۸ درصد از کل صادرات دانه سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر قاره‌ها است؛ همچنین ارزش کنجاله سویای صادر شده از ایالات متحده آمریکا به قاره اروپا ۸۸,۴ میلیارد دلار، معادل ۲,۷ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر قاره‌ها بوده است. در سال ۲۰۱۸ واردات محصولات غذایی اروپا از آرژانتین، برزیل و ایالات متحده عمدتاً تراریخته بوده است. در همین سال معادل ۳۰ میلیون تن کنجاله سویای تراریخته، ۱۰ تا ۱۵ میلیون تن ذرت و ۲,۵ تا ۴,۵ میلیون تن کلزای تراریخته وارد اتحادیه اروپا شده است. در آغاز سال ۲۰۱۸، شش محصول تراریخته مجوز ورود به اتحادیه اروپا برای مصارف خوراک انسان و دام دریافت کردند، از جمله چهار رخداد سویا، یک رخداد کلزا و یک رخداد ذرت تراریخته. قبل از پایان سال دو رقم جدید ذرت مجوز دریافت کردند و مجوز سه رقم ذرت و چغندر قند تراریخته نیز تمدید شد.

روسیه

کشور روسیه در سال ۲۰۱۷ به ارزش ۴۲۱ میلیون دلار، ۳۲۴ میلیون دلار و ۱۴,۱ میلیون دلار سویا به ترتیب از برزیل، پاراگوئه و کانادا وارد کرده است. روغن سویای وارد شده به روسیه از ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۷، ۲۷,۴ هزار دلار بود. همچنین روسیه در سال ۲۰۱۷ به ارزش ۶,۹۵ میلیون دلار کنجاله سویا از برزیل وارد کرد. در همین سال ایالات متحده آمریکا، آرژانتین، اسپانیا و برزیل به ترتیب به ارزش ۷۹۴

هزار دلار، ۴۶۶ هزار دلار، ۳۰۳ هزار دلار و ۲۶۸ هزار دلار دانه ذرت به روسیه صادر کردند. ارزش بذر ذرت وارد شده از آرژانتین به روسیه در سال ۲۰۱۷ معادل ۸۵،۴ هزار دلار بود که ۳۸ درصد از کل بذر ذرت وارد شده به روسیه در این سال بود.

ماده ۷ قانون شماره ۸۶-۲۰۱۳ فدرال روسیه راجع به تنظیم فعالیت‌های مهندسی ژنتیک مصوب ۱۹۹۶^{۱۵} که در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ نیز اصلاح شده است، ضمن بیان برخی مقررات ایمنی زیستی در این حوزه دولت را ملزم به تنظیم آیین‌نامه و اجرای این ماده کرده بود. بند ۹ ماده ۷ این قانون مقرر می‌کند: «ارگانیزم‌های مهندسی ژنتیک شده برای رهاسازی در محیط زیست و محصولات منتج از آنها یا مشتمل بر آنها، از جمله محصولاتی که به فدراسیون روسیه وارد می‌شود باید مطابق فرایندی که در آیین‌نامه مربوطه از سوی دولت تعیین می‌شود به ثبت برسد.» در آیین‌نامه شماره ۸۳۹^{۱۸} که در اجرای این ماده در تاریخ ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۳ از سوی دولت این کشور تصویب شد، جزئیات کامل فرایند صدور مجوز محصولات تراریخته چه برای کشت و چه مصرف و واردات به تفصیل بیان شده است. بند ۱ ماده ۱۱ قانون شماره ۸۶-۲۰۱۳ فدرال راجع به مقررات مربوط به فعالیت در حوزه مهندسی ژنتیک با اصلاحیه ۲۰۱۱ مقرر می‌کند: «محصولاتی (و خدمات) که با استفاده از تکنیک‌های مهندسی ژنتیک به دست می‌آید باید با شرایط الزامی مربوط به حفاظت از محیط زیست، مواد دارویی، بهداشتی و اپیدمیولوژیک و دیگر شرایط الزامی که در قوانین فدراسیون روسیه مقرر شده‌اند مطابقت داشته باشد.»^{۱۹}

بند ۲ با اصلاحیه آن در سال ۲۰۰۸^{۲۰} مقرر می‌کند: «برای محصولاتی که با استفاده از ارگانیزم‌های مهندسی ژنتیک شده تولید می‌شود و تولید آنها مستلزم دریافت مجوز یا اعلام رعایت [شرایط فنی] است، مجوز مطابقت [با شرایط فنی] یا اعلامیه رعایت فرایندهای فنی مقرر در قوانین فدراسیون روسیه صادر می‌شود.»

از سال ۲۰۱۳ و پس از تصویب آیین‌نامه حمایتی مذکور فعالیت‌های برخی رسانه‌ها و جریان‌های مخالف مانند صلح سبز تشدید شد و پس از سه سال جنجال رسانه‌ای در ۲۹ ژوئن ۲۰۱۶ قانون اصلاح برخی قوانین فدراسیون روسیه راجع به مهندسی ژنتیک^{۲۱} به تصویب دوما روسیه رسید. در این مصوبه دوما محدودیت‌هایی را در ماده ۲ و ۴ این قانون صرفاً برای کشت بذر محصولات تراریخته (و نه مصرف و واردات) مقرر کرده است.^{۲۲}

در فرایند صدور مجوز برای واردات یا منع واردات یک محصول تراریخته به آثار آن بر سلامت و محیط زیست توجه می‌شود. بند ۱۲ ماده ۷ قانون ۱۹۹۶ که طی مصوبه ۲۹ ژوئن ۲۰۱۶ به این ماده اضافه شده است،^{۲۳} مقرر می‌کند: «دولت فدراسیون روسیه می‌تواند در صورت اثبات آثار سوء یک ارگانیزم مهندسی ژنتیک شده و محصولات منتج از آن یا مشتمل بر آن، بر سلامت و محیط زیست، واردات آن به قصد رهاسازی در محیط زیست و محصولات منتج از یا مشتمل بر آن را به قلمرو این کشور ممنوع سازد.»

ماده ۲ این قانون در اصلاح ماده ۲۱ قانون فدرال شماره ۱۴۹-۲۰۱۳ ف۳-۱۴۹ مصوب ۱۷ دسامبر ۱۹۹۷ راجع به کشت بذر^{۲۴} عبارت ذیل را به بند چهار ماده مذکور اضافه کرده است: «واردات بذرهایی که ژنوم آنها از طریق تکنیک‌های مهندسی ژنتیک اصلاح شده است و دارای ماده ژنتیکی هستند که انتقال آنها از طریق فرایندهای طبیعی صورت نگرفته است برای کشت در فدراسیون روسیه ممنوع است مگر برای اهداف آزمایشی و تحقیقاتی.»

ماده ۴ قانون مذکور هم در اصلاح بند ۱ ماده ۵۰ قانون فدرال شماره ۷-۲۰۱۳ ف۳-۷ مصوب ۱۰ ژانویه ۲۰۰۲ راجع به حفاظت از محیط زیست^{۲۵}

مقرر کرده: «تولید، به‌نژادگری و استفاده از گیاهان، حیوانات و دیگر ارگانیزم‌هایی که بومی یک سیستم اکولوژیکی معین نیستند یا به طور مصنوعی ایجاد شده‌اند، نباید بدون اتخاذ تمهیدات مؤثر برای پیشگیری از تکثیر خارج از کنترل آنها، بررسی آثار اکولوژیکی آن و مجوز مقامات صالح دولتی صورت گیرد. کشت و به‌نژادگری گیاهان و حیواناتی که ژنوم آنها از طریق تکنیک‌های مهندسی ژنتیک اصلاح شده است و دارای ماده ژنتیکی هستند که انتقال آنها از طریق فرایندهای طبیعی صورت نگرفته است، ممنوع است، مگر برای اهداف آزمایشی و تحقیقاتی.» بنابراین مطابق همین قانون مصرف این محصولات پس از طی فرایند ثبت و صدور مجوز کماکان آزاد است.

بوسنی و هرزگوین

کشور بوسنی و هرزگوین در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۲۸،۲ میلیون دلار کنجاله سویا و ۱،۷ هزار دلار دانه ذرت از برزیل وارد کرده است. در حال حاضر در کشور بوسنی و هرزگوین طبق قانون ارگانیزم‌های اصلاح شده ژنتیک مصوب ۲۰۰۹ (همانگ با قوانین اتحادیه اروپایی) فرایندهای صدور مجوز تعیین شده است. انتقال بین مرزی، ترانزیت، استفاده محدود، رهاسازی به محیط زیست و ورود به بازار برای ارگانیزم‌های تراریخته و محصولاتی که از مواد تراریخته تشکیل شده‌اند یا در ترکیبات خود حاوی تراریخته‌ها هستند یا از تراریخته‌ها مشتق شده‌اند و کشت و مصرف محصولات تراریخته طبق این قانون در بوسنی و هرزگوین مجاز است.^{۲۶}

قرقیزستان

کشور قرقیزستان در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۵۰۴ هزار دلار کنجاله سویا از آرژانتین وارد کرده است. کشت و مصرف محصولات تراریخته به توجه به نبودن قانون ایمنی زیستی (ویژه محصولات تراریخته) در این کشور در حال حاضر بلامانع است.^{۲۷} پیش نویس قانون ایمنی زیستی قرقیزستان در سال ۲۰۰۹ تهیه شده و در دست بررسی است. فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف را مشخص کرده است.^{۲۸}

اوکراین

کشور اوکراین در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۶۶۱ هزار دلار ذرت از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. طبق قانون ایمنی زیستی اوکراین موسوم به قانون «سیستم دولتی تولید، آزمایش، حمل و نقل و استفاده از ارگانیزم‌های اصلاح شده ژنتیکی (تراریخته)» مصوب سال ۲۰۰۷، تولید و مصرف محصولات تراریخته در کشور اوکراین مجاز است. این قانون فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف محصولات تراریخته را مشخص کرده است.^{۲۹}

نروژ

سعودی در سال ۲۰۱۷ به ۲۷۴ میلیون دلار بود که معادل ۳ درصد از کل صادرات دانه ذرت (غیربذری) ایالات متحده آمریکا بود. کشور عربستان سعودی در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۸۱،۲ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۲،۵ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است؛ همچنین این کشور در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۸۷،۶ میلیون دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰،۴ درصد از کل صادرات دانه سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است.

عربستان سعودی قانون داخلی درباره محصولات تراریخته ندارد و از مقررات سازمان استانداردسازی «شورای همکاری خلیج فارس» تبعیت می‌کند که فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف در کشورهای عضو را مقرر کرده است.^{۳۳} عربستان تاکنون محصول تراریخته تولید نکرده است و در حال حاضر وارد کننده محصولات تراریخته است.^{۳۴}

مولداوی

مولداوی در سال ۲۰۱۷، ۱۵،۸ هزار دلار کنجاله سویا و ۱۶،۶ هزار دلار روغن سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. کشور مولداوی در سال ۲۰۰۱ قانون ملی ایمنی زیستی را تصویب کرد. فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف در این قانون تعیین شده است و تولید و مصرف محصولات تراریخته در مولداوی طبق ضوابط این قانون مجاز است.^{۳۵}

سوئیس

سوئیس در سال ۲۰۱۷، ۳۴،۷ هزار دلار کنجاله سویا و ۷۳،۶ هزار دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. برای صدور مجوز کشت و مصرف محصولات تراریخته در کشور سوئیس قانون موجود است.^{۳۶} طی سالهای ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ دولت سوئیس پروژه ملی بررسی مخاطرات و مزایای محصولات تراریخته را از طریق بنیاد ملی علوم سوئیس انجام داد. نتیجه گزارش بنیاد ملی علوم سوئیس این بود که «هیچ خطر سلامتی و زیست‌محیطی برای کشت محصولات تراریخته وجود ندارد.» با وجود این تأکید شد که مزایای اقتصادی کشت محصولات تراریخته برای سوئیس کم است. با وجود مخالفت کارشناسان که در این گزارش رسمی دولتی اعلام شد، تعلیق کشت به مدت ۵ سال با برگزاری رفاندوم تصویب شد.^{۳۷} کشت

کشور نروژ در سال ۲۰۱۷ به ارزش ۱،۱۴ میلیون دلار و ۴۳،۹ هزار دلار ذرت به ترتیب از ایالات متحده آمریکا و آرژانتین وارد کرده است. در همین سال ارزش واردات کنجاله سویا از برزیل به نروژ ۱۶ میلیون دلار بود. همچنین نروژ در سال ۲۰۱۷، از کشورهای برزیل و کانادا به ترتیب به ارزش ۱۱۳ میلیون دلار و ۷۲،۷ میلیون دلار سویا وارد کرده است.

تولید و مصرف محصولات تراریخته در نروژ مطابق با قانون فناوری ژنتیک مصوب ۱۹۹۳ مجاز بوده و فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف در این قانون مقرر شده است.^{۳۰}

ماداگاسکار

ماداگاسکار در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۸۰۷ هزار دلار ذرت از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. در همین سال ارزش روغن سویای وارد شده به ماداگاسکار از آرژانتین و ایالات متحده آمریکا به ترتیب ۱۵،۹ میلیون دلار و ۷۰۹ هزار دلار بود.

کشور ماداگاسکار در حال حاضر قانونی درباره محصولات تراریخته ندارد. پیش‌نویس قانون ارگانسیم‌های اصلاح شده ژنتیک منطبق با قوانین اتحادیه اروپایی به مجلس ارائه شده است.^{۳۱}

بلیز

بلیز در سال ۲۰۱۷، ۱،۰۵ میلیون دلار ذرت از ایالات متحده آمریکا و ۲۸۶ هزار دلار ذرت از برزیل وارد کرده است. همچنین در همین سال ۱۰۰ درصد کنجاله سویای مورد نیاز این کشور به ارزش سه هزار دلار از آمریکا وارد شد. بلیز در سال ۲۰۱۷ روغن سویا به ارزش ۶۹۳ هزار دلار از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است.

کشور بلیز در حال حاضر فاقد مقررات لازم برای ارزیابی محصولات تراریخته است. طبق اعلام مراجع رسمی این کشور کشت محصولات تراریخته پس از تصویب قانون ایمنی زیستی و مطابق با ضوابط پیش‌بینی شده در این قانون انجام خواهد شد.^{۳۲} پیش‌نویس قانون ایمنی زیستی به مجلس ارائه شده. در حال حاضر واردات محصولات تراریخته به کشور بلیز انجام می‌شود. واردات ذرت و سویا نمونه‌هایی از واردات محصولات تراریخته از ایالات متحده آمریکا به بلیز هستند.

عربستان سعودی

ارزش دانه ذرت (غیربذری) وارداتی از آمریکا به کشور عربستان

طی ۲۳ سال گذشته از سال ۱۹۹۶ تاکنون سطح زیر کشت محصولات تراریخته با مساحت جمعی ۲,۵ میلیارد هکتار، ۱۱۳ برابر افزایش یافته و از ۱,۷ میلیون هکتار در سال ۱۹۹۶ به ۱۹۱,۷ میلیون هکتار در سال ۲۰۱۸ رسیده است

مصوب ۲۰۰۸ اکوادور واردات و رهاسازی بذر تراریخته را منع کرده است مگر با درخواست رئیس جمهور و تصویب مجلس.^{۴۸}

آزمایشی کماکان مجاز است.^{۳۸} واردات و مصرف محصولات تراریخته در سوئیس طبق قانون بلامانع است.^{۳۹}

برو

کشور پرو در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۸۸ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۲,۷ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است؛ همچنین این کشور در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۵۱,۳ میلیون دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۲۳ درصد از کل صادرات دانه سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است. ارزش دانه ذرت (غیربذری) وارداتی از آمریکا به کشور پرو در سال ۲۰۱۷، ۵۴۰ میلیون دلار بود که معادل ۵,۹ درصد از کل صادرات دانه ذرت (غیربذری) ایالات متحده آمریکا بود. در همین سال کشورهای آرژانتین و برزیل به ترتیب به ارزش ۳۱۰ میلیون دلار و ۱۰۲۱ میلیون دلار روغن سویا به پرو صادر کردند. کشت آزمایشی، واردات و مصرف محصولات تراریخته در پرو مجاز است. کشت و واردات بذر تراریخته با هدف کشت تجاری بر اساس قانون مور تاریخ ۱۰ ساله تعلیق شده است.^{۴۹}

بوتان

واردات و مصرف محصولات تراریخته در بوتان مجاز است. شیوهنامه ارزیابی سلامت ۵۰ و زیست محیطی ۵۱ محصولات غذایی تراریخته (جهت واردات و مصرف) در سال ۲۰۱۴ تصویب شده است. هر گونه پژوهش، تولید بذر و واردات بذر تراریخته با هدف کشت آزمایشی و غیر آزمایشی بر اساس ماده ۱۹ قانون ایمنی زیستی ۲۰۱۵ ممنوع است. ۵۲

ونزوئلا

کشور ونزوئلا در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۹۶ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۲,۹ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است؛ همچنین این کشور در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۲۵,۸ میلیون دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۱۲ درصد از کل صادرات دانه سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است.

ونزوئلا سالانه ۶۰ درصد ذرت، ۹۹ درصد سویا و کنجاله سویا، و ۹۰ درصد روغن سویا مورد نیاز خود را از کشورهای تولیدکننده نوع تراریخته این محصولات (آرژانتین، آمریکا، برزیل، پاراگوئه و کلمبیا) وارد می کند.^{۵۳} مطابق با ماده ۹ قانون بذر مصوب ۲۰۱۵ ونزوئلا هر گونه تولید، رهاسازی، واردات، توزیع و تکثیر بذرهای تراریخته برای کشت ممنوع و^{۵۴}

رژیم صهیونیستی

ارزش دانه ذرت (غیربذری) وارداتی از آمریکا به رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۱۷، ۷,۴۵ میلیون دلار بود که معادل ۰,۰۸۱ درصد از کل صادرات دانه ذرت (غیربذری) ایالات متحده آمریکا بود. رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۱۹,۲ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۵۹ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است؛ همچنین رژیم اشغالگر قدس در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۱۸,۲ میلیون دلار دانه سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۰۸۳ درصد از کل صادرات دانه سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است.

طبق قانون واردات و مصرف محصولات تراریخته به عنوان خوراکی انسان و دارو طبق قانون بلامانع است.^{۴۰} آیین نامه بذر (گیاهان و ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیک) ۲۰۰۵-۵۷۶۵ در اجرای قانون بذرهای ۱۹۵۶-۵۷۱۶ و قانون حفاظت گیاه ۱۹۵۶-۵۷۱۶ در سال ۲۰۰۵ به تصویب رسیده است. بند الف ماده ۲ این قانون شرایط صدور مجوز برای کشت آزمایشی را مقرر کرده است.^{۴۱} مجوز تولید تجاری محصولات تراریخته در رژیم صهیونیستی صادر نمی شود.^{۴۲}

الجزایر

کشور الجزایر در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۶,۰۱ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۱۸ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است. الجزایر سالانه حدود ۲ میلیارد دلار ذرت، سویا و پنبه تراریخته از کشورهای آمریکا، آرژانتین، برزیل و هند وارد می کند.^{۴۳} در ۲۴ دسامبر ۲۰۰۰ با صدور بخشنامه ای^{۴۴} صرفاً واردات بذر تراریخته منع شد.^{۴۵}

اکوادور

کشور اکوادور در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۵۷,۸ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۱,۸ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است.

بر اساس ماده ۲۶ قانون استقلال غذایی ۲۰۰۹ واردات مواد غذایی تراریخته مجاز است.^{۴۶} ماده ۵۶ قانون تنوع زیستی کشاورزی، بذر و کشاورزی پایدار مصوب ۱ ژوئن ۲۰۱۷ مجلس اکوادور کشت آزمایشی محصولات تراریخته را مجاز دانست.^{۴۷} ماده ۱۵ و ۴۰۱ قانون اساسی

واردات و مصرف محصولات غذایی تراریخته مجاز است.

ترکیه

کشور ترکیه در سال ۲۰۱۷، به ارزش ۲۹,۶ میلیون دلار کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا وارد کرده است. این مقدار معادل ۰,۹ درصد از کل صادرات کنجاله سویا از ایالات متحده آمریکا به سایر کشورها است.

بر اساس ماده ۷ تا ۹ قانون موجودات و محصولات اصلاح شده ژنتیکی مصوب ۲۰۱۰ تحقیق و توسعه و کشت آزمایشی مجاز است. بر اساس بند ۱ ماده ۶ همین قانون، تولید و به‌نژادگری محصولات تراریخته ممنوع ولی تجاری‌سازی [واردات] با دریافت مجوز مجاز است.^{۵۵}

صربستان

کشور صربستان در سال ۲۰۱۷، به ترتیب به ارزش ۳۴۹ هزار دلار، ۲۰۰ هزار دلار و ۷۳,۶ هزار دلار ذرت از ایالات متحده آمریکا، اسپانیا و آرژانتین وارد کرده است.

بر اساس ماده ۲ قانون ارگانوسم‌های اصلاح‌شده ژنتیک ۲۰۰۹ کشت تجاری و واردات (برای مصرف غذایی و دارویی انسان و دام) در صربستان ممنوع^{۵۶} و کشت آزمایشی مجاز است.^{۵۷}

جدول ۴- وضعیت محصولات تراریخته در ۳۷ کشور

ردیف	نام کشور	کشت و تولید	مصرف (واردات)	توضیحات
۱	کرواسی	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود. ^{۵۸}
۲	قبرس	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۳	دانمارک	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۴	لتونی	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۵	لیتوانی	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۶	مالتا	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۷	هلند	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.

۸	انگلستان	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۹	اسلوونی	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۱۰	بلژیک	مجاز	مجاز	بر اساس مجوزهای کشت و مصرف صادره از سوی اتحادیه اروپایی عمل می‌شود.
۱۱	اتریش	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته، به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 تا کنون به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است. ^{۵۹}
۱۲	لوگزامبورگ	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۳	لهستان	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۴	بلغارستان	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۵	فرانسه	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۶	آلمان	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۷	یونان	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۸	مجارستان	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.
۱۹	ایتالیا	مجاز-بررسی موردی	مجاز	عضو اتحادیه اروپایی- با وجود عدم ممنوعیت کلی برای کشت تراریخته به استناد ماده (ب) ۲۶ دستورالعمل EU 2015/412 به صورت موردی از کشت رخدادهایی که در اتحادیه اروپا مجوز کشت دارند اجتناب کرده است.

ردیف	نام کشور	کشت و تولید	مصرف (واردات)	توضیحات
۲۰	بوسنی و هرزگوین	مجاز	مجاز	با تعیین فرایندهای صدور مجوز در قانون ارگانسیم‌های اصلاح شده ژنتیک مصوب ۲۰۰۹ (هماهنگ با قوانین اتحادیه اروپایی) هم‌اکنون کشت و مصرف محصولات تراریخته در بوسنی مجاز است. ^{۶۰}
۲۱	قرقیزستان	مجاز	مجاز	قانون ملی برای محصولات اصلاح شده ژنتیکی موجود نیست. منعی برای کشت، واردات و مصرف وجود ندارد.
۲۲	اوکراین	مجاز	مجاز	قانون ایمنی زیستی ۲۰۰۷ فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف را مشخص کرده است.
۲۳	نروژ	مجاز	مجاز	قانون فناوری ژنتیک مصوب ۱۹۹۳ فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف را مقرر کرده است.
۲۴	ماداگاسکار	مجاز	مجاز	قانون داخلی درباره محصولات تراریخته ندارد. پیش‌نویس قانون ارگانسیم‌های اصلاح شده ژنتیک منطبق با قوانین اتحادیه اروپایی به مجلس ارائه شده است.
۲۵	بلیز	مجاز	مجاز	قانون داخلی درباره محصولات تراریخته ندارد. پیش‌نویس قانون به مجلس ارائه شده است.
۲۶	عربستان سعودی	مجاز	مجاز	قانون داخلی درباره محصولات تراریخته ندارد. از مقررات سازمان استانداردسازی «شورای همکاری خلیج فارس» تبعیت می‌کند که فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف در کشورهای عضو را مقرر کرده است.
۲۷	مولداوی	مجاز	مجاز	قانون ایمنی زیستی مصوب ۲۰۰۱ فرایندهای صدور مجوز کشت و مصرف را مقرر کرده است.
۲۸	سوئیس	معلق	مجاز	با وجود مخالفت کارشناسان (در یک گزارش رسمی دولتی) تعلیق کشت با برگزاری referendum تصویب شد. ^{۶۱} برای صدور مجوز کشت و مصرف محصولات تراریخته قانون موجود است. ^{۶۲} کشت آزمایشی کماکان مجاز است. ^{۶۳}
۲۹	رژیم صهیونیستی	ممنوع	مجاز	کشت آزمایشی مجاز است.
۳۰	روسیه	ممنوع	مجاز	ماده ۲ و ۴ قانون فدرال 358-FZ (قانون اصلاح قوانین معین فدراسیون روسیه در حوزه مهندسی ژنتیک) مصوب ۲۰۰۶/۱۳/۷
۳۱	الجزایر	ممنوع	مجاز	در ۲۴ دسامبر ۲۰۰۰ با صدور بخشنامه‌ای صرفاً واردات بذر تراریخته منع شد. الجزایر سالانه حدود ۲ میلیارد دلار ذرت، سویا و پنبه تراریخته از کشورهای آمریکا، آرژانتین، برزیل و هند وارد می‌کند.

(Endnotes)

- OEC: The Observatory of Economic Complexity At: <<https://oec.world/en/>>
- at: <<https://www.legislation.gov.au/Series/F2015L00404>>
- At: <https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/report/downloadreportbyfilename?filename=Exporter%20Guide_Osaka%20%20ATO_Japan_12-26-2017.pdf>
- Council Directive 90/220/EEC of 23 April 1990 on the deliberate release into the environment of genetically modified organisms
- Directive 2001/18/EC of the European Parliament and of the Council of 12 March 2001 on the deliberate release into the environment of GMOs and repealing Council Directive 90/220/EEC.
- European Environment Agency, Environment in the European Union at the Turn of the Century, Office for Official Publications of the EC, 1999, p. 247.
- European Commission, Press Release: Europe's rules on GMOs and the WTO, MEMO/06/61, Brussels, 7 February 2006, at <http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-06-61_en.htm?locale=en> accessed Apr. 2017.
- European Commission Directorate-General for Research and Innovation. A decade of EU-funded GMO research. 2010. p. 16, 22. <https://ec.europa.eu/research/biosociety/pdf/a_decade_of_eu-funded_gmo_research.pdf> accessed Apr. 2017.
- EU Commission, EU Register of authorized GMOs, at <http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm> accessed Apr. 2017.
- Directive (EU) 2015/412 of the European Parliament and of the Council of

purposes shall require a licence from the FOEN:

- a. genetically modified organisms;
- b. pathogenic organisms;
- c. alien small invertebrates that are intended for use in the environment and not as pets.

Ordinance on the Handling of Organisms in the Environment of 10 September 2008 (Status as of 1 February 2016), at: <<https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/20062651/index.html>>.

37: Benefits and risks of the Deliberate Release of Genetically Modified Plants - National Research Program NRP59, Swiss National Science Foundation, 28 August 2012.

۳۸. مجوز کشت آزمایشی سیبزمینی مقاوم به بادزدگی (late blight) و گندم مقاوم به زنگ زدگی در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ در سوییس صادر شده است. رک:

BCH, Third National Report on the implementation of the Cartagena Protocol on Biosafety, #21, at <<https://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=109200>>.

39 <<http://www.fao.org/food/food-safety-quality/gm-foods-platform/browse-information-by/country/country-page/en/?cty=CHE>>

40 Genetically Engineered Food, Ministry of Health, at: <<http://www.health.gov.il/unitoffice/hd/ph/fcs/novelfood/pages/engfood.aspx>>

41. "The Director is authorized to grant experiment permits and to stipulate conditions and restrictions for this permit including ..." (The Seed Regulations (Genetically Modified Plants and Organisms) 5765-2005, § 2(a); the Seeds Law, 5716-1956; the Plant Protection Law, 5716-1956).

42 Seed Regulations (Genetically Modified Plants and Organisms) 5765-2005, Kovetz Hatakanot [KT] [Subsidiary Legislation] No. 6391 p. 782. An unofficial translation of the regulations is available on the MARD website at: <<http://www.ppiseng.moag.gov.il/PPISENG/GeneticallyModifiedPlants/LicensingandanalysisofGMplants/>>

43. Observatory of Economic Complexity, at <<https://atlas.media.mit.edu>>.

44. Decree of 28 Ramadhan 1421 corresponding to 24 December 2000, <<https://www.joradp.dz/HFR/Index.htm>>.

45. Art. 2: - For the purposes of this decree, we mean by genetically modified plant material, any living plant or living parts of plants, including eyes, claws, grafts, tubers, rhizomes, cuttings, shoots, seeds for propagation or reproduction and has been transferred artificial gene from another individual belonging to a different species or even a gene bacterial, conducted under conditions such as again governed by this gene is perpetuated stable in the offspring.

46 . Article 26: Raw materials containing inputs of transgenic origin they can be imported and processed, as long as they comply with the requirements of health and safety... (LEY ORGÁNICA DEL RÉGIMEN DE LA SOBERANÍA ALIMENTARIA, Registro Oficial Suplemento 583, de 5 de Mayo del 2009).

47 . Ley Organica de Agrobiodiversidad, Semillas y Fomento de Agricultura, Registro Oficial Suplemento 10 de 08 jun. 2017.

48 . Article 15: ... The development, production, ownership, marketing, import, transport, storage and use of chemical, biological and nuclear weapons, highly toxic persistent organic pollutants, internationally prohibited agrochemicals, and experimental biological technologies and agents and genetically modified organisms that are harmful to human health or that jeopardize food sovereignty or ecosystems, as well as the introduction of nuclear residues and toxic waste into the country's territory, are forbidden.

Article 401: Ecuador is declared free of transgenic crops and seeds. Exceptionally, only in the interest of the nation as duly substantiated by the President of the Republic and adopted by the National Assembly, can genetically modified seeds and crops be introduced into country...

49. Article 1 (Object of the Law):

Establish the moratorium of ten (10) years that prevent the entry and production in the national territory of living modified organisms (LMOs) for culture purposes or breeding, including aquatic, to be released in the ambient

Article 3 (Exclusion of the Law):

Excluded from the application of this Law:

1. Living modified organisms (LMOs) intended for use in confined space for purposes research.

2. Living modified organisms (LMOs) used as pharmaceutical and veterinary products that are governed by the international treaties of the which the country is a party and special rules.

3. Living modified organisms (LMOs) and / or their imported products, for the purpose of direct human and animal feeding or for its prosecution. (Congress of The Republic of Peru Law No. 29811 (December 9, 2011), at: <<https://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=102907>>).

50. ^{Bhutan} Agriculture and Food Regulatory Authority (Bafra) Ministry of Agriculture and Forests, Guideline on Risk Assessment of Food and Feed Products Derived from Genetically Modified Plants, NATIONAL BIOSAFETY FRAME WORK PROJECT, 2014.

51. ^{Bhutan} Agriculture and Food Regulatory Authority (Bafra) Ministry of Ag-

11 March 2015 amending Directive 2001/18/EC as regards the possibility for the Member States to restrict or prohibit the cultivation of genetically modified organisms (GMOs) in their territory.

11. David G. Salmon (ed.) The group of FAS biotechnology specialists in the European Union, EU-28 Agricultural Biotechnology Annual, USDA, GAIN Report Number: FR9174, 7/23/2015, p. 1.

12. David G. Salmon (ed.) The group of FAS biotechnology specialists in the European Union, EU-28 Agricultural Biotechnology Annual, USDA, GAIN Report Number: FR9174, 7/23/2015, p. 2.

13. David G. Salmon (ed.) The group of FAS biotechnology specialists in the European Union, EU-28 Agricultural Biotechnology Annual, USDA, GAIN Report Number: FR9174, 7/23/2015, p. 2.

14. David G. Salmon (ed.) The group of FAS biotechnology specialists in the European Union, EU-28 Agricultural Biotechnology Annual, USDA, GAIN Report Number: FR9174, 7/23/2015, p. 6.

15. Federal Law of 05.07.1996 N 86-F3 (as amended on 03.07.2016) "on state regulation in the field of genetic engineering activities", Rossiiskaya gazeta, at:

<<http://faolex.fao.org/docs/html/rus23086E.htm>>.

16. Federal Law No. 262-F3 of 04.10.2010.

17. Federal Law No. 358-F3 of July 3, 2013.

18. [http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Government Resolution on GMO Registration for Environmental Release_Moscow_Russian_Federation_9-25-2013.pdf](http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Government%20Resolution%20on%20GMO%20Registration%20for%20Environmental%20Release_Moscow_Russian_Federation_9-25-2013.pdf)

19. Federal Law No. 248-F3 of July 19, 2011.

20. Federal Law No. 313-F3 of December 30, 2008.

21. Federal law number 358-F3

22. The Federal Law No. 358-F3 "on amendments to certain legislative acts of the Russian federation regarding the improvement of state regulation in the field of genetic engineering activities" 03.07.2016. at: <<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001201607040147?index=0&rangeSize=1>> accessed May 2017.

23. Federal Law of 03.07.2016 N 358-F3.

24. Federal Law No. 149-FZ of 17 December 1997, "On Seed Growing" (Collected Legislation of the Russian Federation, 1997, No. 51, Article 5715, 2011, No. 30, Article 4596)

25. Federal Law of 10 January 2002 No. 7-F3 "On Environmental Protection" (Collected Legislation of the Russian Federation, 2002, No. 2, Article 133, 2011, No. 30, Article 4596).

26. Article 6(1): Cross-border transmission, transit, restricted use, deliberate introduction into the environment and placing on the market for GMOs and products consisting of, containing or derived from GMOs (hereinafter referred to as: use GMOs) is permitted under the conditions and in the manner prescribed by this Law and by special regulations.

(Law on Genetic Modified Organisms 2009, Official Gazette of BiH, No. 23/09, at: <<http://faolex.fao.org/docs/pdf/bih146363.pdf>>.)

27 <http://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=102641>

28. National Biosafety Law 2009, at:

<eco-expertise.org/wp-content/uploads/2009/06/z_biobeze.doc>.

29. The Law of Ukraine on biosafety, Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), 2007, No. 35, p. 844, at: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1103-16>>.

30. Act of 2 April 1993 No. 38 Relating to the Production and Use of Genetically Modified Organisms, etc. (Gene Technology Act), at: <<https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/gene-technology-act/id173031>>.

31. Bill on genetically modified organisms, Madagascar Senat, at: <<https://www.senat.fr/dossier-legislatif/pjl05-200.html>>.

32: <<http://www.fao.org/food/food-safety-quality/gm-foods-platform/browse-information-by/country/country-page/en/?cty=BLZ>>.

33. GCC Standardization Organization, General Requirements for Genetically Modified Unprocessed Agricultural Products, GSO 2141:2011, at: <<https://www.gso.org.sa/store/gso/standards/GSO:563263/GSO%202141:2011?lang=en>>.

34-<<http://www.fao.org/food/food-safety-quality/gm-foods-platform/browse-information-by/country/country-page/en/?cty=SAU>>.

35. Republic of Moldova Biosafety Law of 21.12.2001, LEGE Nr. 755, Official Gazette Nr. 75 art No: 631, at: <<https://elaw.org/system/files/GMO-law-moldova-moldovian-June-02.doc>>.

36. Art. 11 (Liability guarantee for genetically modified organisms):

1. Any person who intends to release genetically modified organisms that require a licence for experimental purposes (Art. 17) must guarantee sufficient financial reserves for determining, preventing or correcting possible hazards or impairments caused by genetically modified organisms.

Art. 171 (Licensing requirement):

Any person who intends to release the following organisms for experimental

town and country planning;
land use; socioeconomic impacts;
avoidance of GMO presence in other products without prejudice to Article 26a;
agricultural policy objectives;
public policy.

60. Article 6(1): Cross-border transmission, transit, restricted use, deliberate introduction into the environment and placing on the market for GMOs and products consisting of, containing or derived from GMOs (hereinafter referred to as: use GMOs) is permitted under the conditions and in the manner prescribed by this Law and by special regulations.

(Law on Genetic Modified Organisms 2009, Official Gazette of BiH, No. 23/09, at: <<http://faolex.fao.org/docs/pdf/bih146363.pdf>>.)

۶۱. در سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ دولت سوئیس پروژه ملی بررسی مخاطرات و مزایای محصولات تراریخته را از طریق بنیاد ملی علوم سوئیس انجام داد. نتیجه گزارش بنیاد ملی علوم سوئیس این بود که «هیچ خطر سلامتی و زیست‌محیطی برای کشت محصولات تراریخته وجود ندارد.» با وجود این تأکید شد که مزایای اقتصادی کشت محصولات تراریخته برای سوئیس کم است. رک.

Benefits and risks of the Deliberate Release of Genetically Modified Plants - National Research Program NRP59, Swiss National Science Foundation, 28 August 2012.

62. Art. 11 (Liability guarantee for genetically modified organisms):

1. Any person who intends to release genetically modified organisms that require a licence for experimental purposes (Art. 17) must guarantee sufficient financial reserves for determining, preventing or correcting possible hazards or impairments caused by genetically modified organisms.

Art. 171 (Licensing requirement):

Any person who intends to release the following organisms for experimental purposes shall require a licence from the FOEN:

- genetically modified organisms;
- pathogenic organisms;
- alien small invertebrates that are intended for use in the environment and not as pets.

Ordinance on the Handling of Organisms in the Environment of 10 September 2008 (Status as of 1 February 2016), at: <<https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/20062651/index.html>>.

۶۳. مجوز کشت آزمایشی سبب‌زینی مقاوم به بازرگی (late blight) و گندم مقاوم به زنگ زدگی (mildew) در سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴ در سوئیس صادر شده است. رک.

BCH, Third National Report on the implementation of the Cartagena Protocol on Biosafety, #21, at <<https://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=109200>>.

۶۴. ماده ۲- بند ذیل به بند ۴ ماده ۲۱ قانون بند فدراسیون روسیه (FZ-149) مصوب ۱۷ دسامبر ۱۹۹۷ افزوده شد: «واردات بند اصلاح شده که ژنوم آنها از طریق تکنیک‌های مهندسی ژنتیک اصلاح شده است و ایجاد آنها در نتیجه فرایندهای عادی ممکن نیست، با هدف کشت به قلمرو فدراسیون روسیه ممنوع است مگر کشت برای مقاصد پژوهشی و آزمایشی»

ماده ۴- بند ذیل به بند ۱ ماده ۵۰ قانون حفاظت محیط زیست فدراسیون روسیه (FZ-7) مصوب ۱۰ ژانویه ۲۰۰۲ افزوده شد: «کشت و اصلاح نباتات و حیوانات به صورتی که ژنوم آنها از طریق تکنیک‌های مهندسی ژنتیک اصلاح شده است و ایجاد آنها در نتیجه فرایندهای عادی ممکن نیست، ممنوع است. به استثنای کشت و اصلاح نباتات و حیوانات در پروژه‌های آزمایشی و پژوهشی»

(Federal law number 358-FZ of 7.3.2016 on "Amendments to Certain Legislative Acts of the Russian Federation in terms of improving the state regulation in the field of genetic engineering", at: <http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_200732>)

65. Article 15:

... The development, production, ownership, marketing, import, transport, storage and use of chemical, biological and nuclear weapons, highly toxic persistent organic pollutants, internationally prohibited agrochemicals, and experimental biological technologies and agents and genetically modified organisms that are harmful to human health or that jeopardize food sovereignty or ecosystems, as well as the introduction of nuclear residues and toxic waste into the country's territory, are forbidden.

Article 401:

Ecuador is declared free of transgenic crops and seeds. Exceptionally, only in the interest of the nation as duly substantiated by the President of the Republic and adopted by the National Assembly, can genetically modified seeds and crops be introduced into country...

66. Article 26:

Raw materials containing inputs of transgenic origin they can be imported and processed, as long as they comply with the requirements of health and safety... (LEY ORGÁNICA DEL RÉGIMEN DE LA SOBERANÍA ALIMENTARIA, Registro Oficial Suplemento 583, de 5 de Mayo del 2009).

67. Ley Organica de Agrobiodiversidad, Semillas y Fomento de Agricultura, Registro Oficial Suplemento 10 de 08 jun. 2017.

۶۸. بند ۱ ماده ۶ این قانون موارد ذیل را ممنوع دانسته است: الف) عرضه تجاری محصولات اصلاح شده ژنتیکی بدون دریافت مجوز؛ ... ج) تولید حیوانات و گیاهان اصلاح شده ژنتیکی... رک.

The Regulation on Genetically Modified Organisms and Products, August 13 2010, at: <<https://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=105416>>.

riculture and Forests, Guideline on Environmental Risk Assessment of Genetically Modified Plants, 2014.

52. The following activities are prohibited in the Kingdom:

1. Import of any genetically modified organism capable of reproducing;
2. Import any genetically modified biological material capable of reproducing;
3. Transit of genetically modified organisms capable of reproducing;
4. Intentional introduction into environment of genetically modified organisms capable of reproducing;
5. Any use, including contained use, of genetically modified organisms capable of reproducing; and
6. Research and development that involves genetically modified organisms capable of reproducing.

(Bhutan Biosafety Act of Bhutan 2015, Article 19).

53. Observatory of Economic Complexity, at <<https://atlas.media.mit.edu>>.

54. Seed Law (Ley de Semillas), Gaceta Oficial. de la República Bolivariana de Venezuela. Año CXLIII, Mes III, lunes 28 de Diciembre de 2015. N° 6.207 Extraordinario, at: <<https://www.aporrea.org/media/2017/04/gaceta-oficial-6207-venezuela-ley-comunicacion-popular.pdf>>

۵۵. بند ۱ ماده ۶ این قانون موارد ذیل را ممنوع دانسته است: الف) عرضه تجاری محصولات اصلاح شده ژنتیکی بدون دریافت مجوز؛ ... ج) تولید حیوانات و گیاهان اصلاح شده ژنتیکی... رک.

The Regulation on Genetically Modified Organisms and Products, August 13 2010, at: <<https://bch.cbd.int/database/record.shtml?documentid=105416>>.

56. Article 2:

No genetically modified organisms or product containing genetically modified organisms can be traded or grown for commercial use at the territory of the Republic of Serbia. (Law on Genetically Modified Organisms of the Republic of Serbia (May 29, 2009) Official Gazette No. 41/09)

57. Article 9

The approval shall be issued for use in closed systems, for deliberate release into the environment, of GMOs and GMO products.

Article 4(8):

deliberate release into the environment shall mean contained release of a genetically modified organism for the purpose of carrying out experiments, demonstration experiments and development of new varieties.

Article 22:

For each cross-border movement of LMOs whereby they are deliberately released into the environment for the purposes of performing experiments, demonstration experiments and development of new varieties, all the obligations under the Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity that refer to the first cross-border movement for the purpose of deliberate release into the environment shall apply. (Law on Genetically Modified Organisms of the Republic of Serbia (May 29, 2009) Official Gazette No. 41/09)

۵۸. کشورهای عضو اتحادیه اروپایی به موجب ماده ۲۲ و ۲۳ دستورالعمل ای.سی.۱۸/۲۰۰۱ اتحادیه اروپایی (Directive 2001/18/EC) نمی‌توانند محصولات تراریخته را به طور کلی ممنوع سازند و هر گونه ملاحظاتی از سوی کشورهای عضو باید به صورت موردی و مستند به ادله معتبر علمی بیان شود.

Article 22 (Free circulation):

Without prejudice to Article 23, Member States may not prohibit, restrict or impede the placing on the market of GMOs, as or in products, which comply with the requirements of this Directive.

Article 23 (Safeguard clause):

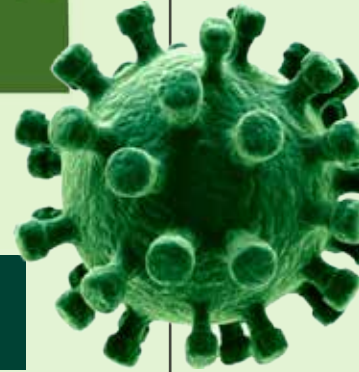
1. Where a Member State, as a result of new or additional information made available since the date of the consent and affecting the environmental risk assessment or reassessment of existing information on the basis of new or additional scientific knowledge, has detailed grounds for considering that a GMO as or in a product which has been properly notified and has received written consent under this Directive constitutes a risk to human health or the environment, that Member State may provisionally restrict or prohibit the use and/or sale of that GMO as or in a product on its territory.

۵۹. در سال ۲۰۱۵ در پارلمان اروپا تحت تأثیر چنجال‌های گروه‌های قدرتمندی مانند صلح سبز با تصویب دستورالعمل 2015/412 EU ماده (ب) ۲۶ به دستورالعمل EC/2001/18 افزوده شد. مطابق این ماده کشورهای عضو می‌توانند کشت یک رقم تراریخته خاص یا گروهی از آنها را با ذکر دلیل در تمام یا قسمتی از قلمرو خود منع کنند که کشورهای اتریش، بلغارستان، فرانسه، آلمان، یونان، مجارستان، ایتالیا، لوکزامبورگ، لهستان تا کنون به این قانون استناد کرده‌اند.

Article 26b (Cultivation):

1. ... During the authorisation procedure of a given GMO or during the renewal of consent/authorisation, a Member State may demand that the geographical scope of the written consent or authorisation be adjusted to the effect that all or part of the territory of that Member State is to be excluded from cultivation...

3. ... a Member State may adopt measures restricting or prohibiting the cultivation in all or part of its territory of a GMO, or of a group of GMOs defined by crop or trait, ... provided that such measures are in conformity with Union law, reasoned, proportional and non-discriminatory and, in addition, are based on compelling grounds such as those related to: environmental policy objectives;

تنوع زیستی و نقش آن

در امنیت غذایی و سلامت انسان

معمولا سه سطح از تنوع زیستی مورد بحث قرار می‌گیرد: تنوع زیستی ژن‌ها، گونه‌ها و زیست بوم‌ها.

- تنوع ژنی یعنی تمام ژن‌های مختلفی که در تمام گونه‌های زنده وجود دارند از جمله گیاهان، حیوانات، میکروارگانیسم‌ها.
- تنوع گونه‌ها، یعنی تمام گونه‌های مختلف و تفاوت‌های بین آن‌ها.
- تنوع زیست بوم‌ها شامل تمام زیستگاه‌ها، جوامع زیستی و فرآیندهای بوم‌شناختی به علاوه تفاوت بین هریک از زیست بوم‌ها.

پیش بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ جمعیت انسانی در سراسر جهان بیش از دو برابر رشد کند. امنیت غذایی از جمله مباحث جهانی است که بر مفهوم دسترسی به غذای کافی برای همه مردم در تمامی اوقات به منظور زندگی سالم و فعال اشاره دارد. مفهوم تنوع زیستی پایدار در این راستا به عنوان یک هدف مطلوب مطرح می‌گردد و دلالت بر حفظ تنوع گیاهی و دامی موجود و یا بهبود آن دارد. تقاضا برای مواد غذایی هم از طریق اصلاح نژاد دام‌ها و نباتات و هم از طریق برداشت بیشتر از زمین‌های زراعی ضمن افزودن حاصلخیزکننده‌های بیشتر به این زمین‌ها تأمین می‌شود. لذا حفظ ذخایر ژنی و محیط زیست از اهمیت خاصی در امنیت غذایی و حفظ سلامت انسان برخوردار است.

عوامل تهدید کننده تنوع زیستی

عوامل زیادی طبیعت ما را تهدید می‌کنند که عبارتند از:

■ تخریب و ازدست رفتن زیستگاه‌های طبیعی:

یکی از مهم ترین عوامل تهدیدکننده تنوع زیستی است. فشارهایی که انسان بر زمین وارد می‌کند تاثیر مستقیمی بر نابودی زیستگاه‌ها دارد.

دکتر افشین اسماعیلی فر

رئیس پژوهشکده امنیت غذایی
دانشگاه آزاد اسلامی اراک

از بیابان‌های خشک و سوزان صحرا در آفریقا تا جنگل‌های بارانی سرسبز آمازون، از اعماق اقیانوس‌ها تا تپه‌های مرجانی درخشان، طبیعت جهان ما آمیزه‌ای است شگفت از چشم اندازه‌ها، مواد، رنگ‌ها و بافت‌های مختلف. زمین، هوا و دریاها سیاره ما، خانه ریزترین حشرات و بزرگترین حیوانات است و این یعنی مجموعه غنی از نیروهای وابسته به هم و مرتبط. این یعنی زندگی، یعنی تنوع زیستی. تنوع زیستی (Biodiversity) که امروز بر روی کره زمین داریم از میلیون‌ها گونه زیستی مشخص تشکیل شده است و این نتیجه چهار میلیارد سال تکامل بر روی این کره است. با این وجود واژه تنوع زیستی نسبتا جدید و اولین بار در سال ۱۹۸۵ ابداع شده است. تنوع زیستی یعنی گوناگونی حیات بر روی زمین، یعنی تمام جانداران، گونه‌ها، جمعیت‌ها، تفاوت‌های ژنی بین آن‌ها و زیست بوم‌ها و اجتماعات پیچیده آن‌ها. تنوع زیستی به این مطلب نیز اشاره دارد که ژن‌ها، گونه‌ها و زیست بوم‌ها از یک طرف وابسته به هم و از طرف دیگر در تعامل با محیط زیست هستند.

تغییر در ساختار زیست بومها:

اجتماعات گونه‌ها و تعامل آن‌ها با زیست بوم‌هایشان هم برای حفظ این گونه‌ها و هم برای تکامل موفقیت آمیز آن‌ها در آینده ضروری است. این تغییرات چه در جمعیت‌های گونه‌ها و چه در محیط زیست آن‌ها می‌تواند باعث تغییر تمام زیست بوم شود. تغییر در ساختار زیست بوم‌ها عامل مهمی در نابودی زیستگاه‌ها و گونه‌هاست.

گونه‌های مهاجم و بیگانه:

معرفی گونه‌های غیربومی که جایگزین گونه‌های بومی و محلی می‌شوند دومین عامل نابودی تنوع زیستی است. گونه‌های مهاجم و بیگانه جایگزین گونه‌های بومی شده و اغلب باعث انقراض آن‌ها می‌شوند. معرفی گونه‌های مهاجم جانوری و گیاهی سالانه در حدود ۱۰۴ تریلیون دلار زیان اقتصادی به همراه دارد.

بهره برداری بی رویه:

شکار، صید و ننگه داری بی رویه یک گونه می‌تواند به سرعت باعث کاهش آن شود. تغییر الگوی مصرف انسان‌ها اغلب اصلی ترین علت این بهره برداری ناپایدار از منابع طبیعی است.

آلودگی‌ها:

نظام‌های زیستی به آهستگی به تغییراتی که در محیط زیست پیرامونشان رخ می‌دهد واکنش نشان می‌دهند. آلودگی آسیب‌های جبران ناپذیری به گونه‌ها وارد می‌کند.

تغییر اقلیم جهانی:

تغییرپذیری و تغییر اقلیم منجر به نابودی تنوع زیستی می‌شود. اگر گونه‌ها و جمعیت‌ها زمان کافی برای سازگار شدن با تغییر شرایط اقلیمی نداشته باشند ممکن است برای همیشه از بین بروند.

چه اتفاقی در حال وقوع است

گونه‌ها با آهنگی بسیار سریع که در تاریخ زمین شناسی بی سابقه است در حال از بین رفتن هستند و بیشتر این انقراض‌ها به خاطر فعالیت‌های انسان‌هاست. بعضی "سازمان‌های حفاظت از گونه‌ها" برآورد می‌کنند که گونه‌ها با سرعتی حدود "هر ۲۰ دقیقه یک گونه" در حال انقراض هستند. اغلب می‌گویند که سرعت از بین رفتن گونه‌ها امروز ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ برابر بیشتر از سرعت انقراض طبیعی است. متخصصان برآورد کرده اند که اگر ما انسان‌ها همچنان به همین شیوه زندگی ادامه دهیم هر سال ۰٫۱ تا ۰٫۱ از تمام گونه‌ها از بین خواهد رفت. ممکن است این رقم در ظاهر زیاد نباشد اما اگر در نظر بگیرید که ۱۰۰ میلیون گونه مختلف بر روی کره زمین وجود دارد آن وقت سالانه حدود ۱۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ گونه در حال انقراض هستند.

چرا این مساله اهمیت دارد

حفظ تنوع زیستی نقش مهمی در رفع نیازهای ضروری انسان دارد مثل تامین آب‌های دائمی و تمیز، پیشگیری از وقوع سیل و طوفان و ایجاد اقلیم پایدار. نابودی تنوع زیستی خطرناک و پیامدهای آن سریع است:

- کاهش فرصت‌ها برای کسب درآمد، سلامت، آموزش و زندگی بهتر.

- کاهش ماهی‌ها در دریا یعنی غذای کمتر برای بقا.

- کمبود منابع آبی.

- کمبود منابع غذایی استراتژیک به ویژه دانه‌های

روغنی که ذخایر ژنتیکی در اصلاح نباتاتی چون کلزا و سویا جهت تولید ارقام پرمحصول جدید با درصد روغن و پروتئین بالا از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

تنوع فرهنگی و تنوع زیستی ارتباط بسیار نزدیکی باهم دارند. اگر یکی را از دست بدهیم ممکن است دیگری را نیز از دست بدهیم. تنوع جوامع، فرهنگ‌ها و زبان‌ها که در طول تاریخ بشر به وجود آمده است نیز ارتباط نزدیکی با تنوع زیستی و فواید آن دارد.

چه راه‌هایی وجود دارد

در کشورهای مختلف در سراسر دنیا اقدامات تازه ای برای افزایش توسعه پایدار و حفظ تنوع زیستی صورت می‌گیرد که عبارتند از:

۱. اقتصاد سبز ابتکاری است که گذار به اقتصادی کم کربن و پایدار را سرعت می بخشد. اقتصادی که می‌تواند پاسخگوی چالش‌های متعددی باشد و فرصت‌های گوناگونی برای قرن بیست و یکم فراهم کند. از آن جمله به موارد ذیل اشاره می‌گردد:

■ کروناویروس (Coronaviridae) خانواده‌ای از ویروس‌های پوشش‌دار، RNA دار، تک رشته ای و مثبت هستند که در نمای میکروسکوپ الکترونی ذرات صفحه‌ای به شکل تاج خورشیدی را یادآور می‌شوند و بنابراین اعضای این خانواده به نام ویروس‌های تاج‌دار شناخته می‌شوند. جدیدترین عضو nCoV-2019 است که مرگ و میر کمتری نسبت به سایر اعضای این خانواده (سارس و مرس) دارد. ■ این ویروس دارای یک لایه غشا بنام Envelope است که در بسیاری از ویروس‌ها وجود دارد و کسپید را احاطه می‌کند. پوشش، در فرایند وارد شدن به سلول، به ویروس یاری می‌رساند. ترکیب و ساختار شیمیایی پوشش یا غلاف از جنس لیپید با برجستگی‌های گلیکوپروتئین است. برای تشخیص آن از Real Time-PCR استفاده می‌گردد.

شیوه‌های مدیریت تلفیقی برای بیماری‌های ویروسی شده است که در این مورد، روش‌های:

الف. پیشگیری:

■ آموزش: شرایط بهداشتی و ضدعفونی

■ بهبود مقاومت میزبانی: با استفاده از مصرف مواد غذایی و سبزیجات مقوی و سالم

ب. تشخیص: با استفاده از کیت‌های سرولوژی و ملکولی

را ترکیب می‌نمایند. استراتژی‌هایی که برای کنترل ویروس استفاده می‌شود، باید به قدری کارا و مؤثر باشد که هزینه‌ها، پرسنل و خسارت میزبان را به حداقل و یا در حد استاندارد برساند.

■ از آنجائی که با توسعه کشاورزی پایدار طبق گزارش فائو بیماری‌های گیاهی، آفات و علف‌های هرز ۳۰ درصد تولیدات غذایی جهان را از بین می‌برند، حفظ ذخائر ژنتیکی مقاومت گیاهان به عوامل فوق جهت انتقال به پایه‌های خاص و ایجاد گیاهان تراریخته مقاوم بویژه در مورد عوامل بیماری زای ویروسی که سموم شیمیایی برای مبارزه با آنها وجود ندارد، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. گیاهان تراریخته استراتژیک مقاوم به آفات، بیماریها و علفکش عبارتند از: سویای مقاوم به علفکش، ذرت مقاوم به آفات، بیماریها و علفکش، کلزا مقاوم به علفکش و پنبه مقاوم به آفات.

۲. تلاش برای افزایش تعداد، وسعت و اتصال مناطق حفاظت شده هم در خشکی و هم در دریا.

۳. توجه هرچه بیشتر بر اجرای قراردادهای زیست محیطی چندجانبه که به تنوع زیستی مربوط می‌شود.

۴. افزایش برنامه‌های اخبار، آموزش و آگاهی عمومی درباره تنوع زیستی با هدف واردکردن تنوع زیستی به زندگی روزمره مردم و معیشت آنها.

۵. شناسایی و ایجاد فرصت‌های سرمایه گذاری روستایی بر پایه تنوع زیستی مانند اکوتوریسم (بوم-گردشگری) و کاوش زیستی که هم به جوامع محلی کمک می‌کند و هم به محیط زیست، گونه‌ها و

■ ویروس با استفاده از امکانات سلولی میزبان تکثیر می‌شود و فعالیت اصلی یاخته‌های میزبان را مختل می‌کند. گونه‌ای خاص از خفاش‌ها، میزبان تعداد زیادی از انواع ویروس کرونا هستند. این پستانداران در مسافت‌های طولانی پرواز می‌کنند و الان در تمام قاره‌ها حضور دارند. خفاش‌ها بندرت یکدیگر را مریض می‌کنند ولی می‌توانند عوامل بیماری‌زا را در مسافت‌های طولانی و به طور گسترده پخش کنند.

■ Reassortment (بازآرایی) فرآیندی است که توسط آن ویروس‌های آنفلوانزا بخش‌هایی از ژن را مبادله می‌کنند. این تبادل ژنتیکی به دلیل ماهیت تقسیم شده ژنوم ویروسی امکان پذیر است و هنگامی اتفاق می‌افتد که دو ویروس آنفلوانزا متفاوت یک سلول را مبتلا می‌کنند. به این دلیل ایجاد نوع‌های جدید ویروس با توان بیماری‌زایی بالا بسیار سریع اتفاق می‌افتد و عملاً تولید واکسن را با مشکل مواجه می‌کند.

■ بیماری‌های ویروسی باعث کاهش شدید عملکرد میزبان (گیاه یا جانور) خود از لحاظ کمی و کیفی در سراسر جهان می‌شوند. به علت عدم وجود جایگاه خاص ویروس در سلول عملاً حذف ویروس منجر به از بین رفتن میزبان خواهد شد لذا ترکیب شیمیایی برای درمان بیماری‌های ویروسی وجود ندارد. کاهش آسیب و خسارات اقتصادی ناشی از آن را می‌توان از طریق کنترل همه گیری با استفاده از روش‌هایی که منابع آلودگی ویروس را کاهش داده یا از انتشار ویروس جلوگیری می‌کنند، محدود نمود. برای هر ترکیبی از ویروس و میزبان یک آستانه اقتصادی وجود دارد و مهم تر از آن، زیان مالی قابل توجهی وجود دارد که به کار گیری و استفاده از چنین اقداماتی را توجیه و ضروری می‌نماید. با وجود این، استفاده از یک روش به تنهایی برای کنترل یک بیماری ویروسی عملاً در بیشتر موارد کم فایده بوده، خصوصاً اگر در طول یک دوره طولانی مدت به کار گرفته شود.

■ وقتی که اقدامات کنترلی متنوعی که تلفیقی از روش‌های مختلف است، با هم استفاده شوند، اثرات آنها مکمل یکدیگر بوده و در نتیجه منجر به کنترل مؤثرتری می‌شود. چنین تجربیاتی منجر به توسعه

Corona Virus

زیستگاه‌های آن‌ها.

۶. حمایت از توسعه پایدار و مبتنی بر تنوع زیستی با جلب توجه افراد به مناطقی که مورد بهره برداری ناپایدار قرار می‌گیرند.
۷. ایجاد منافع مهم اقتصادی و اجتماعی برای تامین جوامع محلی و ایجاد انگیزه برای حفاظت از زیستگاه‌ها.
۸. شناسایی راه‌هایی برای تقسیم عادلانه منافع حاصل از حفاظت و استفاده پایدار بین جوامع محلی و سهام داران.

نتیجه گیری

فائو خواستار تشکیل مکانیزم اشتراک گذاری ملی اطلاعات (ژنتیکی گیاهی) در ایران است. این مکانیزم تامین کننده ابزار ارزشمندی است که نه تنها زمینه اشتراک گذاری دانش و تجربیات ژنتیک گیاهی را فراهم می‌کند، بلکه راه توسعه استراتژی‌های بهره برداری از این منابع و تقویت کشاورزی به ویژه محصولات استراتژیک دانه‌های روغنی را نیز هموار می‌سازد، به گونه ای که اطمینان می‌دهد در صورت ادامه افزایش جمعیت جهانی، میزان دسترسی به غذای کافی، سالم و مغذی همچنان ادامه خواهد داشت.

این مکانیزم هم اکنون در ۷۵ کشور جهان از جمله (کشورهای همجوار ایران) ترکیه، پاکستان، هند، عمان و اخیرا مصر، اردن و لبنان نیز به اجرا گذاشته و تکمیل شده است.

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) همچنین بر اهمیت منابع ژنتیکی گیاهی در ارتقاء امنیت غذایی و حفاظت از تنوع زیستی گونه‌های کشاورزی تاکید دارد. در شرایطی که تاثیرات منفی تغییرات آب و هوایی به طور فزاینده ای در حال رشد است و گمانه زنی‌ها نیز از وخیم تر شدن بیشتر آن حکایت دارد، تنوع ژنتیکی گونه‌های گیاهی نقش اساسی و مهمی را در تامین بخش بنیادین ظرفیت محصولات کشاورزی کشورها، از جمله ایران ایفا می‌کند، به طوری که بر چالش‌های تحمیل شده توسط تغییرات آب و هوایی و نتایج آن که ناامنی غذایی است،

اثر خواهد گذاشت.

فائو در حال حاضر پیشروترین سازمان بین‌المللی در حوزه تنوع زیستی و منابع ژنتیکی غذا و کشاورزی جهان به شمار می‌رود. شایان ذکر است، در سال ۱۹۸۳ فائو کمیسیون منابع ژنتیک گیاهی غذا و کشاورزی (که بعدها به کمیسیون منابع ژنتیکی غذا و کشاورزی تغییر نام داد)، به عنوان مجمعی جهانی که به بررسی راهکارهای دسترسی و بهره مندی از اشتراک گذاری منابع ژنتیک می‌پردازد، را تاسیس کرد. نهایتا در سال ۱۹۹۶ فائو زمینه‌های توسعه لازم جهت انطباق با برنامه عمل جهانی برای حفاظت و پایداری منابع ژنتیک گیاهی برای غذا و کشاورزی را فراهم ساخت. در سال ۲۰۰۴ نیز پیمان بین‌المللی منابع ژنتیک گیاهی برای غذا و کشاورزی با تصویب ۱۳۳ کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران به اجرا گذاشته شد.

ایجاد تغییر در این روند رو به تخریب، نیازمند تغییر نگرش ما درباره مسائل محیط زیستی است. یعنی دولت‌های جهان باید دانشمندان و سیاستمداران را با هم متحد کنند. یعنی پیوند دادن معیشت‌ها، مبارزه با فقر و برنامه ریزی برای توسعه و ایجاد زیرساخت‌های جدید. این دستورالعملی است که می‌توانیم به کار گیریم:

- تنوع زیستی را به نیازهای روزمره مردم پیوند دهیم تا احساس مسئولیت برای حفظ تنوع زیستی و پیشگیری از نابودی آن در میان آن‌ها گسترش یابد.

- مراقب باشیم که علم و سیاست نقش برابری را در تصمیم گیری‌ها داشته باشند.

- دلایل اقتصادی زیادی برای حفظ تنوع زیستی وجود دارد ولی این دلایل باید به صورت اقدامات داخلی و بین‌المللی درآیند تا بتوان ظرفیت‌های تنوع زیستی را بهتر شناخت.

- در انتخاب‌ها و سبک زندگی خود تجدیدنظر کنیم تا جا برای گونه‌هایی که بر روی این زمین زندگی می‌کنند فراهم شود. شک نکنید که این به زندگی همه ما مربوط می‌شود. برای اقدام همگانی به یکدیگر بپیوندیم.

Biodiversity

ضرب المثل‌ها روغن

امثال و حکم، یکی از کهن‌ترین تراوشهای ذهن و اندیشهٔ هوشمندان گمنام است که از دوردستهای تاریخ به یادگار مانده و به همین سبب مانند کتیبه‌ها و سنگ نبشته‌های باستانی اعتبار و سندیت خدشه ناپذیر دارد.

در روزگارانی که مردم این سرزمین نوشتن و خواندن نمی‌دانسته‌اند چون به هر حال و به هر کیفیت زندگی می‌کرده‌اند قهرا حوادث و سوانحی بر آنان می‌رفته که آنها را به تفکر و تأمل وامی‌داشته، عصارهٔ حادثه‌ای که شاید مدتها طول کشیده و عوارضی بد یا نیک به بار می‌آورده؛ سرانجام در یک جمله یا عبارت؛ گنجانده و جایگیر می‌شده تا به آسانی در یادها بماند و سینه به سینه از هر نسل و دوره به نسل و دورهٔ بعدی منتقل شود.

نکتهٔ مهم دیگر مسالهٔ قدمت و کهنگی امثال و حکم است. این جمله‌های کوتاه که بیان‌کنندهٔ حالات و آفات گذشتگان است و بازمانده از سده‌های پیشین، به فرد معین و معلومی تعلق ندارد؛ گاهی هم پیش می‌آید که یکی از آنها با یکی از حوادث زندگی شخصی سرشناس مطابق می‌آید و به نام آن شخصیت تاریخی، مشهور می‌شود و در حقیقت به سبب آن مثل، نام آن بزرگ نیز پیوسته در یادها و بر سر زبانها می‌ماند. در سده‌های اخیر، پژوهشگرانی که از اهمیت و اعتبار این مثل‌ها آگاه بودند، به ثبت و ضبط آنها پرداختند و به فلسفهٔ ایجاد و شرح هر یک - هر چند مختصر - اشاره کردند.

در این جا نیز سعی بر این شده که به تعدادی از ریشه‌های تاریخی ضرب المثل‌های که در مورد روغن هستند بپردازیم.

آشی برای پبزم که یک وجب روغن رویش باشد!

مراسم آش‌پزان ناصرالدین شاه - کاخ شهرستانک - ۱۳۰۷ قمری

در زمان ناصرالدین شاه در اواخر فصل شکار یعنی حدود مهرماه، پادشاه همه وزرا و درباریان و خدمتکاران را جمع می‌کرد و به کاخ شهرستانک و یا سرخه حصار که نزدیک تهران بود می‌رفت و مراسم آش‌پزان را با دقت و حوصله تمام برگزار می‌کرد. یعنی همه بزرگان و وزرا در حضور شاه مشغول تدارک آش می‌شدند و هرکدام نیز افتخار می‌کردند که تلاش بیشتری برای پختن آش کرده‌اند. دهها سینی جلو وزرا قرار می‌گرفت و هریک از آنها مشغول پاک کردن سبزی، نخود، لوبیا و می‌شدند و یا چاقو به دست، بادمجان و کدو و پوست می‌کنند.

اما چرا پختن این آش، از کارهای مهم و حتی مهم‌تر از رسیدگی به وضعیت مردم بود. در این مورد روایات زیادی وجود دارد. بعضی معتقدند که این آش را مهد علیا مادر ناصرالدین شاه برای او نذر کرده بود تا خدای ناکرده شاه، چشم نخورد. بعضی دیگر می‌گویند در سالی که بیماری وبا همه مملکت را گرفته بود و مردم از کوچک و بزرگ دسته دسته می‌مردند، ناصرالدین شاه نذر کرد که اگر خودش از این بلا جان سالم به در برد هرساله آش مفصلی ببزد و چون او زنده ماند هر ساله این مراسم را برپا می‌کرد.

البته بعضی هم می‌گویند از سالی که آش عجیب و غریبی را خود شاه اختراع کرده بود و به خورد درباریان داده بود، این مراسم برگزار می‌شده است.

هرچند در سال‌های اول مراسم چندان مفصل نبود، آنچنان که اعتماد السلطنه می‌نویسد: "لازم آمد که در این مورد مختصری از این آش بنویسم. چهارده سال قبل در حوالی تهران بودیم. پادشاه دستور داد طبخ حضوری جلوی چادر شود و این عمل تکرار یافت که سه شب پی در پی مشغول این کار بودند. بعد بنا شد آبگوشتی که از هر قبیل بقولات و حبوبات بلکه اقسام میوه‌ها هم درآویخته شود و آش مانند چیزی شود. به ماها هم که از خواص بودیم سهمی و قسمتی داده شود پخته و دادند. سال دیگر این عمل قدری ترقی کرد. در اواخر بیلاق نمی‌دانم کجا بودیم آش پخته شد. قدری مفصل تر از سال گذشته و بنا شد این عمل محض سلامتی وجود پادشاه همه ساله در بیلاق تکرار شود." در سال‌های بعدی که مراسم مفصل تر شده بود. دسته‌های نوازندگان نیز حاضر می‌شدند و همراه با دلقکان درباری به شادمانی این مجلس کمک می‌کردند.

اعتماد السلطنه می‌نویسد: "سبزیجات، میوه جات، قند و شکر و غیره حاضر بود. عمله طرب خاصه (نوازندگان مخصوص) طرفی نشسته و ساز می‌زدند. عمله خلوت از ناظر و امین الملک و غیره طرفی نشسته سبزی و بادمجان پاک می‌کردند. خود پادشاه هم گوشه ای خزیده و تماشا می‌فرمودند."

بعد نحوه برگزاری این مراسم را این چنین توضیح می‌دهد: "امروز روز آشپزان است. این آش مفصل و عجیب و غریب که از ۴۰ سال قبل تاکنون هر سال شاه پختن آن را دستور می‌دهد به یادگار آشی است که در موقع بروز وبا در چهل سال پیش شاه آن را در شهرستانک پخته و با تناول آن به عقیده خود از ابتلای به مرض محفوظ مانده و به همین جهت از آن خاطره خوبی در خاطر نگه داشته است و عقیده دارد که آن آش را به گردن او حق بزرگ و ثابتی است."

عملیات آش پزی از ساعت ۱۱ صبح شروع می‌شود. در زیر چادر بزرگی که در مواقع دیگر آن را برای نمایش تئاتر بر پا می‌دارند، چهارده گوسفند کشته را به ۲ میله آهنی که به چنگک‌های آهنی دیگر استوار شده، آویخته اند تا در موقع، آنها را قطعه قطعه کنند. بر روی فرشی، سینی‌های پر از ادویه و سبزی خوش بو و دسته دسته اسفناج و چغندر و میوه جات و سبزی‌ها مخصوصا بادمجان و کدوی زیادی ردیف چیده شده. همه اعیان حاضر، که یکی از برادران شاه و صدر اعظم ریاست آنها را دارند، دو زانو می‌نشینند و به پوست کندن و پاک کردن و قطعه قطعه کردن میوه‌ها و سبزی‌ها مشغول می‌شوند. اما حتی نزدیکان شاه هم از این مراسم بی‌فایده ناراضی بودند و می‌دانستند که مردم در چه بیچارگی به سر می‌برند اما ناصرالدین شاه دلخوش به مراسم آش پزان است و توجهی به مشکلات مردم ندارد.

مبلغ صرف شده در جشن آش خوران آن قدر زیاد است که به قول اعتماد السلطنه با آن می‌شد تهران را از وجود بیماری وبا پاک کرد و مردم را از مصیبت نجات داد. هم او در جای دیگری خرج این مراسم را در سال‌های اول چنین برآورد می‌کند: «مخارج آش و مضافات او انعامات و خلاع و غیره باشد هزار و سیصد تومان می‌شود. این هم یکی از مخارج سلطنت مستقله است.»

برای این که بتوانید میزان هزینه گزاف این مراسم را تصور کنید باید بدانید که در آن روزگار ۱ ریال مبلغ گزافی بوده و سکه‌های کوچک تر از یک ریال نیز وجود داشته است و مردم با یک ریال می‌توانسته اند ۳ کیلو نان بخرند، حالا خودتان ارزش هزار و سیصد هزار تومان را محاسبه کنید.

البته از این ماجرای آش پزان، امروزه فقط ضرب المثلی در زبان فارسی باقی مانده است که حتما شنیده اید. وقتی کسی را می‌خواهند تهدید کنند می‌گویند: آشی برایت بپزم که یک وجب روغن رویش باشد.

دکتر فوریه، پزشک مخصوص ناصرالدین شاه، در کتاب (سه سال در دربار ایران) ماجرای این ضرب المثل را این چنین توضیح داده است:

ناصرالدین شاه سالی یک بار آش نذری می‌پخت و خودش نیز بر مراسم پختن آش نظارت می‌کرد. خلاصه بعد از این که آش آماده می‌شد، به دستور آشپزباشی برای هر یک از رجال کاسه آشی فرستاده می‌شد و او می‌بایست کاسه آن را از اشرفی پر کند و به دربار پس بفرستد.

معلوم است دیگر، کسی که کاسه کوچک تر برایش فرستاده می‌شد کمتر ضرر می‌کرد و کسی که کاسه بزرگی با

روغن داغ فراوان به در خانه اش می‌رفت بیچاره می‌شد و باید آن کاسه را پر از سکه کرده و برگرداند،

به همین دلیل در طول سال اگر آشپزباشی مثلا با یکی از اعیان و یا وزرا دعوا پیش میشد،

تهدید آمیز به او می‌گفت: بسیار خوب، آشی برات بپزم که یک وجب روغن

رویش باشد.

روغن ریخته را نذر امامزاده کرده!

در زمان‌های گذشته شخص ثروتمند خسیسی در یک آبادی زندگی می‌کرد. دیگر اهالی با اینکه وضع مالی خوبی نداشتند در کارهای خیر، مانند ساختن مسجد، حمام، امامزاده و... شرکت و هر کدام مبالغی خرج می‌کردند. یک بار، تمام اهالی برای ساختن یک امامزاده، پیش‌قدم شدند. از پول اهالی، ساختمان امامزاده به نصف رسیده بود، اما چون دیگر قدرت مالی آنها کفاف نمی‌داد نتوانستند کار را تمام کنند. متولی امامزاده به سراغ مرد پول‌دار رفت و تقاضای کمک کرد. او هم قول داد که سهمیه خود را بپردازد. متولی هم بتأ و عملهای پیدا کرد و این مزده را به اهل محل داد. مردم می‌گفتند: «خدا کند، بلکه این امامزاده ساخته بشود و نیمه کاره نماند.» در یکی از روزها که متولی، بنا و کارگران در امامزاده به انتظار ایستاده بودند، مرد خسیس با چند تا از قاطرهایش که پوست روغن حمل می‌کردند، می‌خواست به مسافرت و تجارت برود. اتفاقاً گذارش از مقابل امامزاده افتاد. ناگهان یکی از قاطرهایش بر زمین افتاد و یکی از مشک‌های روغن پاره شد. آن مرد فوراً زرنگی کرد، مشک را جمع کرد، ولی کمی از روغن آن به زمین ریخت، تا حدی که می‌توانست روغن را جمع کرد و توی مشک ریخت. مقداری از آن که دیگر نمی‌شد جمع کرد روی خاک ماند. پیش خودش گفت: «این روغن حیفه اینجا بماند.» این طرف و آن طرف را نگاه کرد که ناگهان دید متولی‌های امامزاده و چند نفر عمله مقابل در امامزاده ایستاده‌اند. کلاهش را به دست گرفت و تکان داد و خطاب به یکی از متولی‌ها که «آهای بیا، بیا.» متولی بیچاره که چشمش به او افتاد، به بنا و کارگران گفت: «شما دست به کار شوید که ارباب پول آورده است.» دوان دوان پیش مرد خسیس آمد. سلامی کرد و گفت: «خدا عمر و عزت ارباب را زیاد کند، گفتم بناها دست به کار شوند.» مرد خسیس با خونسردی گفت: «ببین آنجا الاغم به زمین خورده است و یکی از مشک‌های روغن پاره شده، مقداری روغن ریخته است برو آنها را جمع کن و خرج امامزاده کن. این هم سهمیه من برای امامزاده.» متولی نگاهی کرد، دید روی خاک فقط کمی چرب است. بدون اینکه جوابی بدهد برگشت. بقیه پرسیدند: «پس پول چطور شد؟» متولی گفت: «ای بابا، از خیرش بگذرید. طرف، روغن ریخته را نذر امامزاده کرده.» و این اصطلاح به معنی چیزی غیر قابل استفاده یا کم‌ارزش را به دیگری بخشیدن یا قول بخشش آن را دادن است.

سبیلش را چرب کرد!

عبارت «سبیلش را چرب کرد» کنایه از رشوه دادن و به اصطلاح دیگر حق و حساب دادن است. اکنون ببینیم سبیل چرب کردن با رشوه دادن چه رابطه‌ای دارد. سبیل، مأخوذ از سبله است و موهایی را که روی لب بالا می‌روید سبیل گویند. در فرهنگها و لغتنامه‌ها برای سبیل واژه‌های مترادفی از قبیل شارب و برودت آمده است که هر سه واژه با جزئی اختلاف به موهای بالای لب اطلاق می‌شود. در ادوار گذشته سه نوع سبیل معمول بوده است: سبیل چخماقی، سبیل کلفت، سبیل گنده. به سبیلی که دنباله آن به طرف بالا برگشته باشد چخماقی می‌گفتند. این نوع سبیل را در حال حاضر سبیل دوگلاسی نیز می‌گویند که از نام و سبیل دوگلاس فربنکس هنرپیشه معروف آمریکایی گرفته شده است، با این تفاوت که سبیل چخماقی پرپشت و برگشته بود ولی سبیل دوگلاسی کوتاه و برگشته است. سبیل کلفت سبیلی است که موهایش انبوه است ولی برگشتگی نداشته باشد. سبیل گنده یعنی موهای کلان و بلند مانند سبیل دراویش که سر تا سر دهان را زمانی که بسته است تا انتهای لب پایین به کلی می‌پوشاند. سبیل تاریخچه مشخصی ندارد. از بدو خلقت آدم سبیل با او همراه بوده و غالباً وجه امتیاز جنس مرد بر جنس زن شناخته می‌شده است. در بعضی از ادوار تاریخی، سبیل تا آن اندازه قدر و قیمت داشته است که به دارندگان سبیلهای کلفت و پرپشت باج مخصوصی به نام باج سبیل از طرف رعایا و طبقات پایین داده می‌شده است. برخی از سلاطین و رجال و سرداران عالم از سبیل خوششان می‌آمد و معتقد بودند که سبیل هر قدر پرپشت و متراکم باشد بر ابهت و سطوت صاحب سبیل افزوده می‌شود و از چنین کسی بیشتر حساب می‌برند به همین جهت بعضی از آنان سبیلهایی را دوست داشته‌اند که تا بناگوش ادامه پیدا کند.

بعد از ظهور اسلام سبیل گذاشتن در ایران، اهمیت و اعتبارش را از دست داد، چنانچه در بعضی از کتب تاریخی آمده که فرستادگان خسرو پرویز پادشاه ساسانی که همه سبیلهای کلفت داشته‌اند چون به خدمت رسول اکرم (ص) رسیدند حضرت فرمود: من تشبه بقوم فهو منهم. به همین جهت مسلمین از آن تاریخ سبیل را کوتاه کردند و بر ریش افزودند. در عصر صفویه بازار سبیل دوباره رونق یافت و سلاطین صفویه به علت انتساب به شیخ صفی الدین اردبیلی، چون خود را اهل عرفان و تصوف

می دانستند و به همین سبب لقب مرشد کامل را اختیار کرده بودند، غالباً سیبلهای بلند و چخماقی داشتند و ناگریز بودند همه روزه چند بار به نظافت و آرایش آن بپردازند، زیرا اگر تعلق و تسامح می ورزیدند سیبلها آویزان می شد و آن هیبت و زیبایی که می بایست انظار دیگران را به خود جلب کند، از دست می داد.

سیبل پرپشت و متراکم، وقتی به هم پیوسته می شد و جلا پیدا می کرد که آن را چرب می کردند و با دست مالش می دادند. آنهایی که قدرت و تمکن مالی کافی نداشتند خود به این کار می پرداختند ولی سران و ثروتمندان افرادی را برای سیبل چرب کردن داشتند. کار سیبل چرب کن این بود که در مواقع معین که صاحب سیبل میهمانی رسمی داشت و یا می خواست به میهمانی برود دست به کار می شد و با روغن مخصوصی سیبل را جلا و زیبایی می بخشید.

بدیهی است اگر از عهده سیبل چرب کردن به خوبی بر می آمد صاحب سیبل مشعوف و خرسند می شد و در این موقع سیبل چرب کن هر چه می خواست از طرف صاحب سیبل برآورده می شد.

شادروان عبدالله مستوفی در کتاب شرح زندگانی من راجع به چرب کردن سیبل مظفرالدین شاه چنین می نویسد: مظفرالدین شاه در سفر اروپا مردی را به اسم ابوالقاسم خان همراه خود برده بود که در مواقع معین سیبل او را چرب می کرد و جلا می داد.

وقتی سیبل شاه چرب می شد و از زیبایی و ابهت آن په طرب می آمد، اطرافیان موقع را مغتنم شمرده هر تقاضایی داشتند می نمودند زیرا می دانستند او سر کیف است و مسلماً تقاضایشان را بر آورده خواهد کرد.

به این ترتیب بود که اصطلاحات: سیبلش را چرب کن، سیبل کسی را چرب کردن، سیبلش چرب شده و امثال آن مرسوم شد و کم و کم رایج گردید.

کره را روغن کردی؟

می گویند که... در یک آبادی حاکم ظالم و ستمگری بوده که به رعیت بسیار سخت می گرفته است، روزی حکم می کند که رعیتها جفتی دو من کره برای او بیاورند.

رعیتهای بینوا هم که چیزی در چنته نداشتند، هر چه فکر کردند چیزی به عقلشان نرسید. برای همین دست به دامن کدخدای ده شدند که نزد ارباب برود و او را راضی کند که از دادن کره معافشان کند.

کدخدا هم که می بیند ارج و قرب بالا دارد و مایه اعتماد و احترام رعایاست، می پذیرد و به نزد ارباب می رود. کدخدا پس از آن نزد ارباب می رود و شرح می دهد که رعیت دستشان خالی است و توان این را ندارند که کره بدهند، لطفی کن و آن را به ایشان ببخش.

ارباب که خوب حال رعیت را می دانست به کدخدا گفت هر چه فکر می کنم نمی توانم تو را ناامید از در بیرون کنم، برو و به رعایا بگو، کره را به آنها بخشیدم. جفتی دو من روغن بیاورند.

کدخدا خوشحال و به این خیال که برای رعیت کاری کرده کارستان، نزد آنها رفت. جمعشان کرد و گفت: بروید دعا کنید به جانم، حالا هی بگویید کدخدا آدم بدی است. رفتیم پیش ارباب و او را راضی کردم که به جای دو من کره، دو من روغن به او بدهید!

از آن پس وقتی یک نفر برای کمک به دیگران کاری کند که به ضررشان تمام شود، می گویند: «کره را روغن کردی.»

منابع

- ریشه های تاریخی امثال و حکم، مهدی پرتوی آملی، سنایی، ۱۳۷۸

- داستان های امثال، حسن ذوالفقاری، مازیار، ۱۳۹۷

- مراسم دربار ناصری (جشن آشپزان)، فاطمه قاضیه، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱

بررسی وضعیت واردات کالاهای اساسی با ارز ترجیحی

معاونت پژوهش‌های اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

می‌شدند در کنار کاهش واردات آنها پس از خروج از شمول دریافت ارز ترجیحی، شاهد روشنی است که دلالت بر توزیع رانت قابل توجه ناشی از واردات این کالاها با نرخ ارز ترجیحی دارد.

صدمه وارد شده به تولیدکنندگان داخلی کالاهای اساسی نیز، از دیگر پیامدهای واردات این کالاها با ارز ترجیحی است. هزینه‌های تحمیل شده به کشور از محل تأمین ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی به حدی است که بازنگری در این سیاست را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌کند.

موافقان تداوم سیاست ارز ترجیحی، با این استدلال که اولاً با افزایش نرخ ارز ترجیحی کالاهای اساسی، قیمت این کالاها افزایش می‌یابد و ثانیاً سهم این کالاها در سبد مصرفی دهک‌های پایین درآمدی بیشتر است، تداوم این سیاست را به نفع اقشار محروم جامعه قلمداد می‌کنند. هرچند این استدلال تا حدودی درست و قابل قبول است و برخی از کالاهای اساسی مانند برنج خارجی سهم قابل توجهی در سبد غذایی گروه‌های آسیب‌پذیر دارند. اما نکته بسیار مهمی که در این استدلال مغفول است، وضعیت درآمدهای ارزی و به‌طور کلی اقتصاد کشور در شرایط فعلی و به‌خصوص سال‌های آتی است.

اقتصاد ایران در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ با شوک ارزی ناشی از انباشت نقدینگی قبلی در کنار تحریم‌ها مواجه شد که باعث افزایش شدید شاخص قیمت مصرف‌کننده گردید. بازار ارز تحت تأثیر تحریم‌ها و کاهش درآمدهای ارزی با نوسان زیادی مواجه شد و به‌نظر می‌رسد پس از طی این نوسانات به تعادل نسبی رسیده باشد. به‌طوری که اگر سیاست‌های داخلی شوک ارزی مجددی را تحمیل

چکیده

اختصاص ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی با نرخ ۴۲۰۰ تومان به ازای هر دلار، از ابتدای سال ۱۳۹۷ هزینه‌های بسیاری برای کشور در برداشته است. نرخ ارز دو تا سه برابری سامانه‌های سنا و نیما نسبت به نرخ ارز ترجیحی باعث شده است تا دستیابی به ارز ترجیحی و واردات براساس این نرخ، سودآوری بسیاری در بر داشته باشد.

درآمدهای ارزی دولت از محل صادرات نفت و گاز در هشت‌ماهه نخست سال ۹۸، تقریباً در حدود نصف ارز اختصاص داده شده به واردات کالاهای اساسی بوده و همین امر نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از ذخایر ارزی در دسترس کشور، در خدمت واردات کالاهای اساسی قرار گرفته است. تأمین این منابع از یک طرف منجر به افزایش بدهی ریالی دولت به بانک مرکزی می‌شود (به‌دلیل تأمین ارز به نرخ نیما توسط بانک مرکزی و عرضه آن به واردکننده کالاهای اساسی با نرخ ترجیحی توسط دولت) و از طرف دیگر منجر به افزایش تقاضای واردات کالای اساسی شده است.

رانت قابل توجه توزیع شده بین واردکنندگان کالاهای اساسی و فساد ایجاد شده در این فرایند، غیرقابل چشم‌پوشی است. درحالی که مصرف همه گروه‌های کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش داشته و احتمالاً با افزایش قیمت آنها، در سال ۱۳۹۸ نیز این کاهش ادامه داشته است، اما واردات کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایشی بوده است. میزان رشد واردات برخی از این کالاها تا زمانی که مشمول دریافت ارز ترجیحی

نکند و نرخ ارز متناسب با تورم افزایش ملایمی را داشته باشد، انتظار افزایش شدید در بازار ارز وجود ندارد.

از طرف دیگر، درآمدهای دولت به شدت محدود شده است. کاهش درآمدهای ارزی به همراه عدم رشد تولید ناخالص داخلی، درآمدهای داخلی و خارجی دولت را کاهش داده و در نتیجه بودجه با کسری قابل توجهی مواجه است. به طوری که مهمترین چالش کشور طی سالهای آتی، پیش‌بینی درآمدها و منابع پایدار برای تأمین مالی کسری بودجه دولت است. به نظر می‌رسد کسری بودجه اصلی‌ترین عامل فزاینده پایه پولی و در نتیجه تورم خواهد بود که تأثیر آن بر گروه‌های آسیب‌پذیر به مراتب بیشتر از افزایش قیمت کالاهای اساسی است. در اقتصاد تورمی، قیمت دارایی گروه‌های بالای درآمدی افزایش می‌یابد و این در حالی است که گروه‌های پایین‌رو به‌روز با افزایش در هزینه‌ها مواجه هستند.

لذا هرچند افزایش نرخ ارز اختصاص یافته به واردات کالاهای اساسی، باعث افزایش قیمت کالاهای اساسی خواهد شد، اما بار مالی و کسری بودجه ناشی از تداوم این سیاست، که در نهایت از محل پایه پولی تأمین می‌شود، باعث تورم بیشتری خواهد شد. براساس برآوردهای صورت گرفته، حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی منجر به افزایش شاخص قیمت مصرف‌کننده تا حدود ۶ درصد خواهد شد. این در حالی است که تورم ناشی از ادامه سیاست ارز ترجیحی که می‌تواند منجر به افزایش بیش از ۴۷ هزار میلیارد تومانی پایه پولی شود، در حدود ۱۱ درصد خواهد بود که افزایش آن تا ۱۵ درصد نیز قابل پیش‌بینی است.

نکته اساسی دیگری که باید به آن توجه داشت آن است که در حال حاضر بخش قابل توجهی از ارز کالاهای اساسی از طریق پایه پولی تأمین می‌شود. حتی در بدترین شرایط اگر بپذیریم که لازم است دولت برای تأمین کالاهای اساسی پایه پولی را افزایش دهد، گزینه بهتر آن است که این پایه پولی برای یک سیاست حمایتی افزایش پیدا کند تا تأمین ارز کالاهای اساسی، زیرا در حالت اول هم بازار ارز تحت تأثیر قرار می‌گیرد و هم اینکه بخش قابل توجهی از منابع در اختیار رانت‌جویان قرار خواهد گرفت.

پیشنهاد این مطالعه، حذف ارز ترجیحی برای تمام کالاهای اساسی و اجرای سیاست حمایتی جایگزین، با استفاده از بخشی از منابع حاصل از افزایش نرخ ارز است.

مقدمه

از سیاست‌هایی که دولت‌ها جهت افزایش رفاه عمومی و بهره‌وری در استفاده از پتانسیل‌های یک کشور دارند ایجاد منابع درآمدی پایدار، وضع سیاست‌های کارآمد جهت کاهش هزینه‌ها و استفاده از بازوهای دولتی و خصوصی جهت افزایش کارایی بودجه‌های سالیانه است. از طرفی یکی از سیاست‌های حمایتی دولت‌ها از اقشار آسیب‌پذیر و دهک‌های پایین درآمدی، اختصاص یارانه برای تأمین کالاهای اساسی به‌ویژه دارو و مواد غذایی بوده است که در برنامه‌های اول تا ششم توسعه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به‌ویژه در بحران‌های ارزی و تورمی، مورد توجه قرار گرفته است.

بروز جهش ارزی در اواخر سال ۱۳۹۶ و افزایش قیمت‌ها در طی سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، موجب شد دولت به‌منظور حمایت از اقشار ضعیف و متوسط جامعه در تأمین نیازهای اساسی، سیاست تخصیص ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) برای واردات کالاهای اساسی به‌ویژه اقلام غذایی (از قبیل گندم، جو، برنج، گوشت قرمز و سفید، روغن نباتی، تخم‌مرغ و غیره) را اتخاذ کند.

هدف اصلی این سیاست کنترل نوسانات بازار داخلی و جلوگیری از

افزایش قیمت کالاهای اساسی نسبت به سایر کالاها و جلوگیری از افزایش بالاتر از نرخ تورم کشور و دور از انتظار قیمت این اقلام در بازار و در نتیجه جبران رفاه ازدست‌رفته مردم بود. سیاست اختصاص ارز با نرخ ترجیحی از مردادماه ۱۳۹۷ با تعیین ۲۵ قلم کالا به‌عنوان کالاهای اساسی به اجرا گذاشته شد. این سیاست، به‌عنوان یک سیاست حمایتی کور، علی‌رغم همه مخالفت‌های کارشناسی که با آن صورت گرفت، در سال ۱۳۹۸ ادامه داده شد. البته برخی گروه‌های کالایی مانند گوشت قرمز، کره و برخی حبوبات از فهرست کالاهای مشمول دریافت ارز ترجیحی حذف شدند. با وجود هزینه‌های بالایی که اجرای این سیاست در پی داشت، انتظار می‌رفت که برای سال ۱۳۹۸ تخصیص ارز با نرخ ۴۲۰۰ تومان متوقف یا محدود شود و سیاست‌های حمایتی هدفمندتری جایگزین آن شود، اما اظهارنظر مسئولان نشان می‌دهد که دولت همچنان اصرار بر اجرای این سیاست داشته و در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ در حدود ۱۰٫۵ میلیارد دلار ارز برای اختصاص به کالاهای اساسی با نرخ ترجیحی پیش‌بینی شده است.

هزینه‌های اجرای این سیاست در گزارش‌های کارشناسی و مقالات به کرات مورد تأکید قرار گرفته است. اینکه نرخ ارز برای گروهی از کالاها پایین‌تر از نرخ ارز وارداتی سایر کالاها (نرخ ارز در سامانه نیما) باشد، موجب ایجاد رانت بزرگی می‌شود که رقابت برای دستیابی به ارز ترجیحی را افزایش داده و در نتیجه اتلاف منابع را در پی دارد. در حقیقت بخش بزرگی از یارانه ضمنی اعطایی به کالاهای اساسی (در قالب ارز ترجیحی)، به جای آنکه به مصرف‌کننده نهایی برسد، در بین واردکنندگان و زنجیره توزیع این کالاها تقسیم می‌شود.

علاوه بر این، مواردی مانند تضعیف تولید داخلی و تثبیت وابستگی در کالاهای اساسی، اتلاف منابع ارزی در این بخش و کاهش قدرت بانک مرکزی در کنترل بازار ارز به واسطه کمبود منابع، توزیع ناهمگون یارانه بین دهک‌های درآمدی به طوری که دهک‌های بالای درآمدی بهره بیشتری از یارانه دریافتی دارند و... از جمله هزینه‌های اختصاص ارز با نرخ ۴۲۰۰ تومان به ازای هر دلار به کالاهای اساسی است که در طول یک سال گذشته بسیار به آن اشاره شده است.

شواهد موجود نشان می‌دهد که پس از گذشت دو سال از اجرای این سیاست، به‌دلیل افزایش قیمت در بیشتر کالاهای اساسی و عدم انتفاع گروه‌های هدف (دهک‌های پایین درآمدی) به‌صورت بهینه که از اهداف اصلی این سیاست بود و بروز مشکلاتی از قبیل گسترش رانت و فساد و انحراف منابع تخصیص یافته (در قالب صادرات مجدد نهاده یا کالای نهایی به‌صورت رسمی یا قاچاق، احتکار، گرانفروشی به مصرف‌کننده نهایی و...)، سیاست اختصاص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی چندان موفق نبوده و در عین حال موجب هدررفت بخشی از منابع مادی کشور نیز شده است.

باید توجه داشت که هرچه از مدت زمان اجرای این سیاست می‌گذرد، هزینه‌های مرتبط با آن نیز افزایش پیدا می‌کند به طوری که اجرای این سیاست برای سال‌های بعد با تحمیل هزینه‌های بسیار سنگین و جبران‌ناپذیر همراه خواهد بود. بر این اساس، توصیه گزارش حاضر، جایگزین نمودن سیاست ارز ترجیحی با یک سیاست حمایتی هدفمندتر برای جبران رفاه خانوارهای دهک‌های پایین درآمدی است.

۱. وضعیت اختصاص ارز ترجیحی

نگاهی به آمار واردات کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۸، نشان می‌دهد که طی نه ماهه نخست سال ۱۳۹۸ (از ابتدای سال ۱۳۹۸ تا ۱۶ آذرماه ۱۳۹۸) در مجموع در حدود ۱۰ میلیارد دلار (۹,۹ میلیارد دلار) ارزش واردات ۲۵ قلم کالای اساسی بوده است که در صورت حذف گوشت قرمز و کره، کاغذ، حبوبات و چای خشک (به‌علت حذف ارز ترجیحی مربوط به این کالاها در سال ۱۳۹۸)، در حدود ۸,۳۹ میلیارد دلار ارز برای کالاهای اساسی مشمول ارز ترجیحی تخصیص شده از کمرگ اختصاص داده شده است. این ارقام از چند منظر قابل توجه است:

۱- عدم تناسب منابع با مصارف

کل درآمد ارزی دولت در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۸ از محل صادرات نفت فرآورده‌های نفتی در حدود ۲۶ هزار میلیارد تومان، معادل ۶,۲ میلیارد دلار (با احتساب نرخ ۴۲۰۰ تومان به ازای هر دلار) بوده است.

بنابراین بین درآمد ارزی دولت و ارز اختصاص داده شده به کالاهای اساسی، همخوانی وجود نداشته و به‌نظر می‌رسد دولت یا از ذخایر بانک مرکزی و صندوق توسعه ملی برای این امر استفاده کرده و یا با استقرار ریالی از بانک مرکزی، ارز مورد نیاز را با نرخ نیما (یا سنا) از بازار خریداری کرده و با نرخ ترجیحی اختصاص داده است. هر یک از دو فرضیه فوق که برقرار باشد، نشانگر بی‌تدبیری شدید در سیاستگذاری ارزی - تجاری در شرایط تحریم است.

۲- افزایش واردات در کنار کاهش مصرف

در حالی که میزان کل واردات گمرکی نه ماهه کشور در سال ۱۳۹۸ تقریباً برابر این میزان در سال ۱۳۹۷ بوده، اما آمار واردات کالاهای اساسی (کل ۲۵ قلم) در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال قبل، به لحاظ وزنی ۱۲,۷۹ درصد و به لحاظ ارزشی ۱۵,۸۵ درصد رشد داشته است.

جدول ۱. درصد تغییر واردات کالاهای اساسی در نه ماهه ۱۳۹۸ نسبت به نه ماهه ۱۳۹۷ (از ابتدای سال تا ۱۶ آذر)

عنوان	وزن (میلیون تن) ۱۳۹۷	وزن (میلیون تن) ۱۳۹۸	ارزش دلاری (میلیون دلار) ۱۳۹۷	ارزش دلاری (میلیون دلار) ۱۳۹۸	رشد وزنی	رشد ارزشی
کل واردات (هشتم‌ماهه نخست)	۲۱,۷۸۴	۲۲,۱۲۹	۲۹,۸۰۰	۲۸,۳۸۳	۱,۵۸	-۴,۷۶
جمع کل ۲۵ قلم (نه‌ماهه نخست)	۱۳,۹۷۸	۱۵,۷۶۵	۸,۵۳۵	۹,۸۹۷	۱۲,۷۹	۱۵,۹۶
کالاهای اساسی بدون احتساب کالاهایی که ارز ترجیحی آنها حذف شده است	۱۳,۶۵۷	۱۵,۴۱۳	۷,۲۲۴	۸,۳۹۳	۱۳,۰۲	۱۶,۱۹

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران.

جدول ۱ دارای دلالت‌های قابل توجهی است:

الف) در حالی که کل واردات (به غیر از ۲۵ قلم کالای اساسی) در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش داشته، اما واردات کالاهای اساسی افزایش داشته است. همچنین واردات اقلامی که ارز ترجیحی آنها حذف نشده، نسبت به واردات سایر اقلام کالاهای اساسی رشد بیشتری داشته‌اند.

ب) آمار هزینه-درآمد خانوار در سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد که مصرف کالاهای اساسی در تمامی اقلام کالاهای اساسی مصرفی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش یافته و مجموع کاهش در کلیه اقلام مصرفی در حدود ۱۴ درصد است. با توجه به افزایش قابل توجه قیمت کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷، می‌توان انتظار داشت این روند کاهش مصرف در سال ۱۳۹۸ نیز تداوم داشته باشد (با سرعتی کمتر).

بنابراین با کنار هم قرار دادن دو گزاره الف و ب، باید عنوان داشت که با وجود کاهش مصرف کالاهای اساسی در کشور، واردات آنها افزایش یافته که این موضوع نشانگر هدررفت منابع، قاچاق خروجی و توزیع رانت در میان واردکنندگان این کالاهاست. در حالی که کل واردات کشور کاهش داشته است، رانت قابل توجه موجود در کالاهای اساسی، افزایش تقاضا برای این کالاها را در پی داشته و در نتیجه باعث شده است که با وجود کاهش مصرف کالاهای اساسی و کاهش کل واردات کشور، واردات این گروه از کالاها افزایش یابد.

۳- کاهش واردات کالاهای حذف شده

مقایسه ردیف دوم و سوم جدول ۱، نشان می‌دهد که رشد واردات عمدتاً از محل واردات کالاهای اساسی بوده است که ارز ترجیحی آنها حذف نشده است. از میان کالاهایی که ارز ترجیحی آنها حذف شده است، واردات گوشت قرمز سبک و گرم و حبوبات، در نه ماهه ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۷ کاهش یافته و در مقابل واردات کره و چای افزایش یافته است. نتایج بررسی درخصوص کره و چای نیز جالب توجه است، به طوری که واردات این دو گروه کالا در سه ماهه نخست سال که مشمول دریافت ارز ترجیحی می‌شدند به شدت افزایش یافته و در ادامه که ارز ترجیحی حذف شده است، کاهش یافته است. در قسمت بعد به تفصیل به این موضوع پرداخته خواهد شد.

مجموع موارد عنوان شده در این بخش، مؤید تقاضای بیش از حد برای واردات کالاهای اساسی است که به واسطه رانت عظیم توزیع شده در این محل به وجود آمده است. در شرایطی که کشور به شدت نیازمند درآمدهای ارزی است، این افزایش تقاضا، موجب هدررفت منابع ارزی شده است. در حالی که دولت منابع کافی برای تأمین ارز مورد نیاز در اختیار نداشته و میزان ارز اختصاص داده شده به واردات کالاهای اساسی بیش از درآمدهای ارزی دولت است، تداوم سیاست ارز ترجیحی تحت فشار گروه‌های ذی‌نفع، موجب سود کلان گروه‌های خاص به بهای افزایش ضرر و زیان مردم و دولت شده است.

۲. بررسی اقلام کالاهای اساسی

در کنار بررسی آمار کلی واردات کالاهای اساسی، نگاهی به میزان واردات ریز اقلام نیز جالب توجه است. جدول ۲ میزان واردات هریک از کالاهای اساسی در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۸ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل را نشان می‌دهد.

جدول ۲. واردات ریز اقلام کالاهای اساسی از ابتدای سال تا ۱۶ آذرماه برای سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

عنوان	وزن (هزارتن) ۱۳۹۷	وزن (هزارتن) ۱۳۹۸	ارزش (میلیون دلار) ۱۳۹۷	ارزش (میلیون دلار) ۱۳۹۸	رشد وزنی	رشد ارزشی	نرخ حقوق ورودی
ذرت	۶۱۹۹,۰	۵۹۲۶,۳	۱۴۵۰,۷	۱۴۸۵,۶	-۴,۴۰	۲,۴۰	۵
دارو و تجهیزات و ملزومات پزشکی	۱۱,۹	۱۳,۹	۱۲۰۳,۹	۱۱۵۱,۶	۱۷,۳۰	-۴,۳۵	-
انواع دانه‌های روغنی (سویا)	۲۱۶۳,۲	۱۲۶۸,۹	۱۰۹۱,۵	۶۵۴,۶	-۴۱,۳۴	-۴۰,۰۲	۱۲
برنج خارجی	۱۰۳۴,۷	۱۰۴۶,۹	۱۰۵۸,۱	۱۱۰۳,۳	۱,۱۸	۴,۲۷	۲۶
روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد و مایع و خام	۸۲۰,۴	۱۱۲۵,۲	۶۶۷,۶	۸۴۴,۵	۳۷,۱۵	۳۱,۰۰	۲۰
جو	۱۷۳۴,۹	۲۲۹۹,۴	۳۸۵,۱	۵۸۹,۲	۳۲,۵۴	۵۳,۰۰	۵
گوشت قرمز سرد (سنگین)	۸۴,۶	۱۰۸,۰	۳۵۹,۷	۴۴۱,۵	۲۷,۶۷	۲۲,۷۴	۲۶
کنجاله سویا	۷۶۰,۰	۱۲۳۷,۷	۳۳۹,۴	۵۴۵,۸	۶۲,۸۵	۶۰,۸۳	۱۰
ماشین‌آلات تولیدکننده کالاهای اساسی	۲۶,۵	۳۱,۶	۳۲۲,۴	۳۱۳,۶	۱۹,۲۳	-۲,۷۰	-
کاغذ چاپ و تحریر	۲۲۵,۸	۲۳۳,۵	۲۱۹,۷	۲۳۵,۸	۳,۴۲	۷,۳۲	۵
گوشت قرمز سبک و گرم	۲۸,۹	۲۲,۳	۲۰۶,۸	۱۴۴,۴	-۲۳,۰۲	-۳۰,۱۷	۴
چای خشک	۳۹,۹	۶۱,۲	۱۸۸,۹	۳۰۲,۳	۵۳,۵۲	۶۰,۰۲	*۲۰
کره با بسته‌بندی بیش از ۵۰۰ گرم	۲۷,۲	۴۵,۳	۱۷۹,۴	۲۸۱,۶	۶۶,۰۸	۵۷,۰۰	۵
حبوبات	۱۴۰,۷	۱۱۵,۲	۱۵۷,۱	۹۸,۶	-۱۸,۱۳	-۳۷,۲۳	۵
خمیر کاغذ	۱۶۴,۷	۱۶۶,۶	۱۵۲,۹	۱۵۸,۷	۱,۱۶	۳,۸۱	-
کودهای شیمیایی	۲۶۳,۷	۴۹۱,۹	۱۳۸,۱	۲۶۱,۲	۸۶,۵۴	۸۹,۱۷	-
لاستیک سنگین	۳۵,۲	۱۴۸,۸	۱۱۷,۷	۴۸۴,۵	۳۲۳,۰۹	۳۱۱,۷۵	۲۶
انواع بذر	۲۰,۴	۵,۴	۹۲,۵	۷۱,۰	-۷۳,۴۳	-۲۳,۲۹	۵
سموم تکنیکال شیمیایی	۶,۹	۱۳,۱	۶۷,۴	۱۳۴,۵	۸۹,۱۱	۹۹,۵۹	-
شکر خام	۱۵۳,۸	۱۳۶۷,۲	۶۱,۲	۴۸۲,۴	۷۸۸,۶۵	۶۸۸,۵۶	۲۰
داروهای دامی ضروری	۰,۶	۰,۷	۴۴,۷	۵۱,۷	۲۶,۶۲	۱۵,۸۲	۵
کاغذ روزنامه	۳۰,۷	۳۴,۵	۲۵,۱	۲۷,۷	۱۲,۵۰	۱۰,۳۷	۵
تخم‌مرغ	۴,۴	۰,۳	۵,۶	۰,۵	۹۲,۲۶	-۹۰,۸۵	۵۵
گندم	۰,۱	۰,۰	۰,۰	۰,۰	-	-	۱۰
گوشت مرغ	۰,۰	۱,۵	۰,۰	۲,۷	-	-	۲۶

مأخذ: همان.

* نرخ حقوق ورودی چای براساس مصوبه گمرک از شهریور ۱۳۹۸ از ۲۰ درصد به ۵ درصد کاهش یافته است. با این حال چون آمار مندرج در جدول مربوط به نه ماهه نخست سال است، نرخ حقوق ورودی ۲۰ درصد درج شده است.

نرخ حقوق ورودی برخی گروه کالاهای مثل اقلام دارویی، تجهیزات پزشکی، ماشین‌آلات، سموم و... به دلیل تنوع زیاد در جدول آورده نشده است.

عنوان شود که واردات بیش از حد به منظور افزایش ذخایر استراتژیک کشور صورت گرفته، اما رشد مجدد واردات برنج در سال ۱۳۹۸، این ادعا را با تردید مواجه می‌کند. افزایش واردات در دو سال پیاپی در کنار کاهش مصرف، مجدداً نشان از افزایش تقاضا برای بهره‌مندی از رانت ارز ۴۲۰۰ تومانی و چه‌بسا انحراف منابع ارزی اختصاص یافته برای واردات برنج دارد.

نکته جالب توجه دیگر آن است که نرخ حقوق ورودی برنج به منظور حمایت از برنج تولید داخل ۲۶ درصد تعیین شده است. هرچند نرخ حقوق ورودی برنج به درستی بالاتر از میانگین نرخ حقوق ورودی کشور قرار داده شده و باید از کالای تولید داخل حمایت شود، اما در

بررسی واردات ریز اقلام کالاهای اساسی که در جدول ۲ نشان داده شده، حاوی نکات قابل توجهی است. در ادامه به برخی از این اقلام می‌پردازیم:

۱- برنج

برنج در سال ۱۳۹۷ با ۱,۶۰ میلیارد دلار و ۳۲ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۶، رتبه دوم واردات کل کشور را به خود اختصاص داده است. این درحالی است که مصرف برنج خارجی در کشور (براساس داده‌های هزینه-درآمد خانوار سال ۱۳۹۷ مرکز آمار ایران) در مجموع ۱۶,۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. هرچند ممکن است

شرایط فعلی یک ناسازگاری سیاستی بین سیاست‌های اتخاذ شده دولت وجود دارد. از طرفی دولت به منظور کاهش و کنترل قیمت برنج، ارز با نرخ ۴۲۰۰ تومانی به واردات این کالا اختصاص می‌دهد و از طرف دیگر، حقوق ورودی ۲۶ درصد اخذ می‌کند که منجر به افزایش قیمت کالا می‌شود.

بنابراین در صورتی که سیاستگذار اصرار به کنترل قیمت برنج خارجی در داخل دارد (در شرایطی که این کنترل قیمت موجب آسیب به تولید داخلی می‌شود) می‌توان ارز ۴۲۰۰ تومانی این کالا را حذف کرده و به جای آن حقوق ورودی را کاهش داد تا از این طریق بخشی از اثر افزایش قیمت برنج را کنترل کرد. همچنین از آنجایی که برنج خارجی بیشتر توسط گروه‌های نیازمند مصرف شده و قوت غالب مردم را تشکیل می‌دهد، لازم است تا سیاست حمایتی در کنار حذف ارز ترجیحی در نظر گرفته شود که به این موضوع در قسمت آخر گزارش پرداخته خواهد شد.

۲- روغن نباتی

توضیحات ارائه شده درخصوص برنج، برای روغن نباتی نیز صادق است. میزان مصرف روغن نباتی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ بیش از ۳۹ درصد کاهش یافته و این در حالی است که میزان واردات «روغن دانه آفتابگردان، روغن گلرنگ یا زعفران کاذب» در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ در حدود ۱۹ درصد افزایش داشته است. همچنین همانطور که در جدول ۲ نشان داده شده است، واردات «روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد و مایع و خام» در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ (از ابتدای سال تا ۱۶ آذرماه) به لحاظ ارزشی در حدود ۳۱ درصد افزایش داشته است.

با توجه به نرخ حقوق ورودی ۲۰ درصدی روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد و مایع و خام، توضیحات ارائه شده درخصوص حقوق ورودی برنج و تعارض میان سیاست ارز ترجیحی و نرخ حقوق ورودی ۲۰ درصدی، در مورد این کالای اساسی نیز صادق است.

۳- چای

همانطور که در جدول ۲ نشان داده شده است، واردات چای در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۰ درصد رشد داشته است. با توجه به اینکه چای در بهار ۱۳۹۸ از شمول ارز ترجیحی خارج شد، بررسی رشد واردات چای به تفکیک ماهیانه نتایج جالبی را دربردارد.

جدول ۳. واردات چای در چهارماهه نخست سال ۱۳۹۸

ماه	وزن (هزار تن)		ارزش دلاری (میلیون دلار)	
	۱۳۹۷	۱۳۹۸	درصد تغییر	درصد تغییر
فروردین	۲,۴۹۸	۳,۵۰۲	۴۰,۱۷	۱۶,۹۴
اردیبهشت	۵,۰۲۴	۱۰,۸۶۱	۱۱۶,۱۹	۵۱,۲۵
خرداد	۴,۳۱۷	۹,۴۶۱	۱۲۴,۳۶	۴۷,۶۶
تیر	۴,۷۷۴	۵,۷۹۳	۲۱,۳۵	۳۰,۸۹
جمع	۱۶,۵۱۲	۲۹,۶۱۶	۷۹,۳۶	۱۴۶,۷

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران به نقل از سازمان چای کشور.

براساس جدول ۳، واردات چای در دو ماه اردیبهشت و خرداد ۱۳۹۸ رشد بسیار زیادی داشته است. این موضوع ناشی از تصمیم حذف ارز ترجیحی چای در انتهای فروردین‌ماه ۱۳۹۸ و اجرایی شدن آن در ۱۸ خردادماه ۱۳۹۸ بوده است. رانت ناشی از دریافت ارز ترجیحی باعث شده است تا واردات چای در این

دوماه به شدت افزایش یابد. ۸۹ درصد افزایش در واردات چهارماهه درکنار ۶۰ درصد افزایش در واردات نه‌ماهه نشان از رشد شدید واردات در چهارماه ابتدایی سال ۱۳۹۸ و به‌خصوص دو ماه اردیبهشت و خرداد نسبت به ۵ ماهه بعدی داشته است که این رشد واردات نیز مجدداً به علت رانت توزیع شده از این محل است. شایان ذکر است حقوق ورودی چای به واسطه مصوبه هیات دولت از ۲۰ درصد به ۵ درصد کاهش پیدا کرده است.

۴- کره

اتفاقات رخ داده درخصوص واردات کره نیز مشابه موارد توضیح داده شده درخصوص چای است. واردات این کالا نیز در دو ماه اردیبهشت و خرداد به شدت رشد داشته به طوری که از ابتدای سال ۱۳۹۸ تا ۱۸ خرداد ۱۳۹۸، میزان واردات کره در بسته‌بندی بالاتر از ۵۰۰ گرم، بیش از کل واردات این کالا در سال ۱۳۹۷ بوده است. این موضوع در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱. واردات کره (هزار تن)

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران به نقل از گزارش معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق تهران.

ارقام نمایش داده شده به خوبی مؤید این ادعاست که اختصاص ارز با نرخ ۴۲۰۰ تومان به ازای هر دلار تا چه میزان منجر به هدررفت منابع و توزیع رانت میان واردکنندگان این محصول شده است. براساس جدول ۲، واردات کره تا ۱۶ آذرماه ۱۳۹۷ برابر ۴۵ هزار تن بوده که از این میزان، ۶ هزار تن در ۵ ماهی که ارز ترجیحی آن حذف گردید، وارد شده و در مقابل حدود ۴۰ هزار تن در سه ماهه ابتدایی سال که ارز ۴۲۰۰ تومانی دریافت می‌کرده وارد شده است. این ارقام شاهد بسیار روشنی است برای اثبات ادعای هدررفت منابع به واسطه اجرای سیاست ارز ترجیحی و ناکارآمد بودن این روش حمایت.

۵- انواع بذر

واردات انواع بذر در مدت مورد بررسی (سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷)، کاهش ۷۳ درصدی به لحاظ وزن و ۲۳ درصدی به لحاظ ارزش داشته است. هرچند واردات این گروه کالایی کاهش داشته، اما به‌طور کلی، بذر سهم بسیار اندکی در قیمت کالای نهایی دارد و ضرورتی به اختصاص ۷۰ میلیون دلار برای واردات این گروه کالایی وجود ندارد.

۶- شکر خام

واردات شکر به لحاظ وزنی در مدت مورد بررسی سال ۱۳۹۸، بیش از ۷۸۸ درصد و به لحاظ ارزشی بیش از ۶۸۸ درصد رشد داشته است. موارد متعددی باعث افزایش واردات شکر در این بازه زمانی شده است، کاهش تولید شکر به دلیل سیل استان خوزستان، کاهش واردات شکر در سال ۱۳۹۷، افزایش قابل توجه قیمت شکر و موارد دیگری باعث شده است تا واردات شکر در این بازه زمانی به شدت افزایش یابد (نمودار ۲).

جدول ۵. قیمت کالاهای اساسی

اقدام	قیمت هر کیلوگرم (دلار) در گمرک	قیمت ریالی	نرخ حقوق ورودی	قیمت پس از حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده (ریال)	قیمت در آذر ۱۳۹۸ (ریال)	قیمت مصوب (ریال)	نسبت قیمت آذر به مصوب	نسبت قیمت مصوب به گمرک	رشد قیمت آذر ۱۳۹۸ به اسفند ۱۳۹۶
برنج خارجی	۱۰۰۵	۴۴۲۶۰	۲۶	۴۸۲۴۴۰	۹۶۹۲۰	۸۴۵۰۰	۱،۱۵	۱۷۵،۲	۳۴،۹
گوشت قرمز سرد (سنگین)	۴۰۰۹	۴۹۰۴۷۰	۲۶	۵۳۴۶۱۲۸	۸۱۴۵۲۸	۶۶۵۰۰۰	۱،۲۲	۱۲۴،۴	۱۰۸،۶
گوشت قرمز سبک و گرم	۶،۴۸	۷۷۸۱۳۸	۴	۸۴۸۱۷۰،۷	۹۱۷۷۴۴	۸۰۰۰۰۰	۱،۱۵	۹۴،۲	۱۲۳،۳
چای خشک	۴،۹۴	۲۰۷۵۳۶	۲۰-۵	۲۲۶۲۱۴،۰	۵۸۰۰۲۵	-	-	-	۱۶۹،۳
شکر خام	۰،۲۵	۱۴۸۲۰	۲۰	(قیمت شکر خام) ۱۶۱۵۴۰	(قیمت شکر سفید) ۵۸۴۶۲	(قیمت شکر سفید) ۵۹۰۰۰	۰،۹۹	-	۷۸،۰
تخم مرغ	۱،۵۰	۶۳۱۲۸	۵۵	۶۸۸۰۹،۷	۱۰۲۶۶۳	۸۹۰۰۰	۱،۱۶	۱۲۹،۳	۱۴،۱
گوشت مرغ	۱،۸۰	۷۵۵۴۴	۲۶	۸۲۳۴۲،۷	۱۲۸۹۲۵	۱۲۹۰۰۰	۱،۰۰	۱۵۶،۷	۶۷،۸

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران برای آمار واردات. داده‌های قیمت در آذر ۱۳۹۸ از مرکز آمار ایران استخراج شده است. قیمت مصوب از سامانه ۱۲۴ در وبسایت ۱۲.۱۲۴ برداشت شده است. قیمت مصوب برای چای خشک و شکر خام اعلام نشده و از اینرو در خانه‌های خالی امکان محاسبه وجود نداشت * حقوق ورودی چای تا شهریورماه، ۲۰ و پس از آن ۵ درصد بوده است.

نمودار ۲. تولید و واردات شکر

مأخذ: انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر ایران.

۷- مرغ

در حالی که در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۷ واردات گوشت مرغ وجود نداشت، در مدت مشابه در سال ۱۳۹۸، دو میلیون دلار برای واردات مرغ اختصاص یافته است. این در حالی است که طی سال‌های گذشته، ایران جزو صادرکنندگان گوشت مرغ بوده است. این پدیده، شاهدهی از زیانبار بودن سیاست ارز ترجیحی برای تولید داخل و صادرات کشور است.

۳. بررسی قیمت کالاهای اساسی

نگاهی به قیمت کالاهای اساسی نشان می‌دهد که همه گروه‌های کالایی نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶ رشد قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده‌اند. جدول ۵ قیمت کالاهای اساسی را در بازه‌های زمانی مختلف نشان می‌دهد. برخی از کالاهای اساسی در آذرماه ۱۳۹۸ رشد قیمت قابل ملاحظه‌ای نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶ داشته‌اند و این در حالی است که نرخ ارز وارداتی این کالاها در این بازه زمانی ثابت بوده است.

هرچند در حال حاضر قیمت برخی از کالاهای اساسی در بازار اختلاف کمی با قیمت مصوب دارد، اما در این زمینه نکات زیر قابل ذکر است:

۱. پراکندگی قیمت در بازار

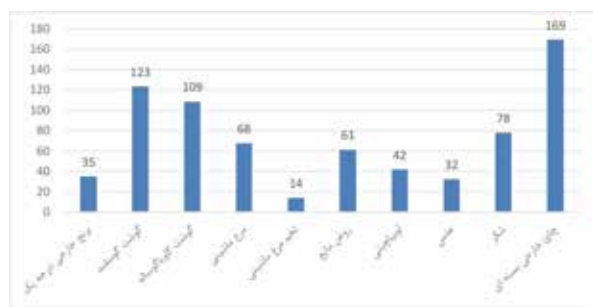
هرچند اختلاف بین قیمت مصوب و قیمت بازار برای برخی از کالاها زیاد نیست، اما در هر حال قیمت همه کالاها حتی با در نظر گرفتن متوسط قیمت آنها در سطح استان تهران (بر مبنای داده‌های مرکز

آمار) بالاتر از قیمت مصوب قرار دارد. این اختلاف برای برخی کالاها مانند روغن نباتی به ۴۰ درصد نیز رسیده است. علاوه بر آن باید توجه داشت که قیمت‌های مندرج در جدول ۵، متوسط قیمت اعلامی توسط مرکز آمار است. این در حالی است که حداکثر قیمت در بازار (که توسط مرکز آمار اعلام می‌شود) فراتر از این قیمت‌ها بوده و بنابراین اختلاف بین قیمت مصوب و قیمت بازار را افزایش می‌دهد.

۲. رشد قیمت نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶

برخی کالاهای اساسی نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶ رشد قیمت قابل ملاحظه‌ای داشته‌اند. به عنوان مثال، شکر سفید ۷۸ درصد رشد قیمت نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶ را تجربه کرده و این در حالی است که واردات شکر سفید از اسفندماه ۱۳۹۶ تا دی‌ماه ۱۳۹۸ همچنان با ارز ۴۲۰۰ تومانی انجام می‌شد. بررسی تغییرات قیمت کالاهای اساسی در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نسبت به ۱۳۹۶ نشانه ناکارآمدی اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی به این کالاها بوده است.

نمودار ۴. تغییر قیمت برخی کالاهای اساسی در آذر ۱۳۹۸ نسبت به اسفند ۱۳۹۶ (درصد)

مأخذ: مرکز آمار ایران.

۳. کنترل قیمت با واردات شدید

در خصوص کنترل قیمت باید توجه داشت که هرچند قیمت برخی از کالاها پس از یک دوره نوسان شدید (مانند مرغ، شکر و...) در بازار کنترل شده است، اما این کنترل قیمتی با هزینه حجم بالای واردات این کالاها و در نتیجه آسیب به تولید داخلی و هدررفت منابع ارزی صورت گرفته است. برای مثال در حالی

جدول ۶. برآورد قیمت برخی کالاهای وابسته به نهاده‌های تولیدی دامداری و مرغداری

شرح	شیر پاستوریزه	فراورده‌های لبنی	گوشت قرمز	گوشت مرغ	تخم‌مرغ	روغن خوراکی
متوسط قیمت ۹۶ (تومان)	۲,۷۰۰	۴,۳۰۰	۳۹,۰۰۰	۷,۵۰۰	۷,۰۰۰	۵,۴۰۰
متوسط قیمت ۹۷ (تومان)	۳,۸۰۰	۵,۸۰۰	۶۳,۰۰۰	۱۱,۰۰۰	۹,۱۰۰	۶,۹۰۰
متوسط قیمت ۶ ماهه ۹۸ (تومان)	۵,۴۰۰	۷,۸۰۰	۹۵,۰۰۰	۱۳,۵۰۰	۹,۳۰۰	۸,۲۰۰
قیمت‌های مورد انتظار* در ۶ ماه نخست ۹۸ (تومان)	۳,۵۲۰	۵,۱۳۰	**	۹,۵۰۰	۷,۹۰۰	۷,۸۴۰
اختلاف قیمت‌های مورد انتظار و فعلی	%۵۲	%۵۲	-	%۴۲	%۱۸	%۵
قیمت سال ۹۹ پس از حذف ارزش ترجیحی*** (تومان)	۶۷۰۰	۹۷۰۰	۹۷۰۰۰	۲۰۱۰۰	۱۶۱۰۰	-
رشد قیمت‌های ۹۹ نسبت به ۹۸	%۲۴	%۲۴	%۲	%۴۹	%۷۳	-

مأخذ: مرکز آمار و محاسبات انجام شده.

* منظور از قیمت مورد انتظار، قیمت محاسبه شده بر مبنای اختصاص ارز ۴۲۰۰ به نهاده‌های تولید کالای مربوطه است.
** خانه‌های خالی مواردی هستند که امکان محاسبه وجود نداشته است.

*** قیمت‌ها با فرض نرخ ۱۱۲۰۰ تومان به ازای هر دلار به‌دست آمده است (متوسط قیمت ارز در سامانه نیما در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۸).

قیمت مصوب قرار داده شده است. به‌طوری که تولید داخلی مقرون به‌صرفه نیست و واردات نیز دارای سود بسیار زیاد است.

۴. آثار توری حذف ارزش ترجیحی

حذف ارزش ترجیحی مسلماً افزایش قیمت کالاهای اساسی را در پی خواهد داشت. این افزایش قیمت نه‌تنها برای کالاهای اساسی، بلکه برای برخی دیگر از کالاهای وابسته به آنها مانند مربا، شیرینی، شکلات، شیر، فراورده‌های لبنی و... نیز قابل انتظار است. در این خصوص باید توجه داشت که هرچند قیمت کالاهای اساسی و محصولات مرتبط با آن در اثر حذف ارزش ترجیحی افزایش خواهد یافت، اما این افزایش، به میزان افزایش نرخ ارز اختصاص یافته به این کالاها نخواهد بود (و کمتر از آن است)، زیرا برخی از این افزایش قیمت‌ها در حال حاضر رخ داده است.

جدول ۶، قیمت‌های فعلی، قیمت مورد انتظار در سال ۱۳۹۸ در صورتی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی قیمت‌گذاری شود و رشد قیمت پیش‌بینی شده برای برخی کالاها در صورت حذف ارزش ترجیحی اختصاص یافته به نهاده‌های تولیدی آنها را نشان می‌دهد. همانطور که در جدول ۶ نشان داده شده است، بیشترین انتظار افزایش قیمت برای تخم‌مرغ و سپس برای گوشت مرغ وجود دارد، به‌طوری که انتظار می‌رود با حذف ارزش ترجیحی قیمت این کالاها در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸، به‌ترتیب ۷۳ و ۴۹ درصد افزایش

که ایران در سال‌های گذشته صادرکننده مرغ بوده، در نه ماهه نخست سال ۱۳۹۸ بیش از دو میلیون دلار واردات گوشت مرغ داشته است.

کنترل‌های قیمتی صورت گرفته بر روی قیمت مرغ باعث آسیب جدی به تولید مرغ در ایران شده و ضرر و زیان برای این واحدهای تولیدی به همراه داشته است و این درحالی است که دولت با اختصاص ارز ۴۲۰۰ به نهاده‌های تولید، ادعای حمایت از تولیدکنندگان این محصولات را دارد. اصولاً پایین نگه‌داشتن نرخ ارز باعث پایین نگه داشتن قیمت محصولات خارجی و در نتیجه کاهش قدرت رقابت تولیدکنندگان داخلی می‌گردد.

۴. تعیین قیمت در سطح ورشکستگی تولید داخلی و سود واردکننده

در گزارش‌های پیشین مرکز پژوهش‌ها اشاره شده بود که در چنین شرایطی که واردکننده حاشیه سود بسیار بالایی دارد، می‌تواند با تغییرات قیمتی، قیمت را در سطحی قرار دهد که هم تولید داخلی مقرون به‌صرفه نباشد و هم قیمت کالای وارداتی در سطحی قرارگیرد که حساسیت‌برانگیز نباشد.

در حال حاضر نیز چنین اتفاقی در بازار کالاهای اساسی ایران رخ داده است. درحالی که تولید داخلی به‌شدت از این منظر صدمه‌دیده، قیمت کالاهای اساسی نیز برای هریک از کالاها تا حدی بالاتر از

جدول ۷. برآورد اثر افزایش قیمت کالاهای اساسی با واردات ارز ترجیحی

کالاهای اساسی وارداتی	ضریب اهمیت در شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی - درصد	قیمت در دی ماه ۱۳۹۸ (ریال)	برآورد با افزایش به نرخ ۱۳ تومن نیما و کاهش نرخ حقوق ورودی	رشد قیمت پس از حذف ارز ترجیحی	تأثیر بر شاخص قیمت مصرف کننده
برنج خارجی	۰,۷	۸۰۰۰۰	۱۸۶۰۰۰	۱۳۳,۵	۰,۹۲۸
گوشت مرغ	۱,۸	۱۲۹۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۹۳,۸	۱,۶۸۸
تخم مرغ	۰,۵۵	۷۲۰۰۰	۲۱۰۰۰۰	۱۹۱,۷	۱,۰۵۴
روغن خوراکی نیمه جامد و مایع	۰,۵۷	۳۶۶۰۰۰	۷۴۶۰۰۰	۱۰۳,۸	۰,۵۹۲
لبنیات	۲,۴۱	۷۸۰۰۰	۹۷۰۰۰	۲۴,۴	۰,۵۸۷
جمع	۱۰,۰۰۹				۴,۸۵

مأخذ: بانک مرکزی برای ضریب اهمیت وزارت صمت برای قیمت کالاها در دی ماه و برآورد از افزایش قیمت برای قیمت لبنیات از محاسبات تحقیق استفاده شده است.

یابد. هرچند این افزایش قیمت قابل توجه است، اما در هر صورت کمتر از افزایش متناسب یعنی افزایش ۲,۶ برابری (با افزایش نرخ ارز از ۴۲۰۰ به ۱۱۲۰۰ تومان) است.

نکته قابل توجه دیگر آن است که هرچند حذف ارز ترجیحی منجر به افزایش قیمت کالاهای اساسی می شود. اما تومی که از منظر اختصاص ارز ترجیحی به کشور تحمیل شده بسیار بیشتر از آثار کنترل قیمتی آن بوده است. دولت در هفت ماهه نخست سال از محل فروش نفت و گاز در حدود ۲۶ هزار میلیارد تومان درآمد ارزی داشته در حالی که در حدود ۱۰ میلیارد دلار ارز ترجیحی اختصاص داده است.

در صورتی که دولت این منابع را از طریق استقراض ریالی از بانک مرکزی و خرید ارز در بازار تأمین کرده باشد، از چند منظر منجر به افزایش نرخ تورم می شود:

(الف) افزایش پایه پولی و افزایش رشد نقدینگی،

(ب) افزایش تقاضا برای ارز و در نتیجه افزایش نرخ ارز و تأثیر آن بر شاخص قیمت ها،

(ج) افزایش انتظارات تورمی ناشی از افزایش نرخ ارز.

جدول ۷ برآورد قیمتی وزارت صمت از قیمت کالاهای اساسی پس از حذف ارز ترجیحی و واردات کالاها با نرخ ۱۳ هزار تومان به ازای هر دلار را نشان می دهد. براساس این برآورد قیمتی و با فرض لحاظ کردن افزایش قیمت ناشی از دارو و سایر اقلام وابسته به واردات کالاهای اساسی، شاخص قیمت مصرف کننده در نهایت در حدود ۶ درصد افزایش خواهد داشت. هرچند باید توجه داشت که جدول ۷ دارای بیش برآوردی است، زیرا قیمت فعلی کالاها در این جدول، کمتر از قیمت فعلی بازار و در سطح قیمت مصوب است. با این حال برای آنکه حداکثر اثر افزایش قیمت ها لحاظ شود، تغییری در آن ایجاد نشده است.

اما از سوی دیگر، تورم ناشی از کسری بودجه دولت که به واسطه اختصاص ارز ترجیحی ایجاد می شود، بسیار بیشتر از این مقدار است. پیش بینی می شود در سال آینده در حدود ۵ میلیارد دلار درآمد ارزی دولت باشد که با پیش بینی اختصاص ۱۰,۵ میلیارد دلار برای واردات کالاهای اساسی، ۵,۵ میلیارد دلار از این منابع باید از بازار نیما تهیه شده و با نرخ ترجیحی عرضه شود.

کسری بودجه ناشی از اجرای این سیاست را می توان به دو بخش تقسیم کرد:

۱. با فرض ۱۲۸۰۰ تومان به ازای هر دلار در سامانه نیما و کسری ۵,۵ میلیارد دلاری، در حدود ۴۷,۳ هزار میلیارد تومان کسری بودجه وجود خواهد داشت که با احتمال زیادی تقریباً همه آن از محل پایه پولی تأمین خواهد شد. در این صورت با مجموعه ای از فروض

ساده کننده، در پایان سال ۱۳۹۹ در حدود ۱۱ درصد تورم در پی خواهد داشت.

۲. اختصاص ۵ میلیارد دلار (به اندازه درآمد دولت در سال ۱۳۹۹) برای واردات کالاهای اساسی با نرخ ارز ترجیحی موجب می شود تا دولت از حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان درآمد (اختلاف بین نرخ ارز ترجیحی و ۱۲۸۰۰ تومان برای هر دلار در سامانه نیما ضرب در ۵ میلیارد دلار) محروم شود. این در حالی است که دولت به شدت با مشکل کسری بودجه مواجه است و این کسری از محل پایه پولی تأمین خواهد شد. اگر دولت بخشی از این درآمد را به اجرای سیاست حمایتی هدمند (یارانه نقدی یا کالایی) و بخشی را برای حل مشکل کسری بودجه اختصاص دهد، تا حدودی می تواند از تورم ناشی از کسری بودجه جلوگیری کند. به عنوان مثال در صورت اختصاص ۳ میلیارد دلار برای طرح های حمایتی (معادل ۲۵,۸ هزار میلیارد تومان) و ۲ میلیارد دلار برای مصارف بودجه ای (معادل ۱۷,۲ هزار میلیارد تومان) در حدود ۴ درصد از نرخ تورم ناشی از کسری بودجه کاسته خواهد شد.

بنابراین در حالی که حذف ارز ترجیحی منجر به افزایش قیمت کالاهای اساسی شده و شاخص قیمت مصرف کننده را در حدود ۶ درصد افزایش می دهد، ادامه اجرای این سیاست می تواند منجر به تورم ۱۵ درصدی شود.

نکته قابل توجه آن است که تورم رخ داده ناشی از دو سیاست فوق نیز با هم متفاوت است. اولی (حذف ارز ترجیحی) از نوع افزایش شاخص قیمت مصرف کننده است که حتی می تواند تنها اثر تغییر در قیمت های نسبی را به همراه داشته باشد. اما دومی (تداوم سیاست ارز ترجیحی و ایجاد کسری بودجه) تورم ساختاری و بلندمدتی را در پی خواهد داشت که پیامدهای آن نه تنها در سال ۱۳۹۹ بلکه در سال های پس از آن نیز گریبانگیر اقتصاد ایران خواهد بود.

جمع‌بندی و پیشنهاد

۱. در بررسی اقلام کالایی که مشمول تخصیص نرخ ارز ترجیحی می‌شوند باید به این نکته توجه داشت که فقط قیمت دلار بر روی قیمت تمام‌شده کالا تأثیر نمی‌گذارد، بلکه سهم قابل توجهی از قیمت تمام‌شده محصولات، متأثر از هزینه‌های حمل‌ونقل، بسته‌بندی، انتقال پول و... است که افزایش قابل ملاحظه‌ای را طی دو سال اخیر تجربه کرده‌اند. همچنین تنش‌ها و بی‌ثباتی‌های اقتصادی (مانند بروز کمبود به علت دشواری واردات یا بحران ارزی) به‌خودی‌خود سبب افزایش عطش تقاضا در بازار می‌گردد که خود باعث از بین رفتن تعادل بین عرضه و تقاضا در بازار شده و در نتیجه تأثیر مستقیمی بر روی افزایش قیمت کالاها در بازار دارد. موارد فوق، بخشی از افزایش قیمت کالاهای اساسی در بازار از اسفند ۱۳۹۶ تاکنون را توجیه می‌کند. اما نکته قابل توجه آن است که قیمت کالاهای وارداتی با ارز ترجیحی از قیمت‌های برآورد شده برای آنها، با لحاظ افزایش در سایر هزینه‌ها نیز بیشتر است.

۲. قیمت همه کالاهای اساسی در آذرماه ۱۳۹۸ نسبت به اسفندماه ۱۳۹۶ رشد قابل ملاحظه‌ای داشته و تقریباً هیچ یک از کالاهای اساسی مطابق با ارز ۴۲۰۰ تومانی قیمت‌گذاری نمی‌شوند و با در نظر گرفتن تجارب سال‌های گذشته در اختصاص ارز ترجیحی در بخش کالاهای اساسی کشاورزی با هدف حمایت از مصرف‌کننده، اولین ملاحظه این است که اختصاص ارز نتوانسته موجب کنترل قیمت به نسبتی که مورد انتظار دولت بوده بشود.

۳. کنترل قیمت برخی از کالاهای اساسی مانند کره، مرغ و... به واسطه افزایش شدید واردات آنها صورت گرفته که در نهایت منجر به تضعیف تولید داخلی این کالاها شده و می‌شود.

۴. درحالی که مصرف همه کالاهای اساسی

مصرفی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش داشته، تقریباً واردات همه این گروه‌های کالایی افزایش را نشان می‌دهد که به معنای انحراف منابع ارزی، قاچاق خروجی و توزیع رانت میان واردکنندگان به جای مردم است.

۵. تولید کالاهای اساسی در کشور به واسطه واردات ارزان قیمت آنها به شدت آسیب‌دیده و ادامه این روند منجر به وابستگی بیش از پیش به واردات این کالاها خواهد شد. اختصاص ارز ترجیحی به هر گروه کالایی، امکان مدیریت قیمت را به واردکننده می‌دهد به گونه‌ای که هم تولید داخل آن کالا به صرفه نباشد و هم افزایش قیمت آن کالا چندان حساسیت‌برانگیز نباشد.

۶. در سال ۱۳۹۹ درآمد ارزی دولت، کفاف تأمین منابع مورد نیاز کالاهای اساسی را نخواهد داد و ادامه این سیاست منجر

به استفاده از منابع بانک مرکزی به‌صورت ارزی و ریالی شده و تورم‌های فزاینده را در پیش خواهد داشت.

۷. هرچند حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی منجر به افزایش قیمت این کالاها خواهد شد، اما آثار تورمی آن به مراتب کمتر از تورم‌های فزاینده ناشی از کسری بودجه دولت و همچنین رانت توزیع شده و آسیب وارد شده به تولید داخل خواهد بود.

۸. در بخش تولید کشاورزی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی برای نهاده‌های تولید و آزادسازی آن و اختصاص مابه‌التفاوت آن (ارز ۴۲۰۰ تومانی با ارز آزاد) برای افزایش قیمت خرید تضمینی محصولات، باعث تشویق کشاورزان به سمت کشت محصولات استراتژیک و تولید کالاهای تأثیرگذار بر امنیت غذایی کشور خواهد شد. همچنین این امر سبب جلوگیری از ایجاد رانت و فساد اقتصادی در این بخش نیز می‌شود. با این حال باید توجه داشت که با حذف ارز ترجیحی، نیاز به سرمایه در گردش بخش کشاورزی (و سایر بنگاه‌ها و بخش‌های مرتبط با کالاهای اساسی) افزایش خواهد یافت که در این زمینه باید حمایت صورت گیرد.

۹. حذف ارز ترجیحی اختصاص یافته به واردات کالاهای اساسی، منجر به افزایش قیمت این کالاها خواهد شد و تورمی در حدود ۶ درصد در پی خواهد داشت. اما تداوم سیاست ارز ترجیحی، به‌دلیل افزایش کسری بودجه و تأمین آن از محل پایه پولی، تورم بیشتری (حداقل ۱۱ درصد) را به دنبال دارد.

۱۰. حذف ارز ترجیحی یقیناً باید با یک سیاست حمایتی جایگزین همراه باشد، به گونه‌ای که اولاً جبران‌کننده سطح رفاه دهک‌های پایین درآمدی کشور باشد و ثانیاً به‌صورت هدفمند توزیع شده و مانع رانت‌جویی واردکنندگان و شبکه توزیع کالاها گردد.

در مجموع به‌نظر می‌رسد ادامه روند گذشته با منطلق اقتصادی و منافع مردم همسو نیست و بهتر است دولت در سیاست‌های خود تجدیدنظر کند. با توجه به شرایط آینده و تجارب گذشته، حذف ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) و در مقابل، افزایش قدرت خرید مردم از طریق پرداخت مستقیم یارانه کالاهای اساسی امری مفید جهت جلوگیری از مشکلات و رانت‌های ایجاد شده در زمینه اختصاص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی است و اسباب بهره‌مندی هرچه بیشتر اقشار مختلف مردم از منابع عمومی و افزایش رضایت‌مندی جامعه خواهد بود. همچنین نیاز است تصمیم‌های سیاستی درباره توزیع یارانه‌ها با دقت و استحکام کارشناسی اتخاذ شود تا کمترین خسارت به منابع عمومی وارد شود و مردم از بیشترین منافع برخوردار شوند. همچنین در کنار افزایش نرخ ارز اختصاصی به واردات کالاهای اساسی، نیاز به سرمایه در گردش بنگاه‌ها نیز افزایش خواهد یافت که لازم است در این زمینه نیز حمایت صورت گیرد.

پیشنهاد

پیشنهاد می‌شود اختصاص ارز ترجیحی بدون در نظر گرفتن هیچ استثنایی متوقف شود و یک سیاست حمایتی هدفمند به‌منظور حمایت از دهک‌های پایین درآمدی اجرا شود. در این راستا لازم است دولت ارز ترجیحی اختصاص یافته به کالاهای مختلف را به‌صورت تدریجی و ترتیبی در دوماه ابتدایی سال حذف کند. در این خصوص لازم است ملاحظات زیر در نظر گرفته شود.

۱. به‌منظور عدم تکرار اتفاق مشابه برای چای و کره (که تفصیل آن در گزارش حاضر بحث شد)، واردات کالاهای اساسی که به ترتیب در نوبت حذف تا پایان سال ۱۳۹۸ قرار می‌گیرند، صرفاً از طریق شرکت بازرگانی دولتی صورت گرفته و یا واردکننده خصوصی به‌عنوان حق‌العمل‌کار دولت اقدام به واردات کند. همچنین نرخ حق‌العمل‌کاری در هر مرحله از واردات براساس مناقصه برگزار شده در بورس کالا مشخص شود. پیشنهاد مربوط به واردات و عرضه کالا در بورس کالا، در ادامه خواهد آمد.

۲. ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) به واردات گندم اختصاص نیابد و در مقابل، بخشی از مابه‌التفاوت ارز ترجیحی و ارز نیمایی، جهت افزایش قیمت خرید تضمینی گندم در راستای حمایت از تولید و بالابردن میزان خرید داخلی آن در سال ۱۳۹۹ در نظر گرفته شود.
۳. به‌منظور کاستن از شدت افزایش قیمت کالاهای اساسی در نتیجه حذف ارز ترجیحی، حقوق ورودی این کالاها به مدت محدود کاهش داده شود. در این خصوص برای کالاهایی مانند برنج که حقوق ورودی بالا دارند، کاهش حقوق ورودی تا ۵ درصد می‌تواند صورت گیرد.
۴. به‌منظور کاهش آثار تورمی حذف ارز ترجیحی بر گروه‌های آسیب‌پذیر، لازم است تا دولت به گروه‌های شناسایی شده در طرح یارانه معیشتی خانوار، کوپن الکترونیک خرید کالاهای اساسی در چند مرحله اعطا کند.

۵. به‌منظور حذف ارز ترجیحی واردات دارو، لازم است وزارت‌بهداشت با همکاری انجمن‌ها و اتحادیه‌های مرتبط با تولید محصولات دارویی و شرکت‌های بیمه، انجمن‌های حمایت از بیماران، سازوکار لازم برای حذف ارز ترجیحی واردات دارو و انتقال یارانه اختصاص یافته به این بخش به‌طور مستقیم به بیمار را طراحی کند.

۶. با توجه به تأثیرپذیری واحدهای تولیدی از حذف ارز ترجیحی به‌خصوص نیاز به افزایش سرمایه در گردش، لازم است تا سیاست‌های مقتضی برای حمایت از تولید در این زمینه اتخاذ شود. بنابراین با در نظر گرفتن ملاحظات مطرح شده، پیشنهاد زیر قابل طرح است:

تبصره پیشنهادی بودجه:

ارز ترجیحی اختصاص یافته به کالاهای اساسی به تدریج از ابتدای سال ۱۳۹۹ تا پایان اردیبهشت‌ماه حذف خواهد شد. واردات کالاهای اساسی طی این دو ماه صرفاً از طریق شرکت بازرگانی دولتی صورت گرفته و یا واردکننده خصوصی به‌عنوان حق‌العمل‌کار دولت اقدام به واردات می‌کند. همچنین نرخ حق‌العمل‌کاری در هر مرحله از واردات براساس مناقصه برگزار شده در بورس کالا مشخص شود.

تبصره ۱: یارانه نقدی-کالایی به هر فرد ایرانی شناسایی شده در طرح معیشت خانوار، چهار بار در سال در فواصل زمانی که دولت تعیین می‌کند در قالب یک کارت الکترونیک به سرپرست خانوار پرداخت خواهد شد. اعتبار موجود در کارت برای خرید کالای اساسی از مراکز توزیع که کد اقتصادی و دستگاه کارتخوان ثبت شده دارند بوده و پس از سه ماه، قابلیت نقدشوندگی از طریق دستگاه‌های خودپرداز متصل به شتاب را داراست. منابع در نظر گرفته شده برای این یارانه تا سقف...هزارمیلیارد تومان و از محل سرجمع منابع قانون بودجه ۱۳۹۹ کل کشور خواهد بود.

تبصره ۲: وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی موظفند تا یک ماه پس از تصویب این مصوبه، آیین‌نامه اجرایی نحوه حمایت از تولید را به تصویب هیات وزیران برسانند.

تبصره ۳: آیین‌نامه اجرایی این حکم مشتمل بر اولویت حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی، ارقام مشمول کارت الکترونیک خرید کالای اساسی، میزان یارانه سرانه و نحوه ثبت مراکز داوطلب توزیع کالاهای اساسی یارانه‌ای و نیز خانوارهای هدف به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت؛ جهاد کشاورزی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۴: وزارت بهداشت مکلف است با همکاری انجمن‌ها و اتحادیه‌های مرتبط با تولید و واردات محصولات دارویی و شرکت‌های بیمه، انجمن‌های حمایت از بیماران، سازوکار لازم برای حذف ارز ترجیحی واردات دارو و انتقال یارانه اختصاص یافته به این بخش به‌طور مستقیم به بیمار را طراحی کند. منابع اختصاص داده شده به این بخش ۱۳ هزار میلیارد تومان خواهد بود.

در کنار حذف ارز ترجیحی، لازم است تا کالاهای اساسی از طریق بورس کالا عرضه شوند و قیمت این کالاها در هر لحظه قابل رصد و پیگیری باشد. در این خصوص پیشنهاد زیر قابل طرح است:

تبصره پیشنهادی بودجه:

۱. به‌منظور کاهش هزینه‌های دولت و شفافیت در قیمت کالاهای اساسی وارداتی و تنظیم بازار، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ارز تخصیصی جهت واردات کالاهای اساسی را بر مبنای قیمت و قرارداد تعهد معامله آن محصول (یا محصول قابل تولید از آن محصول) در بورس کالا تأمین نماید.

۲. قیمت کشف شده محصول اولیه تولید یا فرآوری شده از کالاهای اساسی که در بورس کالا معامله می‌شود، با کسر هزینه‌های تولید و فرآوری مطابق اعلام دستگاه مربوطه، مبنای تخصیص ارز خواهد بود.

۳. به‌منظور تأمین ذخایر استراتژیک کالاهای اساسی، دولت مکلف است از طریق برگزاری مناقصه در بورس کالا، واردات آن کالا را به برندگان واگذار کرده و بر مبنای قیمت کشف شده در بورس، ارز را به واردکنندگان تخصیص نماید.

۴. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف یک ماه از این قانون، آیین‌نامه اجرایی این تبصره را با مشورت وزارتخانه‌های اقتصاد و امور دارایی، جهاد کشاورزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به تصویب هیات وزیران برساند.

روغن نباتی

خراسان

سه کلب

شرکت سهامی خاص تولیدی صنعتی فضل نیشابور

با سابقه بیش از نیم قرن تولید روغن نباتی در کشور

تولید کننده انواع

روغن های مخصوص خانوار

و مخصوص صنایع غذایی کشور در اجام مختلف

کارخانه: نیشابور - کیلومتر ۱۷ جاده نیشابور. مشهد

تلفن: ۵۰ - ۵۱۴۳۲۶۶۷۴۳

فکس: ۵۱۴۳۲۶۶۷۵۱

روغن پامچال

www.nooshazar.ir

Email: info@nooshazar.ir

تلفن کارخانه: ۰۲۱-۴۶۸۳۱۲۷۸-۸۰

تلفن سازمان فروش: ۰۲۱-۴۶۸۳۱۲۸۱-۸۳

تهران، شهر قدس، بلوار اسماعیل آباد، بعد از خیابان صنعت دوم، شرکت نوش آذر، پلاک ۵

Design: Niama Co. 09121432126

رعنا

طعم خوش هر غذا

شرکت صنایع غذایی رانا پاکستان

www.ranafood.ir

قیمت جهانی انواع روغن خام

فوریه ۲۰۱۸ تا فوریه ۲۰۲۰

این بخش با هدف کمک به دست اندرکاران صنعت و اطلاع از نوسانات و تغییرات قیمت‌های جهانی روغن نباتی و بهبود شرایط تصمیم‌گیری ارائه می‌گردد.

month	year	Soybean oil, US, fob Gulf	Soybean oil, Brazil, fob	Soybean oil, Argentina, fob	Sunoil, Arg., fob	Sunoil, fob Black Sea	Corn oil, U.S. fob Gulf	Olive Oil, Spain, Extra Virgin (e)	Palm oil RBD, Mal, fob	Palm oil crude, Indonesia, fob	Palm olein RBD, Mal, fob	Palm olein RBD, Mal, cif Rott	Palm stearin RBD, Mal fob	Palmkern oil, Mal/ Indo, cif Rott
Feb	۲۰۱۸	۷۶۶	۷۵۷	۷۵۷	۷۴۶	۷۵۶	۷۴۳	۴۴۰.۵	۶۵۴	۶۵۰	۶۶۰	۷۰.۸	۶۷۳	۱۱۴۸
Mar	۲۰۱۸	۷۵۱	۷۴۹	۷۴۸	۷۴۶	۷۵۸	۷۵۱	۳۹۰.۱	۶۵۸	۶۴۸	۶۵۷	۷۱۱	۶۶۰	۱۰۲۲
Apr	۲۰۱۸	۷۵۷	۷۵۴	۷۵۸	۷۵۴	۷۷۴	۷۱۲	۳۷۰.۹	۶۵۱	۶۴۳	۶۵۱	۷۰.۲	۶۵۱	۱۰۰.۹
May	۲۰۱۸	۷۳۵	۷۱۴	۷۱۶	۷۴۰	۷۶۱	۷۱۹	۳۲۰.۶	۶۳۹	۶۲۳	۶۴۰	۶۸۹	۶۲۱	۹۳۷
Jun	۲۰۱۸	۷۰۲	۶۸۹	۶۸۳	۷۲۰	۷۳۷	۷۱۰	۳۲۱.۲	۶۰.۵	۵۹۷	۶۱۰	۶۵۷	۶۰۰	۸۶۱
July	۲۰۱۸	۶۷۴	۶۷۳	۶۶۳	۷۲۱	۷۴۶	۷۰.۹	۳۳۰.۳	۵۷۰	۵۵۶	۵۷۲	۶۲۱	۵۷۲	۸۷۲
Aug	۲۰۱۸	۶۷۵	۶۶۱	۶۴۵	۷۱۶	۷۱۷	۶۷۹	۳۱۸.۰	۵۵۹	۵۳۷	۵۶۳	۶۱۳	۵۵۷	۹۰۰
Sept	۲۰۱۸	۶۷۱	۶۵۵	۶۵۴	۷۰۰	۶۹۶	۶۵۹	۳۲۱.۶	۵۵۲	۵۲۰	۵۵۶	۶۰.۴	۵۳۸	۸۶۶
Oct	۲۰۱۸	۶۹۱	۶۸۴	۶۶۰	۶۷۳	۶۶۹	۷۰.۶	۳۰۳.۷	۵۳۹	۵۰.۴	۵۴۳	۵۹۳	۵۲۰	۷۹۵
Nov	۲۰۱۸	۶۶۰	۶۵۳	۶۵۳	۶۵۵	۶۴۲	۶۷۸	۳۳۱.۶	۴۹۲	۴۶۱	۴۹۲	۵۴۹	۴۶۰	۷۰.۴
Dec	۲۰۱۸	۶۷۴	۶۴۸	۶۲۳	۶۲۱	۶۴۱	۶۵۹	۳۲۱.۹	۴۸۹	۴۶۲	۴۹۴	۵۴۶	۴۷۲	۷۴۲
Jan	۲۰۱۹	۶۸۴	۶۶۱	۶۵۴	۶۲۷	۶۵۴	۶۵۸	۳۰۶.۷	۵۳۸	۵۱۷	۵۴۲	۵۹۲	۵۴۰	۷۷۳
Feb	۲۰۱۹	۷۱۰	۶۹۳	۶۸۵	۶۶۳	۶۷۶	۶۵۱	۲۹۵.۹	۵۵۶	۵۲۹	۵۶۰	۶۱۰	۵۴۸	۷۰.۷
Mar	۲۰۱۹	۶۶۶	۶۴۸	۶۴۴	۶۴۴	۶۶۷	۷۱۸	۲۷۳.۳	۵۲۳	۵۰۰	۵۲۸	۵۷۸	۵۱۷	۶۵۶
Apr	۲۰۱۹	۶۶۵	۶۳۴	۶۳۴	۶۴۸	۶۶۴	۷۱۰	۲۶۶.۳	۵۳۸	۵۰.۵	۵۴۰	۵۹۸	۵۰.۴	۶۴۰
May	۲۰۱۹	۶۵۳	۶۴۰	۶۳۹	۶۷۲	۶۸۶	۶۹۵	۲۴۸.۰	۵۱۱	۴۷۱	۵۱۳	۵۷۱	۴۷۲	۵۸۰
Jun	۲۰۱۹	۶۶۷	۶۳۴	۶۲۹	۷۰.۱	۷۰.۹	۶۷۵	۲۵۲.۸	۵۰.۲	۴۶۹	۵۰.۸	۵۵۷	۴۷۳	۵۵۱
Jul	۲۰۱۹	۶۶۹	۶۴۳	۶۴۰	۷۲۹	۷۵۴	۶۵۸	۲۵۹.۴	۴۹۴	۴۶۸	۵۰.۱	۵۴۹	۴۸۱	۵۵۴
Aug	۲۰۱۹	۶۹۴	۶۷۹	۶۷۵	۷۳۵	۷۴۸	۶۷۲	۲۴۹.۴	۵۳۶	۵۰.۹	۵۴۲	۵۹۱	۵۴۰	۶۲۲
Sep	۲۰۱۹	۷۰.۱	۶۸۳	۶۷۲	۷۱۶	۷۱۷	۷۰.۰	۲۴۳.۵	۵۳۲	۵۰.۸	۵۳۵	۵۸۶	۵۴۱	۶۱۷
Oct	۲۰۱۹	۷۲۰	۶۸۶	۶۶۷	۶۸۱	۶۸۹	۷۰.۲	۲۳۸.۴	۵۴۷	۵۱۵	۵۴۴	۶۰.۰	۵۴۱	۵۹۷
Nov	۲۰۱۹	۷۳۳	۷۱۲	۶۹۹	۷۰.۱	۷۱۸	۷۴۳	۲۳۸.۰	۶۴۱	۶۰.۶	۶۴۰	۶۹۴	۶۳۸	۷۵۶
Dec	۲۰۱۹	۷۸۱	۷۷۳	۷۶۵	۷۵۸	۷۶۸	۷۶۸	۲۴۹.۶	۷۱۸	۷۰.۸	۷۲۰	۷۵۷	۷۱۶	۹۶۶
Jan	۲۰۲۰	۷۹۸	۸۰۰	۷۹۵	۷۹۵	۷۸۶	۸۵۳	۲۳۴.۳	۷۶۱	۷۸۱	۷۶۳	۸۱۳	۷۵۵	۹۷۴
Feb	۲۰۲۰	۷۳۰	۷۲۵	۷۱۹	۷۴۲	۷۱۹	۸۸۸	۲۳۳.۶	۶۶۷	۶۸۲	۶۷۹	۷۲۸	۶۸۴	۸۰.۷

تاثیر مصرف بیودیزل روغن پالم اندونزی بر روی حجم صادرات

تولید CPO با ۹,۴ درصد افزایش به ۴۷,۲ میلیون تن و تولید PKO با ۸,۶ درصد افزایش به ۴,۶ میلیون تن رسید. این کشور سال گذشته علی رغم تاثیرات منفی جنگ تجاری چین و ایالات متحده، تعرفه‌های هند و تحریم بیودیزل پالم اتحادیه اروپا، ۳۶,۲ میلیون تن روغن پالم را صادر کرد. Mukti اعلام کرد: جنگ تجاری چین و آمریکا روی صادرات قبلی سوپا اثر گذاشته است. کشاورزان آمریکایی که مقادیر زیادی را به چین صادر می‌کردند مجبور به یافتن بازارهای جدید شدند، که فشارهای سنگینی را روی قیمت دانه‌های روغنی و روغن‌های گیاهی ایجاد کرده است. Gapki اعلام کرد که حجم صادرات محصولات روغن پالم، از جمله بیودیزل، سال گذشته ۱۹ میلیارد دلار کاهش داشته است. Jakarta Glob گفت: کاهش در حجم صادرات می‌تواند شدیدتر باشد اما بعد از اینکه رئیس جمهور Joko Widodo اعلام کرد که اندونزی باعث افزایش استفاده داخلی از CPO برای بیودیزل می‌شود، قیمت‌های CPO می‌تواند بهبود یابد.

www.ofimagazine.com

بنابر گزارش Jakarta Globe پیش بینی می‌شود اندونزی برای تامین نیاز داخلی بیودیزل در سال جاری، بیش از ۸ میلیون تن روغن پالم مصرف کند که ممکن است به حجم موجود برای صادرات ضربه بزند. Mukti Sardjono، مدیر اجرایی انجمن روغن پالم اندونزی (Gapki) گفت: برآورد می‌شود که نیاز داخلی به روغن پالم جهت تبدیل به بیودیزل در ۲۰۲۰ به ۸,۳ میلیون تن برسد، که ممکن است میزان روغن پالم موجود برای صادرات را به شدت کاهش دهد. Jakarta Globe اعلام کرد: دولت استفاده اجباری از B۳۰ (شامل ۳۰ درصد سوخت زیستی پالم و ۷۰ درصد دیزل) را آغاز کرد و نیز قصد دارد سال آینده این را به B۴۰ افزایش دهد. بنا بر گفته Gapki، انتظار می‌رود وضعیت جوی مطلوب بتواند تولید روغن پالم کشور را در سال جاری افزایش دهد. تولید روغن هسته پالم (PKO) و روغن خام پالم (CPO) اندونزی سال گذشته علی رغم خشکسالی طولانی، به حداکثر ۹,۱ درصد نسبت به ۲۰۱۸، رسید. ارقام Gapki نشان داد که در سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ۲۰۱۸

بهبود میزان پروتئین در کانولای کانادایی

روغن و ارزش غذایی بالا، گیاهان کانولای کانادایی را تغییر خواهد داد. آقای Bill Greuel، مدیر عامل اجرایی صنایع پروتئینی کانادا، گفت: کانولا یکی از مهمترین محصولات کشاورزی کانادا است و این پروژه پتانسیل ارتقاء آن را دارد. با سرمایه گذاری در اصلاح نژاد جهت بهبود پروتئین و کاهش فیبر، می‌توانیم مقدار کانولای کانادایی به ویژه وعده غذایی مورد استفاده در خوراک دام را افزایش دهیم.

رئیس شرکت Corteva گفت: این موضوع یک تاریخچه اثبات شده در پرورش کانولا در کانادا دارد، از جمله ارائه کانولا با عملکرد و بازده بیشتر؛ مقاومت در برابر بیماری و روغن کانولای امگا ۹ با پایداری بالا می‌باشد. شرکت Botaneco خوراک دام، کنسانتره‌های پروتئینی، امولسیفایرها و نیز تکنولوژی جداسازی و تصفیه را جهت کاربردها در مواد غذایی، خوراک دام و مراقبت‌های شخصی فراهم می‌کند.

www.ofimagazine.com

شرکت Corteva Agriscience اعلام کرد که بیش از ۲۷ میلیون دلار کانادا (۲۰,۴۸ میلیون دلار آمریکا) را برای بهبود میزان پروتئین کانولای کانادایی سرمایه گذاری کرده است. شرکت حفاظت از بذر و محصولات کشاورزی DowDuPont، گفت: این اولین پروژه پرورش تجاری گیاهان است که به طور خاص روی بهبود کیفیت پروتئین کانولا متمرکز شده است و بخشی از ابتکار عمل گروه‌های دولت کانادا می‌باشد. شرکت Corteva و شرکت جهانی تجارت کشاورزی Bunge و Botaneco کانادا، در این پروژه ۱۴,۰۵ میلیون دلار کانادا (۱۰,۷ میلیون دلار آمریکا) سرمایه گذاری کرده است، در حالی که صنایع پروتئینی کانادا ۱۳,۶ میلیون دلار کانادا (۱۰,۳ میلیون دلار آمریکا) را فراهم کرده است. آقای Bryce Eger، رئیس شرکت Corteva Agriscience کانادا، گفت: با علم ژنتیک در دانه‌های دارای پروتئین بالا به منظور داشتن

تضمین کیفیت تولید روغن زیتون

هم اکنون نشان می دهند. امروزه فلزات سنگین به شدت کنترل می شوند. آرسنیک، سرب و جیوه می‌توانند به طور طبیعی در خاک، جایی که بسیاری از محصولات غذایی رشد می‌کنند، یافت شوند. هوا، آب و خاک آلوده به افزایش سطح فلزات خطرناک کمک می‌کنند. گیاهان کشاورزی و درختان هنگام جذب مواد مغذی، این سموم را نیز جذب می‌کنند و نهایتاً در صورت عدم غربالگری، راه خود را در انواع محصولات غذایی نهایی پیدا می‌کنند.

این سوال مطرح می‌شود که چگونه در برابر تقلب در مواد غذایی موضع بگیریم و کیفیت و خلوص را در صنعت خود افزایش دهیم؟ انتخاب شرکاء مناسب و رفتن مایل‌ها دورتر جهت آزمایش محصول در هر مرحله از حمل و نقل و نیز دقیقاً قبل از رسیدن به قفسه‌های خرده فروشی اهمیت دارد.

تعیین صلاحیت عرضه کنندگان مناسب و رابطه بین عرضه کننده و خریدار یک همکاری جهانی است و باید با هم کار کنیم تا تضمین شود که کیفیت هر روز از مبداء تا قفسه حفظ می‌گردد.

در شرکت ماده‌اوا، کیفیت، خلوص و اصالت مهم ترین اولویت‌ها هستند. دائماً زنجیره عرضه هر محصول با آزمایش مستمر برای تضمین بهترین درجه خلوص مورد نظارت قرار می‌گیرد و اندازه‌گیری می‌شود. هر محصول ماده‌اوا توسط شخص ثالث به طور مشخص برچسب گذاری می‌شود و قبل از رسیدن به دست مصرف کننده بر اساس سه مقوله اصلی خلوص، برتری و اصالت آزمایش می‌گردد.

برای خلوص، هر محصول در یک آزمایشگاه شیمیایی مستقل برای صدها آلاینده و سموم مضر صنعتی و محیطی آزمایش می‌شود. برای اندازه گیری سطح برتری محصول، هر کدام جهت ویژگی‌های تغذیه ای مانند سطوح آنتی اکسیدان‌ها، مواد معدنی و ویتامین‌ها مورد آزمایش قرار می‌گیرند. سرانجام آزمایش اصالت سنجی تضمین می‌کند که محصولات شرایط لازم برای استاندارد تعیین هویت را رعایت کرده اند.

در برچسب گذاری به طور مشخص، زنجیره نمونه برداری و آزمایش‌ها تعیین می‌شوند. به جای تکیه کردن به گواهی‌های آنالیز عرضه شده توسط تولید کننده، این سازمان تجربه خرید مصرف کننده را شبیه سازی می‌کند به طوری که آنها به فروشگاه‌های زنجیره‌ای محلی، خرده‌فروشی‌های ملی و وب سایت‌های برنندار وارد می‌شوند و محصولات را خریداری می‌کنند، درست همانطور که مصرف کننده عمل می‌کند. تنها تفاوت این است که نمونه‌ها را به یکی از آزمایشگاه‌های همکار خود برای آزمایش ارسال می‌کنند.

تعیین خلوص و اصالت باید استاندارد صنعتی باشد. این آن چیزی است که مصرف کنندگان لایق آن هستند، از آن انتظار دارند و برای آن هزینه پرداخت می‌کنند؛ باید بدانیم با بیدار شدن مصرف کنندگان، اعتماد و ایمان آنها به بازار از بین می‌رود. در نبود مقررات مهم و موثر دولتی، زمان برای خرده فروشان و برندها یکسان است تا در برابر تقلب در مواد غذایی موضع گرفته و حدود را جهت تعیین کیفیت و خلوص افزایش دهند.

آقای Colin Sanky از شرکت ماده‌اوا در رابطه با بهره برداری صنعت روغن زیتون پیشنهاد می‌کند که می‌توان قوانین را برای تضمین کیفیت و خلوص بالا بهبود بخشید.

بر این اساس، مصرف کنندگان معتقدند که محصولاتی از برندها و خرده فروشی‌ها وجود دارند که طبق کیفیت و خلوص گفته شده روی برچسب‌هایشان نیستند که می‌تواند به دلیل وجود تقلب در مواد غذایی و حدود بسیار پایین استانداردهای فدرال در رابطه با ایمنی مواد غذایی باشد.

تقلب در مواد غذایی مساله جدیدی نیست و در واقع، ده‌ها سال است که وجود دارد. معمولاً این امر زمانی اتفاق می‌افتد که خلوص یک محصول با جایگزین‌های ارزان قیمت، کاهش یابد و باعث افزایش سود تامین کننده شود.

در بخش روغن زیتون، سازمانی به نام شورای بین‌المللی زیتون وجود دارد، که استانداردهایی را برای مبارزه با روغن زیتون فرابکر در ترکیب با جایگزین‌های ارزان قیمت، ایجاد می‌کند.

اما چنین تلاش‌هایی برای تضمین اصالت محصولات غذایی کافی نیستند. حتی کالاهایی که با اطمینان تولید می‌شوند در معرض خطر آلاینده‌های محیطی و آلوده کننده‌ها قرار می‌گیرند.

مصرف آلاینده‌ها و سموم می‌تواند خطرات جدی را برای سلامت مصرف کنندگان به ویژه کودکان و نوزادان به وجود آورد. ایمنی مواد غذایی و استانداردهای تضمین کیفیت در آمریکا برای حمایت ما در برابر سطوح غیرقابل قبول ترکیباتی مانند فلزات سنگین، آنتی‌بیوتیک‌ها و آفت کش‌ها دارای نقص و کاستی‌هایی است.

محدودیت‌های خدمات بازرسی و ایمنی مواد غذایی اداره کشاورزی ایالات متحده (USDA) آنتی بیوتیک‌ها را در محصول نهایی گوشت و طیور ممنوع کرده است، اما عدم وجود غربالگری‌ها و مسئولیت‌ها منجر به ایجاد سطوح غیرقابل قبول آنتی بیوتیک‌ها در مقادیر زیادی در محصولات نهایی در سراسر آمریکا می‌شود. آژانس حمایت از محیط زیست ایالات متحده (EPA) حداکثر میزان یک آفت کش مجاز را برای باقی ماندن در یک محصول غذایی نهایی را کنترل می‌کند، اما با این وجود، آزمایش‌ها این سطوح خطر را در هزاران محصول در قفسه‌های خرده فروشی‌ها از جمله بسیاری از برندهای غذای کودک

گزارشی از وضعیت جهانی تولید و تجارت انواع دانه‌های روغنی، روغن و کنجاله «فوریه ۲۰۲۰»

ساره امیا
مسئول امور بازرگانی و بین الملل
انجمن صنایع روغن نباتی

قیمت‌ها

قیمت روغن‌های نباتی به زودی بهبود می‌یابد. بیشترین میزان بهبود به روغن پالم تعلق دارد.

قیمت روغن‌های نباتی احتمالاً به میزان قابل توجهی بهبود یابد. اما سوال اینجا است که این بهبود چه زمانی اتفاق می‌افتد. زمان افزایش قیمت به تصمیم خرید و فروش مشارکت کنندگان در بازار وابسته است. در حال حاضر قیمت روغن پالم و روغن‌های دیگر کمتر از ارزش واقعی آنها تعیین شده است. قیمت روغن پالم به کمترین میزان نزدیک می‌شود. احتمالاً در هفته منتهی به ۲۱ فوریه قیمت این کالا به کف رسیده است.

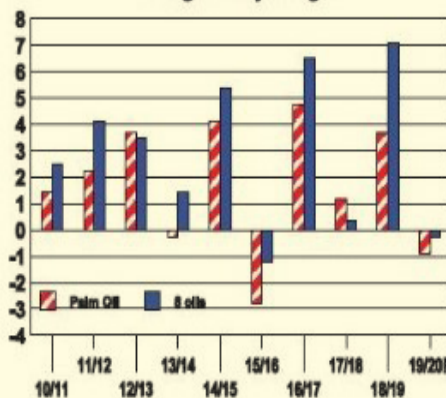
در حال حاضر تمرکز روی روند نزولی و موقت واردات چین و هند و همچنین معکوس شدن سیاست‌های خرید مشتریان در سراسر جهان است. واردات ۸ گونه روغن نباتی در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ در مقایسه با سه ماهه قبل و همچنین سه ماهه مشابه در سال گذشته کاهش یافته است. ذخایر آشکار و پنهان کاهش می‌یابند. کاهش تقاضا در هند، چین و نقاط دیگر شدیدتر شده است. همزمان با گسترش این روند احتمال دارد قیمت‌ها به میزان قابل توجهی افزایش یابند.

• قیمت روغن‌های نباتی در حال حاضر کمتر از ارزش واقعی آنها است و احتمالاً به شدت افزایش یابد.

• کارشناسان پیش‌بینی می‌کردند تولید ۷ گونه دانه روغنی افزایش یابد و به ۵۶۵ میلیون تن برسد. این رقم نسبت به ماه قبل ۵ میلیون تن بیشتر بود که دلیل آن نیز افزایش محصول سویا در آمریکای جنوبی بود.

• حجم تجارت روغن‌های نباتی به دلیل افت مصرف کاهش یافته است. صادرات جهانی در اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ حدود ۳ درصد رشد کرده بود که احتمالاً در سه ماهه جاری ۶ درصد کاهش یابد.

8 Major Oils : World Exports (Mn T)
Change from year ago

• کارشناسان تخمین می‌زنند مصرف جهانی کنجاله سویا در فصل جاری به ۲۳۹.۲ میلیون تن برسد. این رقم ۰.۴ میلیون تن کمتر از پیش‌بینی‌ها در ماه ژانویه است و از سوی دیگر نشان می‌دهد تولید کنجاله فقط ۴.۱ تا ۴.۲ میلیون تن بهبود می‌یابد.

PRICE FORECASTS & Past Prices for the Leading Commodities - in US-\$ per Tonne

	Jan/June		Oct/Dec		July/Sept		July / June					
	2020F	2019	2019	2018	2019	2018	19/20F	Change	18/19	17/18	16/17	15/16
Soybeans, US cif R'dam	400*	389	381	374	367	372	387*	+4%	371	410	408	388
Soya oil, Dutch, fob ex-mil	880*	740	775	740	759	766	826*	+11%	747	844	837	756
Soya oil, Arg. fob	810*	648	710	639	662	651	748*	+16%	646	753	754	675
Soyapell. 47%, Arg. fob	330*	322	320	334	308	357	322*	-4%	334	362	346	347
Soyapell. 48%, Arg., Rott	360*	356	352	369	347	394	355*	-4%	369	397	374	376
Sunseed, EU, Low. Rhine	450*	392	391	374	362	389	413*	+7%	387	405	409	446
Sun oil, EU fob N.W.Eur.	850*	710	768	689	787	742	809*	+13%	713	791	811	849
Sun oil, fob Black Sea	805*	676	725	651	740	720	769*	+13%	681	761	755	787
Sun meal, Ukraine, DAF	215*	212	200	229	220	254	213*	-6%	227	204	187	210
Rapeseed, Europe, cif Hmb	470*	416	435	428	421	430	449*	+6%	422	424	428	410
Rape oil, Dutch, fob ex-mil	970*	819	903	855	870	844	928*	+11%	834	851	856	788
Rape meal, fob ex-mil Hmb	250*	250	223	274	215	275	235*	-11%	262	244	227	241
Palm oil crude, cif N.W.Eur	815*	528	675	497	534	567	710*	+34%	530	679	734	620
Palm oil crude, fob Indonesia	775*	499	610	476	495	538	664*	+32%	503	651	701	583
Palm olein RBD, Mal. fob	780*	532	635	510	526	564	680*	+27%	534	657	706	607
Palmkern oil, cif Rotterdam	1000*	651	773	747	598	879	843*	+15%	732	1156	1353	987
Coconut oil, cif Rotterdam	1100*	694	861	805	702	912	941*	+21%	776	1341	1609	1245

واقعی است و فرصت خوبی برای خرید ایجاد می‌کند.

قیمت‌های روزانه روغن پالم و روغن سویا (دلار/تن)

دانه‌های روغنی

افزایش تخمین تولید دانه‌های روغنی در سطح جهانی

کارشناسان تخمین خود از تولید جهانی ۷ گونه دانه روغنی را در فصل جاری افزایش داده و ۵۵۶ میلیون تن اعلام کرده‌اند. این رقم ۵ میلیون تن بالاتر از پیش‌بینی ماه قبل است که دلیل اصلی آن افزایش محصول دانه سویا در آمریکای جنوبی است.

تولید جهانی ۷ گونه دانه روغنی هنوز هم ۱۴.۸ میلیون تن کمتر از سال قبل است. اما کاهش تولید با وجود مقدار بی سابقه ذخایر در آغاز فصل خنثی می‌شود.

کسری تولید جهانی کمتر از میزان پیش‌بینی‌ها است که یکی از دلایل این امر رشد کمتر از متوسط مصرف است. کارشناسان تخمین خود از مصرف جهانی دانه سویا را اندکی کاهش داده‌اند و از سوی دیگر پیش‌بینی شان از تقاضا برای دانه آفتابگردان و کلزا را افزایش داده‌اند.

در چین در بازه اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ روغنکشی سویا در مقایسه

شکی نیست شیوع ویروس کرونا و تاثیرات آن خصوص در چین به کاهش قابل توجه قیمت روغن‌های نباتی و کالاهای دیگر طی ۵ هفته گذشته منجر شده است. کارشناسان پیش‌بینی خود از مصرف چین را به طور نزولی اصلاح کرده و در ژانویه-سپتامبر ۲۰۲۰، ۳۵۰ هزار تن اعلام کرده‌اند. این پیش‌بینی به خصوص به روغن‌های پالم و سویا مربوط است.

اما باید در نظر داشت چشم انداز مصرف کل ۱۷ گونه روغن و چربی در چین هنوز هم انبوه و حدود ۳۹ میلیون تن است. با توجه به کمبود تولید روغن‌های سویا، کلزا و چربی‌های حیوانی در داخل چین، این کشور همچنان باید مقدار قابل توجهی روغن و چربی در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ وارد کند. کارشناسان معتقدند میزان واردات چین به ۱۳ میلیون تن می‌رسد. این رقم یک تا ۱.۲ میلیون تن بالاتر از فصل گذشته و حدود ۳.۶ تا ۳.۸ میلیون تن بالاتر از دو سال قبل است.

قدرتمندترین عامل افزایشی در بازار جهانی کسری تولید روغن‌های نباتی است. بیشترین میزان کسری در تولید روغن پالم قابل مشاهده است. در اکتبر-مارس ۲۰۱۹-۲۰ مصرف جهانی روغن پالم احتمالاً ۳.۲ تا ۳.۴ میلیون تن بیشتر از میزان پیش‌بینی‌ها باشد. این روند ذخایر را تا حد بی سابقه ای می‌کاهد.

علاوه بر آن ذخایر روغن‌های نباتی دیگر نیز در فصل جاری کاهش می‌یابد، به خصوص روغن سویا و کلزا. همچنین در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ برای نخستین بار طی چهار سال اخیر تولید روغن‌های لوریک با کسری مواجه می‌شود. دلیل این امر کاهش پیش‌بینی شده در تولید فیلیپین است. این امر احتمالاً به افزایش قیمت روغن‌های لوریک منجر می‌شود.

قیمت روغن‌های پالم و لوریک احتمالاً بیش از بقیه رشد کند. قیمت‌های صادراتی روغن پالم خام FOB اندونزی از ۸۱۵ دلار (در ۱۳ ژانویه) به ۶۷۰ دلار در ۲۰ فوریه رسیده است (۱۸ درصد کاهش). در این اواخر قیمت روغن پالم کمتر از روغن سویا بوده است. قیمت روغن سویا آرزانتین نیز نسبت به بالاترین رقم در ژانویه (۷۱۳ دلار)، ۱۵ درصد کاهش یافته است.

قیمت‌های فعلی در بازارهای آتی و نقد به طور واضح کمتر از ارزش

کند. این در حالی است که در ماه ژانویه تخمین زده شد فراوری سویا ۷.۶ میلیون تن رشد کند. روغنکشی دانه آفتابگردان و کلزا به طور صعودی اصلاح می‌شود زیرا اطلاعات جدید نشان می‌دهد تولید دانه آفتابگردان در روسیه و اوکراین و دانه کانولا در هند و استرالیا رشد کرده است.

فقدان تقاضا برای کنجاله سویا روغنکشی این دانه در چین را در نیمه نخست این فصل کاسته است. برخلاف افزایش اندک واردات دانه سویا، روغنکشی دانه سویا در نیمه نخست فصل ادامه می‌یابد. این روند همچنین تولید روغن سویا را کاهش داد و به همین دلیل انقباض ذخایر روغن و چربی‌ها در بازار چین بیشتر شد.

۷دانه روغنی: روغنکشی جهانی (میلیون تن)

7 OILSEEDS: World Crushings (Mn T)	October / September				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Soybeans	306.69*	300.08	304.68	288.49	277.10
Cottonseed	32.35*	32.17	32.75	29.95	29.68
Grdnuts, shelled	9.70*	9.16	10.42	10.28	9.01
Sunflowerseed	49.86*	47.24	44.65	44.72	38.20
Rapeseed	61.46*	61.64	62.09	60.58	61.58
Palmkernels	18.13*	18.12	17.12	15.73	14.20
Copra	4.36*	4.75	4.42	3.97	4.17
Total	482.55*	473.15	476.13	453.73	433.95
Change	+2.0%*	-0.6%	+4.9%	+4.6%	+0.5%

دانه سویا

محصول سویا در آمریکای جنوبی بیشتر از میزان پیش‌بینی‌ها است. اما صادرات سویا از برزیل، آرژانتین و پاراگوئه تاکنون اندک بوده و به سطح پیش‌بینی‌ها نرسیده است. در برزیل برخی از محموله‌ها که برای بارگیری در ماه فوریه برنامه ریزی شده بودند، به ماه مارس منتقل شدند. تعداد کشتی‌های آماده بارگیری در بنادر در حال افزایش است. در برزیل برداشت محصول با تاخیر انجام می‌شود. این امر یکی از دلایل صادرات اندک تا به امروز است. کارشناسان معتقدند تاخیر در برداشت محصول به اعتراضات رانندگان کامیون مرتبط است.

در برزیل محصول سویای جمع آوری شده تاکنون در برخی مناطق ماتو گروسو و پارانا به حد بی سابقه‌ای رسیده است. هنوز هم نگرانی‌هایی درباره رطوبت اندک ذخایر و شرایط محصول در ریوگرانده دوسول وجود دارد اما طبق گزارش‌ها شرایط آب و هوایی بهبود خواهد یافت.

کارشناسان تخمین خود از محصول سویای برزیل را افزایش داده و ۱۲۶ میلیون تن اعلام کرده اند. همچنین تخمین از سال گذشته را ۱۲۰ میلیون تن اعلام کرده اند زیرا ارقام رسمی اعلام شده در این منطقه و تولید هنوز تکمیل نشده اند. برخی کارشناسان نیز تخمین می‌زنند محصول سویای سال جاری به حدود ۱۲۵ میلیون تن برسد. حال آنکه برخی دیگر معتقدند میزان تولید به ۱۲۷ میلیون تن یا حتی بالاتر نیز برسد. روغنکشی سویا در برزیل در حال رشد است. عامل رشد روغنکشی نیز افزایش تولید بیودیزل است. تخمین زده می‌شود در ژانویه-آوریل ۲۰۲۰ تولید بیودیزل برزیل به رکورد جدید ۱.۹ میلیون تن برسد که نشان دهنده ۲۱ درصد رشد نسبت به سال قبل است. همچنین تولید بیودیزل در سال تقویمی جاری به ۵.۹ میلیون تن می‌رسد که ۱۴ درصد بیشتر از سال قبل است.

سالانه کاهش یافته و پیش‌بینی می‌شود این روند در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ ادامه یابد. با این وجود کارشناسان معتقدند روغنکشی دانه سویا در چین بهبود یابد و در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ نسبت به سال گذشته ۳ درصد رشد کند.

در آرژانتین روغنکشی دانه سویا کمتر از پیش‌بینی‌های اولیه است. مشکلات مالی شدید سبب شده روغنکشی در Vicentin، بزرگترین واحد روغنکشی متوقف شود. در حال حاضر فقط بخشی از ظرفیت روغنکشی استفاده می‌شود. عدم فروش محصولات کشاورزان به کاهش (کمتر از میزان پیش‌بینی) روغنکشی در ژانویه و فوریه منجر شده است.

کارشناسان روغنکشی دانه سویا در آرژانتین را اصلاح و ۱.۲ میلیون تن کمتر از تخمین‌ها در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ اعلام کردند.

۷دانه روغنی: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

7 OILSEEDS: World Supply and Demand (Mn T)	Forecast Change		18/19	17/18
	2019/20F	to 18/19		
Opening stocks	125.2	+14.9	110.3	107.3
Production	556.0*	-14.8	570.8	558.3
thereof: Soybeans	342.8*	-16.6	359.4	343.3
Sunseed	54.8*	+2.7	52.1	49.1
Rapeseed	61.7*	-2.9	64.6	67.1
Cottonseed	43.3*	+0.6	42.7	44.5
Groundnuts (b)	30.3*	+1.1	29.2	31.6
Palmkern & Copra	23.0*	+0.1	22.9	22.6
Total supplies	681.2*	+0.1	681.1	665.6
thereof: Soybeans	450.5*	-1.4	451.9	436.8
Disappearance	564.9*	+9.0	555.9	555.3
thereof: Soybeans	349.5*	+5.3	344.2	344.2
Sunseed	54.8*	+3.1	51.7	49.2
Rapeseed	63.6*	-0.7	64.3	64.1
Ending stocks	116.2*	-9.0	125.2	110.3
thereof: Soybeans	101.0*	-6.7	107.7	92.6
Sunseed	4.0*	+0.1	3.9	3.5
Rapeseed	7.9*	-1.8	9.7	9.4
Stocks/usage (a)	20.6%		22.5%	19.9%
thereof: Soybeans	28.9%		31.3%	26.9%

(a) Stocks in % of annual disappearance. (b) Shelled basis.

کاهش در آرژانتین تا حدودی با افزایش روغنکشی در برزیل و آمریکا در چندماه نخست ۲۰۲۰ جبران می‌شود.

ذخایر دانه‌های روغنی در پایان این فصل بیشتر از میزان پیش‌بینی خواهد بود. میزان ذخایر ۱۱۶.۲ میلیون تن تخمین زده می‌شود. این رقم ۳.۵ میلیون تن بالاتر از تخمین پیشین است. با این وجود رقم مذکور ۹ میلیون تن کمتر از رکورد سال قبل به حساب می‌آید. بخش اعظم اصلاح روند در ذخایر دانه سویا اتفاق افتاده است. ذخایر این دانه به ۱۰۱ میلیون تن رسیده که بخش زیادی از آن به برزیل و چین تعلق دارد.

در فصل جاری روغنکشی ۷ گونه دانه روغنی در سراسر جهان ۹.۴ میلیون تن یا ۲ درصد رشد می‌کند. کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند روغنکشی دانه سویا اندکی کاهش یابد و اکنون تخمین زده می‌شود فراوری این دانه در سراسر جهان ۶.۶ میلیون تن رشد

هرچند تخمین‌ها از تولید جهانی نسبت به یک ماه قبل ۴.۱ میلیون تن بیشتر است، اما کارشناسان پیش‌بینی خود از میزان روغنکشی سویا را به طور نزولی اصلاح کرده‌اند.

میزان خرید دانه سویای آمریکا از سوی چین احتمالاً در آینده نزدیک افزایش یابد. البته در حال حاضر هیچ تأییدیه‌ای وجود ندارد و همین امر به کاهش صادرات سویای آمریکا به چین در ماه فوریه منجر شده است.

دولت چین اعلام کرده قانون معافیت از مالیات از تاریخ ۲ مارس برای حدود ۷۰۰ کالای وارداتی از آمریکا اجرایی می‌شود. سویا، گندم، گوشت گوساله، گوشت خوک، محصولات لبنی، اتانول و کالاهای کشاورزی دیگر احتمالاً با معافیت مالیاتی چین روبرو می‌شوند. این خبر غیرمنتظره نیست و احتمالاً انگیزشی برای خریدهای جدید ایجاد می‌کند. از سوی دیگر چنین اقدامی در حالی انجام می‌شود که هنوز نگرانی‌های زیادی درباره تأثیرات ویروس کرونا و کنترل آن وجود دارد.

با این وجود سوال مهم تر آن است که تا چه حدی خریداران چینی طی ماه‌ها و هفته‌های آینده به جای سویای برزیل حاضر به خرید سویای آمریکا هستند. سوال دیگر مربوط به حجم سویای مورد نیاز صنعت روغنکشی چین و میزان سویای وارداتی برای تأمین ذخایر است.

دانه سویا: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

SOYBEANS : World Supply and Demand (Mn T)				
	19/20F	18/19	17/18	16/17
Opening stocks	107.74	92.56	93.45	76.26
Production	342.76*	359.35	343.31	344.89
N. Hemisphere	144.63*	170.02	168.97	161.23
EU-28	2.65*	2.79	2.67	2.48
Russia&Ukraine	9.29*	9.03*	8.24*	7.64*
Canada	6.05	7.42	7.72	6.60
U.S.A.	96.84	120.51	120.07	116.93
China, P.R.	15.72	14.34	16.66	11.71
India	8.50*	10.50*	8.30*	10.50*
S. Hemisphere	198.13*	189.33	174.34	183.66
Argentina	53.80*	53.40*	34.80*	51.80*
Brazil	126.00*	120.00*	123.38*	114.08
Paraguay	10.50*	8.70*	9.95*	10.00*
Uruguay	3.00*	2.95*	1.50*	3.39*
Total supply	450.50*	451.91	436.76	421.15
Crush (Sept/Aug)	305.49*	301.28	302.75	286.73
Other use	43.97*	42.89	41.45	40.97
Ending stocks	101.04*	107.74	92.56	93.45
U.S.A. Aug 31	13.00*	24.74	11.92	8.21
Argentina Aug 31	34.33*	32.28*	23.60*	28.25*
Brazil Aug 31	36.87*	35.02*	35.42*	34.13*
Other countries	16.84*	15.70*	21.62*	22.86*
Stocks/usage	28.9%	31.3%	26.9%	28.5%

در سه ماهه نخست این فصل چین واردات سویای خود را نسبت به سطح اندک ۲۰۱۸ حدود ۵.۹ میلیون تن افزایش داد. اما کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند در بازه ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۰ واردات سویای چین راکد بماند. اگر این پیش‌بینی محقق شود، فرصتی برای افزایش صادرات سویای آمریکا به چین در فصل جاری وجود نخواهد داشت. در واقع اگر صادرات سویای آمریکا در نیمه دوم این فصل کمتر از سال قبل باشد، تعجبی نخواهد داشت.

برزیل - دانه سویا (میلیون تن)

BRAZIL : Soybean Balance (Mn T)					
	January / December				
	2020F	2019	2018	2017	2016
Op'g stocks	2.50*	2.50*	8.40*	6.44*	4.13*
Crop	126.00*	120.00*	123.38*	114.08	95.43
Imports	.18*	.14	.19	.25	.38
Exports	75.00*	74.07	83.26	68.15	51.58
Crushings	46.00*	43.40	43.56	41.84	39.53
Other use	2.78*	2.67*	2.65*	2.38*	2.39*
End. stocks	4.90*	2.50*	2.50*	8.40*	6.44*

در آرژانتین آب و هوای مساعد به افزایش تخمین محصول سویا منجر شده است. شرایط آب و هوایی در مناطق انتره ریوس، سانتا فه، کوردوبا و بخش‌هایی از ایالت بوینس آیرس مناسب است. اما هنوز هم درباره محصول سویا در مناطق مرکزی و جنوبی ایالت بوینس آیرس به دلیل خشکی و همچنین مناطق چاکو و برخی ایالت‌های شمالی به دلیل بارش سنگین و سیل، نگرانی‌هایی وجود دارد.

عدم فروش توسط کشاورزان، روغنکشی سویا در ماه ژانویه را کاست و سبب شد سطح آن در ماههای فوریه و مارس کمتر از میزان پیش‌بینی‌ها باشد. مقدار بی سابقه‌ای از ذخایر در پایان ماه آوریل به فصل جدید منتقل می‌شود.

کارشناسان تخمین خود از محصول سویای آرژانتین را افزایش داده و ۵۳.۸ میلیون تن اعلام کرده‌اند و به طور همزمان تخمین خود از محصول یک و دو سال قبل را کاهش دادند.

آرژانتین - دانه سویا (میلیون تن)

ARGENTINA : Soybean Balance (Mn T)					
	April / Aug			Sept/Mar	
	2020F	2019	2018	19/20F	18/19
Open stock	5.90*	4.02*	5.52*	32.28*	23.60*
Crop	53.80*	53.40*	34.80*	-	-
Imports	3.00*	2.04	2.68	1.36*	4.58
Exports	5.57*	5.08	1.29	5.17*	2.55
Crushings	21.40*	20.72	16.74	20.43*	19.62
Other use	1.40*	1.38*	1.37*	2.14*	1.99*
End. stock	34.33*	32.28*	23.60*	5.90*	4.02*

هنوز مشخص نیست که آیا دولت آرژانتین در تلاش جهت ترغیب واحدهای روغنکشی داخلی، با افزایش عوارض دانه سویا به میزان ۳ تا ۲ درصد بالاتر از عوارض روغن و کنجاله سویا، مالیات بر صادرات متغیر از محل هزینه صادرات دانه سویا را اعلام خواهد نمود یا خیر. دولت جدید این کشور مالیات بر صادرات دانه سویا و همچنین روغن و کنجاله آن را تا ۳۰ درصد افزایش داده است. قانون افزایش مالیات از ۱۴ دسامبر سال گذشته اجرایی شده است. برخی ناظران بازار معتقدند مالیات بر صادرات متغیر اعلام شود. اما هنوز مشخص نیست چنین تصمیمی اتخاذ خواهد شد یا خیر و اینکه چه زمانی.

ذخایر جهانی دانه سویا بیش از مقدار پیش‌بینی شده است و همین امر سبب شده کارشناسان تخمین خود از ذخایر جهانی را در پایان ۲۰۲۰، ۱۰۱ میلیون تن اعلام کنند. این رقم ۳.۳ میلیون تن بالاتر از تخمین ماه قبل است. اما همچنان ۶.۷ میلیون تن کمتر از رکورد ثبت شده در سال پیش است. پیش‌بینی ذخایر برزیل، آرژانتین، آمریکا و چین به طور صعودی اصلاح شده است.

دانه سویا: واردات جهانی (میلیون تن)

SOYBEANS : World Imports (Mn T)					
	October / September			Oct/Dec	
	19/20F	18/19	17/18	2019	2018
EU-28	15.78*	15.81	15.40	3.90	3.80
Russia	2.04*	2.18	2.27	.45	.60
Egypt	3.98*	3.58	3.15	1.43*	.75
Oth. Africa	.74*	.70	.78	.15*	.21
Mexico	6.05*	5.85	4.94	1.49*	1.34
Argentina	4.35*	6.41	4.70	.28	2.14
Oth. America	2.96*	3.16	3.20	.60*	1.02
China, P.R	88.50*	82.61	94.09	23.93	18.03
Oth. Asia	27.58*	25.96	24.94	6.64	6.09
Other ctries	1.28*	1.14	1.11	.36*	.25
Total	153.26*	147.40	154.58	39.23	34.23

ورود بی سابقه محموله‌های کلزا و کانولای اروپا در ژوئیه-دسامبر ۲۰۲۰ براساس آمار رسمی تایید شده است. واردات ۳.۷ میلیون تنی در ۶ ماه نخست فصل، ۱.۲ میلیون تن بالاتر از سال قبل است و بخش اعظم افزایش از سوی اوکراین و کانادا است. تولید بیش از حد پیش‌بینی شده کانولای استرالیا تا حدودی ذخایر صادراتی در ژانویه-ژوئن ۲۰۲۰ را ارتقا داده است. به همین دلیل کارشناسان تخمین خود از واردات اتحادیه اروپا از استرالیا را در ژوئیه-ژوئن ۲۰۱۹-۲۰ افزایش داده و ۰.۹۱ میلیون تن اعلام کرده اند. البته این رقم همچنان ۰.۵ میلیون تن کمتر از سال قبل و بسیار کمتر از رکورد ۳.۱ میلیون تن است که در فصل ۱۷-۲۰۱۶ ثبت شده است. اکنون تخمین زده می‌شود کل واردات کلزا در اتحادیه اروپا به رکورد جدید ۵.۵۲ میلیون تن در فصل جاری برسد که از این مقدار بیشترین میزان به اوکراین (۲.۷۹ میلیون تن) و کانادا (۱.۶۴ میلیون تن) تعلق دارد.

کانادا: عرضه و تقاضای کانولا (میلیون تن)

CANADA : Supply & Demand of Canola (Mn T)					
	August / July				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Op. stocks	3.83	2.51	1.34	2.09	2.57
Output	18.90*	20.34	21.33	19.73*	18.38
Imports	.14*	.15	.11	.09	.10
Exports	9.42*	9.39	10.74	11.04	10.30
Crushings	9.62*	9.30	9.27	9.19	8.32
Other use	.35*	.48	.26	.34*	.34
End. stocks	3.48*	3.83	2.51	1.34	2.09

با توجه به اختلافات تجاری ادامه دار با چین، صادرات کانولای کانادا در آگوست-ژوئیه ۲۰۱۹-۲۰ در ۹.۴ میلیون تن ثابت می ماند. در مقابل روغنکشی کانولا احتمالاً افزایش یابد و به رکورد ۹.۶ میلیون تن برسد که ۰.۳ میلیون تن نسبت به سال قبل بیشتر باشد و برای نخستین بار طی ۲۰ سال گذشته از صادرات بیشتر باشد. با این وجود با توجه به ظرفیت بهره برداری بیش از ۹۰ درصدی فعلی، رشد فرآوری در فصل آینده محدود می‌شود. در استرالیا ذخایر تولید و صادرات کانولا بیشتر از میزان پیش‌بینی شده در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ خواهد بود. تخمین محصول کانولا

دانه کلزا و کانولا

اختلاف تجاری ادامه دار کانادا و چین احتمالاً صادرات جهانی دانه کلزا در ژانویه-ژوئن ۲۰۲۰ را محدود کند و سبب شود ذخایر کانولای کانادا در پایان ماه ژوئیه به سطح ۳.۵ میلیون تن برسد. دور جدید مذاکرات احتمالاً در اوایل ماه مارس آغاز شود اما هنوز مشخص نیست دستیابی به توافق سبب می‌شود خریدهای چین در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ احیا شود یا خیر. علاوه بر آن لوجستیک ریلی کانادا در حال حاضر مختل و حمل محموله‌های کانولا به بنادر ونکوور کند شده و در نتیجه صادرات به تاخیر افتاده است.

دانه کلزا و کانولا: تجارت جهانی (میلیون تن)

Rapeseed & Canola : World Trade (Mn T)					
	July / June				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Exports					
EU-28	.03*	.06	.13	.32	.35
Ukraine	3.01*	2.49	2.12	1.03	1.44
Russia	.40*	.54	.32	.07	.03
Canada	9.48*	9.29	10.85	11.15	10.30
Australia	1.51*	1.57	2.25	3.60	1.95
Oth. countries	.79*	.82	.67	.45	.42
Total	15.22*	14.77	16.34	16.62	14.49
Imports					
EU-28	5.52*	4.29	4.24	4.96	3.50
U.S.A.	.41*	.59	.66	.69	.37
Mexico	1.41*	1.35	1.47	1.58	1.48
China, P.R	2.60*	4.37	4.43	4.21	4.12
Japan	2.37*	2.36	2.34	2.47	2.42
Pakistan	.77*	.67*	.96	1.10	1.12
U.A.E.	.91*	.46*	.91	.96	.72
Oth. countries	1.11*	1.04*	.92	.73	.94
Total	15.10*	15.13	15.93	16.70	14.67

اکنون تخمین زده می‌شود واردات دانه کلزای چین در ژوئیه-ژوئن ۲۰۱۹-۲۰، ۱.۸ میلیون تن یا ۴۰ درصد کاهش یابد و به ۲.۶ میلیون تن برسد. البته این رقم با در نظر گرفتن بهبود اوضاع در ژانویه-ژوئن و افزایش واردات نسبت به رقم ۰.۸۱ میلیون تن ثبت شده در ۶ ماه قبل اعلام شده است. واردکنندگان چینی در این اواخر خریدار کانولای استرالیا شده اند. اما هنوز مشخص نیست افزایش ۰.۳ میلیون تنی صادرات استرالیا به چین در بازه نوامبر-ژوئن ۲۰۱۹-۲۰ برای جبران کاهش محموله‌های کانولای کانادا کافی است یا خیر.

۰.۲ میلیون تن افزایش و ۲.۳۳ میلیون تن اعلام شده که با توجه به افزایش محصول در غرب استرالیا تایید می‌شود.

دانه کلزا و کانولا: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

RAPESEED & CANOLA: World Supply & Demand				
(Mn T)	19/20F	18/19	17/18	16/17
Open'g stocks	9.73	9.41	6.40	6.22
Production	61.72*	64.60	67.14	63.16
EU-28	16.97*	20.03	21.96	20.49
Russia&Ukraine	5.53*	4.88*	3.90*	2.29*
Canada	18.90*	20.34	21.33	19.73*
U.S.A.	1.55	1.64	1.39	1.41
China	5.20*	4.80*	4.80*	5.60*
India	8.00*	7.63*	7.10*	6.75*
Australia	2.33	2.18	3.72*	4.40*
Total supplies	71.45*	74.01	73.54	69.38
Crush (July/June)	61.27*	61.89	61.66	60.58
Other use	2.33*	2.39	2.47	2.40
End'g stocks	7.85*	9.73	9.41	6.40
EU-28 (Jun 30)	1.00*	2.11	2.27	1.28
Canada (July31)	3.48*	3.83	2.51	1.34
Stocks/usage	12.3%	15.1%	14.7%	10.2%

دانه آفتابگردان

ذخایر جهانی دانه آفتابگردان در پایان فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ احتمالاً کمتر از مقدار پیش‌بینی شده باشد. این روند در درجه اول نتیجه میزان بالای عرضه در ۹ ماه اول این فصل است. کارشناسان تخمین خود از روغنکشی جهان را ۴۹.۹ میلیون تن اعلام کردند. تجارت جهانی در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰، ۳.۵ میلیون تن است. هر دو این شاخص‌ها رکورد به حساب می‌آیند.

دانه آفتابگردان: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

SUNSEED: World Supply & Demand (Mn T)				
	19/20F	18/19	17/18	16/17
Open'g stocks	3.91	3.50	3.68	3.33
Production	54.84*	52.15	49.06	49.69
EU-28	9.50*	9.48	10.06	8.54
Russia	15.10	12.76	11.00*	11.60*
Ukraine	15.90*	15.25*	13.40*	15.10*
Argentina	3.20*	3.70*	3.40*	3.30*
China,P.R.	2.42*	2.55*	2.58	2.61
Turkey	1.70*	1.53*	1.70*	1.47*
Total supplies	58.75*	55.65	52.74	53.02
Crush (Sept/Aug)	49.79*	46.86	44.43	44.59
Other use	4.96*	4.88	4.81	4.75
End'g stocks	4.00*	3.91	3.50	3.68
EU-28 (July 31)	.94*	.96	.93	.78
Russia & Ukraine	.78*	.69*	.43*	.68*
Argentina (Sep 30)	1.03*	1.13*	.99*	.67*
Stocks/usage	7.3%	7.6%	7.1%	7.5%

کارشناسان تخمین خود از صادرات کانولای استرالیا را اصلاح کرده و در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰، ۱.۳۷ میلیون تن اعلام کرده اند که ۰.۲ میلیون تن بالاتر از تخمین‌های ماه گذشته است. اما این تخمین در مقایسه با سال قبل و همچنین رکورد ۳.۴۶ میلیون تن محصول بارگیری شده در سال زراعی ۱۷-۲۰۱۶ کمتر است.

در ادامه روند اصلاح صعودی تولید در استرالیا، هند و اتحادیه اروپا، تولید جهانی کلزا و کانولا در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰، ۶۱.۷۲ میلیون تن تخمین زده می‌شود که ۰.۶ میلیون تن بالاتر از تخمین‌های ماه گذشته است. اما همچنان این رقم ۲.۹ میلیون تن نسبت به سال قبل کمتر است. صادرات کمتر از پیش‌بینی کانولای کانادا احتمالاً تا حدی با افزایش صادرات در استرالیا جبران شود. این روند بهبود اندک در تخمین روغنکشی کلزا در ژوئیه-ژوئن ۲۰۱۹-۲۰ را توضیح می‌دهد.

ذخایر دانه آفتابگردان از هم اکنون در بلغارستان و رومانی کاهش و در نتیجه قیمت‌ها افزایش یافته است. علاوه بر آن ذخایر فروش نرفته نیز در اوکراین کاهش یافته و احتمالاً با وجود رکورد ۱۵.۹ میلیون تنی محصول در ۲۰۱۹، کمتر از سال قبل باشد. وضعیت ذخایر دانه آفتابگردان در روسیه مناسب است. با توجه به آنکه بازار جهانی در ماه‌های آینده به این منطقه وابسته خواهد شد، باید منتظر ماند تا مشخص شود تا چه مدت این وضعیت تداوم می‌یابد.

کارشناسان تخمین خود از صادرات دانه آفتابگردان روسیه را ۰.۲ میلیون تن افزایش داده و در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰، ۰.۹ میلیون تن اعلام کرده اند. دلیل این امر تا حدی به روغنکشی و ذخایر مربوط است. از سویی با توجه به محصول بیش از حد مورد انتظار در اوکراین، کارشناسان روغنکشی در این کشور را به طور صعودی افزایش دادند.

با این وجود روغنکشی دانه آفتابگردان در اوکراین در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ احتمالاً در سطح سال قبل باقی بماند. حال آنکه در اکتبر-مارس ۲۰۱۹-۲۰ رشدی ۰.۶ میلیون تنی دیده می‌شود. این در حالی است که افزایش سالانه روغنکشی در روسیه در نیمه اول فصل ۱.۲ میلیون تن و در نیمه دوم ۰.۶ میلیون تن خواهد بود. کارشناسان تخمین می‌زنند روغنکشی جهانی دانه آفتابگردان حدود ۰.۶ میلیون تن در آوریل-سپتامبر رشد می‌کند. این در حالی است که شاخص مذکور در اکتبر-مارس ۲ میلیون تن است.

افزایش روغنکشی دانه آفتابگردان در اتحادیه اروپا و ترکیه در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ شکل می‌گیرد. کارشناسان تخمین خود از ارزیابی محصول در اتحادیه اروپا را به طور صعودی اصلاح کردند. به عقیده آنان بیشترین رشد در ایتالیا و اسپانیا اتفاق می‌افتد. واردات و روغنکشی دانه آفتابگردان در ترکیه طی ماه‌های آتی بیشتر می‌شود که دلیل این امر کاهش عوارض واردات در آینده است.

روغن‌ها

میزان مصرف کاهش یافته اما ذخایر همچنان اندک است.

واردات و مصرف روغن‌های نباتی در چین در این بازه سه ماهه تحت تاثیر شیوع ویروس کرونا است به طوری که بر روی حمل و نقل کالاها و تعداد مشتریان رستوران‌ها تاثیر گذاشته است. همچنین مصرف مواد غذایی را به کمتر از حد نرمال رسانده است. کارشناسان تخمین می‌زنند کاهش رشد مصرف انواع روغن‌های نباتی در چین در ژانویه-مارس کمتر از ۲ درصد خواهد بود. این در حالی است که این شاخص در ژانویه-دسامبر ۲۰۱۹، ۴ درصد بود. با توجه به کاهش قابل توجه تولید چربیهای حیوانی، مصرف انواع روغن‌ها و چربی‌ها در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ یک تا ۲ درصد کاهش می‌یابد.

در این اواخر میزان خرید روغن‌های نباتی در چین کاهش یافته و با توجه به محدودیت‌های لجستیکی واردات روغن‌ها در این سه ماهه فقط به ۲.۵ میلیون تن می‌رسد. این در حالی است که شاخص مذکور در اکتبر-دسامبر ۳.۸ میلیون تن و در سال قبل ۲.۶۵ میلیون تن بود. این امر نه تنها به کاهش قابل توجه ذخایر چین (در واحدهای روغنکشی، واحدهای تصفیه و عمده فروشی‌ها) در سه ماهه جاری منجر می‌شود، بلکه به کاهش ذخایر مصرف کنندگان نهایی نیز منجر می‌شود. این ذخایر باید دوباره تجدید شوند. اکنون کارشناسان تخمین می‌زنند مصرف ۸ گونه روغن در چین در فصل جاری فقط ۰.۸۸ میلیون تن رشد می‌کند، حال آنکه در ماه ژانویه پیش‌بینی می‌شد این شاخص ۱.۲ میلیون تن رشد کند.

در هند کاهش رشد مصرف روغن‌های نباتی به دلیل کندی رشد اقتصادی و افزایش قیمت‌ها است. افزایش قیمت روغن‌های نباتی در داخل این کشور به دلیل وضع محدودیت‌ها بر واردات روغن پالم بود. نگرانی‌ها درباره تورم قیمت مواد غذایی احتمالاً سبب می‌شود دولت هند مجوز واردات ۱.۱ میلیون تن روغن پالم تصفیه شده از اندونزی را صادر کند. با توجه به آنکه هند طی سه سال گذشته به طور متوسط ۲.۸ میلیون تن روغن پالم پالایش شده وارد کرده، مقدار واردات گفته شده چندان غیرمعمول نیست.

رشد اندک در دو کشور مصرف کننده بزرگ آسیایی دلیل اصلی کاهش مصرف روغن‌های نباتی در سراسر جهان است. البته هم اکنون پیش‌بینی می‌شود مصرف روغن در سراسر جهان در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ فقط ۴.۷ میلیون تن رشد کند. این رقم نسبت به رشد ۹.۱ میلیون تنی مصرف در فصل گذشته بسیار اندک است. در اندونزی پیش‌بینی می‌شود رشد مصرف از ۳.۶ به ۱.۶ میلیون تن کاهش یابد. دلایل این امر عبارتند از کاهش شدید صادرات بیودیزل و دستیابی اندک به هدف تعیین شده برای ترکیب ۳۰ درصدی بیودیزل به دلیل قیمت بالای روغن پالم در مقابل نفت خام.

این در حالی است که رشد مصرف در برزیل از ۰.۴ به ۰.۹ میلیون تن در فصل جاری می‌رسد. آخرین آمار تخصیص بیودیزل نشان می‌دهد افزایش سهم ۱۲ درصدی ترکیب سوخت از یکم مارس اجرایی می‌شود.

با توجه به فرضیات گفته شده، مصرف جهانی ۸ نوع روغن نباتی در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ به ۲۰۳.۳ میلیون تن می‌رسد. این رقم

۴ میلیون تن کمتر از تخمین فعلی تولید است. بازه جهانی ۸ گونه روغن نباتی در فصل جاری فقط ۰.۹ میلیون تن افزایش می‌یابد که این رقم نسبت به رشد ۴.۳ میلیون تنی در فصل زراعی ۱۹-۲۰۱۸ بسیار اندک است. کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند بازه ۸ گونه روغن نباتی در مالزی ۱.۷ میلیون تن و در فیلیپین، تایلند، اتحادیه اروپا و چین هر کدام ۰.۲ تا ۰.۴ میلیون تن کاهش یابد.

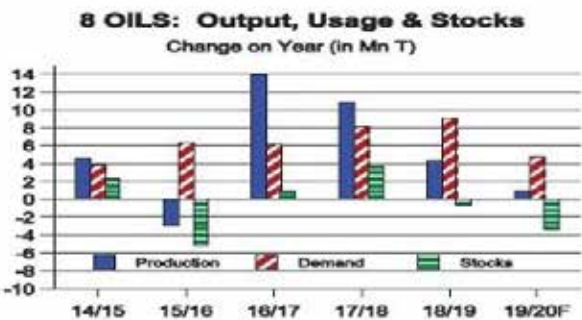
پیش‌بینی می‌شود کسری تولید به کاهش ۳.۴ میلیون تنی ذخایر روغن‌های نباتی در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ منجر شود. همچنین پیش‌بینی می‌شود بخش اعظم کاهش تولید در اندونزی و مالزی اتفاق بیفتد. در پایان دسامبر حجم کل ذخایر حدود ۲.۷ میلیون تن کمتر از یک سال قبل بود. طبق پیش‌بینی‌های کارشناسان احتمالاً تا پایان مارس میزان کاهش تولید به ۳.۸ میلیون تن می‌رسد.

در حال حاضر به دلیل کاهش ذخایر و رکود موقت تقاضا حجم تجارت جهانی کاهش یافته است. پس از آنکه صادرات جهانی ۸ گونه روغن نباتی در اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ فقط ۳ درصد رشد کرد، پیش‌بینی می‌شود در سه ماهه جاری صادرات ۶ درصد کاهش یابد. اما با توجه به آنکه هم اکنون تقاضا اندکی رشد کرده، پیش‌بینی می‌شود صادرات جهانی در آوریل-سپتامبر یک درصد رشد کند. این رشد به خصوص در حوزه روغن آفتابگردان قابل ملاحظه است. صادرات این روغن در اکتبر-دسامبر رشد کرده است. پیش‌بینی می‌شود صادرات روغن پالم در اکتبر-مارس کاهش یابد، اما در نیمه دوم فصل بهبود می‌یابد، هرچند از میزان ذخایر کاسته می‌شود.

۸گونه روغن نباتی (میلیون تن)

8 VEGETABLE OILS: World Balance (Mn T)	October / September				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Op'g stocks	27.99*	28.71	25.00	24.06	29.16
Production	199.27*	198.37*	194.10	183.18	169.02
Change	+0.5%	+2.2%	+6.0%	+8.4%	-1.8%
Imports	89.88*	89.04*	81.57	81.20	76.38
Exports	89.24*	89.55*	82.47	82.09	75.56
Consumption	203.27*	198.58*	189.50	181.36	174.94
Change	+2.4%	+4.8%	+4.5%	+3.7%	+3.9%
End'g stocks	24.63*	27.99*	28.71	25.00	24.06
Stocks/use ratio	12.1%	14.1%	15.2%	13.8%	13.7%

۸گونه روغن نباتی: تغییرات تولید، مصرف و ذخایر (میلیون تن)

روغن پالم

کاهش ذخایر روغن پالم بیشتر از حد مورد انتظار است. کارشناسان تخمین خود از ذخایر جهانی را بار دیگر به طور نزولی اصلاح کرده در پایان ماه مارس ۲۰۲۰، ۳.۴ میلیون تن کمتر از سال قبل اعلام نمودند. کارشناسان در تحلیل قبلی که ماه گذشته منتشر شد کاهش

صادرات روغن پالم مالزی اندک بوده و پیش‌بینی می‌شود در ژانویه-مارس ۲۰۲۰، ۰.۷ میلیون تن کمتر از سال قبل باشد. اما با توجه به تخمین‌های کنونی از میزان تولید و صادرات، ذخایر روغن پالم مالزی تا پایان مارس ۲۰۲۰ همچنان کاهش می‌یابد و به ۱.۵۵ تا ۱.۶۰ میلیون تن می‌رسد. این رقم نسبت به ۲.۹ میلیون تن ثبت شده در سال قبل کاهش شدیدی دارد.

همچنین تولید روغن پالم در اندونزی همچنان محدود است. تخمین‌ها نشان می‌دهد تولید در ژانویه-مارس نسبت به سال قبل رشد قابل توجهی دارد. با توجه به افزایش مصرف داخلی روغن پالم در اندونزی، حتی با فرض کاهش ۰.۳ میلیون تنی صادرات، ذخایر این کالا در ژانویه-مارس کاهش می‌یابد.

در کل فصل ذخایر جهانی روغن پالم همچنان اندک باقی می‌ماند. هرچند پیش‌بینی می‌شود در آوریل-سپتامبر در مالزی و اندونزی وضعیت بهبود یابد، تولید جهانی روغن پالم در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰۲۰ تنها به ۷۶.۲ میلیون تن می‌رسد که نشان دهنده کاهش یک میلیون تنی نسبت به سال قبل است.

روغن پالم: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

PALM OIL : World Supply & Demand (Mn T)	April / Sept			Oct / March	
	2020F	2019	2018	19/20F	18/19
Op'g stocks	11.06*	14.48	13.22	14.41	14.62
Production ...	40.43*	39.05	37.29	35.80*	38.15
Indonesia ...	23.16*	22.31*	21.98	21.46*	21.40*
Malaysia ...	10.61*	10.24	9.39	8.67*	10.57
Imports.	27.30*	27.12	24.62	26.55*	27.79
EU-28	4.27*	4.48*	4.27	4.01*	4.10
China, P.R. ...	3.46*	3.52	2.45	3.80*	3.37
India	5.06*	5.04	4.28	4.52*	5.00
Pakistan	1.54*	1.50	1.48	1.63*	1.59
Exports.	27.25*	26.67	25.26	26.57*	28.05
Indonesia ...	14.70*	14.24	14.32	15.50*	15.91
Malaysia	9.18*	9.40	7.87	8.32*	8.96
Consumption	40.14*	39.57	35.26	39.13*	38.04
Indonesia ...	8.06*	7.39*	5.98	7.84*	7.08*
India	5.10*	5.21*	4.45	4.88*	4.97*
EU-28	4.27*	4.42*	4.12	3.95*	4.07*
China, P.R. ...	3.59*	3.53*	2.67	3.73*	2.96*
End'g stocks	11.40*	14.41	14.62	11.06*	14.48
Indonesia ...	3.85*	5.19*	6.00	3.35*	4.42*
Malaysia	1.70*	2.45	2.53	1.60*	2.92
Stocks/usage	14.2%	18.2%	20.7%	14.1%	19.0%

مصرف جهانی روغن پالم در حال افزایش است و از تولید بیشتر خواهد شد. بنابراین افزایش قیمت‌ها جهت سهمیه بندی تقاضا در بخش مواد غذایی و بیودیزل ضروری خواهد بود. هنوز مشخص نیست دولت اندونزی در چه سطح قیمتی، میزان ترکیب بیودیزل را (به طور موقت) به کمتر از ۳۰ درصد (کنونی) کاهش می‌دهد. با توجه به قیمت‌های فعلی روغن پالم بعید است دولت اقدامی در این باره انجام دهد.

ذخایر ناکافی روغن سویا، روغن کلزا و روغن آفتابگردان سبب شده مصرف کنندگان نتوانند روغن پالم را جایگزین کنند.

سالانه را ۲.۹ میلیون تن تخمین زده بودند.

طی ۵ هفته گذشته قیمت روغن پالم ۱۸ تا ۲۰ درصد در بازارهای نقدی و آتی کاهش یافت که از دلایل آن کاهش موقت خریدهای چین و هند و همچنین عدم قطعیت و اضطراب ناشی از ویروس کرونا بوده است.

کارشناسان پیش‌بینی خود درباره مصرف روغن پالم در ژانویه-مارس را در چین ۶ درصد و در هند ۵ درصد به طور نزولی اصلاح کرده‌اند. هرچند به نظر می‌رسد کاهش مصرف در چین موقت باشد، اما در هند بخشی از تقاضای روغن پالم به روغن سویا و آفتابگردان واگذار شده است.

با وجود اصلاح نزولی پیش‌بینی‌ها درباره مصرف جهانی روغن پالم در ژانویه-مارس ۲۰۲۰، کاهش تولید اصلاح نزولی ذخایر این روغن در سراسر جهان را ضروری می‌نماید.

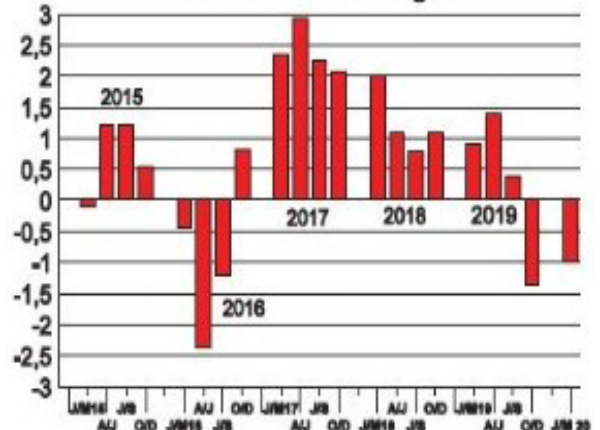
تا پایان مارس ۲۰۲۰، ذخایر جهانی پالم تنها ۱۴.۱ درصد از مصرف سالیانه خواهد بود. این پایین‌ترین نرخ ذخایر/مصرف در ده سال بشمار می‌رود.

تولید جهانی روغن پالم در اوایل اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ نسبت به سال قبل حدود ۱.۴ میلیون تن کاهش یافته و پیش‌بینی می‌شود در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ نیز به میزان قابل توجهی کاهش یابد.

تولید این روغن در مالزی نسبت به سال گذشته ۰.۹۵ میلیون تن کاهش می‌یابد و در سه ماهه جاری به ۴ میلیون تن می‌رسد. کارشناسان تخمین می‌زنند تولید این کالا پس از چند سال رکورد در ژانویه ۲۰۲۰ به ۱.۱۷ میلیون تن، در فوریه به ۱.۲۹ میلیون تن و در مارس به ۱.۵۵ میلیون تن می‌رسد. تخمین کارشناسان نشان دهنده افزایش قابل توجه آمار ماه به ماه تولید است.

تغییرات تولید جهانی روغن پالم (میلیون تن)

Quarterly World Palm Oil Output (Mn T)
Year-On-Year Changes

روغن سویا

با توجه به رونقگشی محدود دانه سویا در آینده نزدیک به ویژه در آرژانتین، سطح فعلی ذخایر جهانی روغن سویا کمتر از میزان پیش‌بینی‌ها است. کارشناسان تخمین خود از تولید جهانی روغن سویا در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ کاهش داده و ۵۷.۶ میلیون تن اعلام کردند. این رقم ۰.۲ میلیون تن کمتر از ماه گذشته است. همچنین با احتساب این رقم میزان افزایش نسبت به فصل قبل به ۱.۱ میلیون تن می‌رسد. تولید جهانی روغن سویا در اکتبر-دسامبر ۱۴.۱ میلیون تن را کم می‌ماند و پیش‌بینی می‌شود در سه ماهه جاری نیز میزان رشد اندک باشد. در سه ماهه جاری کاهش سالانه تولید روغن سویا در آرژانتین و چین با افزایش تولید در برزیل، آمریکا و چند کشور واردکننده دانه سویا جبران می‌شود.

با توجه به آنکه تولید روغن سویا کمتر از ظرفیت این صنعت باقی می‌ماند، صادرات روغن سویای آرژانتین احتمالاً در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ تا ۵.۷ میلیون تن محدود شود. به این ترتیب میزان افزایش تولید نسبت به فصل گذشته فقط ۰.۵ میلیون تن یا حدود ۴ درصد خواهد بود.

صادرات جهانی در اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ تا ۶ درصد رشد کرد که این امر نشان دهنده افزایش حجم این کالا از سوی آمریکا و آرژانتین است. اما تخمین‌های فعلی کارشناسان نشان می‌دهد در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ احتمالاً صادرات ۰.۲ تا ۰.۳ میلیون تن کاهش یابد و محموله‌های کوچکتری به کشورهای مصرف‌کننده اصلی بارگیری می‌شود. در برزیل افزایش مصرف داخلی این کالا برای تولید بیودیزل به کاهش ۰.۲ میلیون تنی صادرات روغن سویا در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ منجر می‌شود و به این ترتیب افزایش پیش‌بینی شده در آرژانتین را تعدیل می‌کند. واردات جهانی روغن سویا در ژانویه-دسامبر ۲۰۱۹ با ۸ درصد افزایش

به ۱۱.۷ میلیون تن رسید. واردات در کشورهای هند ۳.۱۹ میلیون تن، چین ۰.۸۳ میلیون تن و در کشورهای شمال آفریقا ۱.۹ میلیون تن رشد می‌کند. ذخایر صادراتی اندک روغن پالم سبب می‌شود واردات روغن سویا در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ به ۱۲.۱ میلیون تن برسد که این رقم نشان دهنده ۰.۶ میلیون تن افزایش است.

کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند مصرف جهانی روغن سویا در فصل جاری ۱.۵ میلیون تن رشد کند که از این مقدار ۰.۹ میلیون تن به برزیل تعلق دارد. مصرف این کالا ممکن است در فصل جاری در چین ۰.۲ میلیون تن کاهش یابد. همچنین کارشناسان تخمین می‌زنند در نیمه دوم فصل وضعیت مصرف در چین بهبود یابد.

روغن سویا: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

SOYA OIL : World Supply & Demand (Mn T)	Apr / Sept			Oct/March	
	2020F	2019	2018	19/20F	18/19
Opening stocks	5.12*	5.25	5.41	5.66	6.10
Production	30.33*	29.30	29.61	27.29*	27.24
Thereof: U.S.A.	5.48*	5.33	5.35	5.64*	5.64
Argentina	4.83*	4.64	3.88	3.40*	3.32
Brazil	5.07*	4.64*	4.76	4.28*	4.06
Imports	6.58*	6.40	6.02	5.56*	5.15
India	1.81*	1.70	1.92	1.65*	1.30
China	.49*	.47	.34	.36*	.31
Exports	6.52*	6.58	6.20	5.23*	5.33
Thereof: U.S.A.	.30*	.38	.62	.54*	.50
Argentina	3.35*	3.08	2.36	2.35*	2.39
Brazil	.52*	.75	.95	.25*	.34
Disappearance	29.92*	28.71*	28.73	28.16*	27.92
Ending stocks	5.58*	5.66	6.10	5.12*	5.25
Stocks/usage	9.3%	9.9%	10.6%	9.1%	9.4%

روغن آفتابگردان

قیمت روغن آفتابگردان در بنادر اوکراین در ماه فوریه کاهش یافت و اخیراً به بهای ثابت شده در اوایل نوامبر ۲۰۱۹ رسیده است. علاوه بر آن قیمت این کالا در بنادر اوکراین نسبت به بهای روغن سویای آرژانتین کاهش یافته تا مشتریان را جذب کند. در این اواخر شیوع ویروس کرونا در چین و کشورهای دیگر به کاهش خرید روغن آفتابگردان منجر شده است. اما این روند موقت است. به زودی تقاضا افزایش می‌یابد و به بهبود قابل توجه قیمت روغن آفتابگردان منجر می‌شود.

کارشناسان تخمین می‌زنند مصرف جهانی روغن آفتابگردان در ماه‌های آینده از پیش‌بینی‌های قبلی بیشتر می‌شود که دلیل این امر قیمت‌های حذاب و محدودیت‌های دولت هند برای واردات روغن پالم مالزی است. کارشناسان ارزیابی خود از واردات روغن آفتابگردان هند را افزایش داده و رکورد جدید ۲.۶ میلیون تن در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ را اعلام کرده اند. مصرف روغن آفتابگردان احتمالاً در اتحادیه اروپا بیش از میزان پیش‌بینی‌ها باشد. کارشناسان ارزیابی خود از واردات روغن آفتابگردان چین را رقم بی‌سابقه ۱.۴۶ میلیون تن در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ اعلام کردند. با این وجود تاثیر شیوع ویروس کرونا بر تقاضای روغن‌های نباتی در چین یک عامل عدم قطعیت در بررسی بازار است.

تخمین زده می‌شود بازده جهانی روغن کلزا در اکتبر- سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰، ۰.۳ میلیون تن کاهش یابد و به ۲۴.۹ میلیون تن برسد که پایین ترین رقم طی ۳ سال اخیر است. کمبود ذخایر در این فصل به دلیل کاهش ذخایر روغن کلزا در اوایل اکتبر (به خصوص در چین) بیش از پیش به چشم می‌آید. به همین دلیل تقاضا باید به اندازه ۰.۴ میلیون تن کاهش یابد. از سوی دیگر میزان ذخایر در فصل جاری نیز باید اندکی کاسته شود.

پیش‌بینی می‌شود در اتحادیه اروپا مصرف روغن کلزا در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ حدود ۰.۴ تا ۰.۵ میلیون تن کاهش یابد و به ۹.۵ میلیون تن برسد که پایین ترین رقم طی ۷ سال اخیر است. از سوی دیگر میزان مصرف این کالا در چین ۰.۲ میلیون تن کاهش می‌یابد.

روغن نارگیل و روغن پالم کرنل

پیش‌بینی می‌شود در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ تولید جهانی روغن پالم کرنل را کد بماند و تولید روغن نارگیل حداقل ۰.۲ میلیون تن کاهش یابد. تولید این دو نوع روغن لوریک در حالی کاهش می‌یابد که تولید آنها در فصل گذشته ۰.۷ میلیون تن و در فصل زراعی ۱۸-۲۰۱۷، ۰.۹ میلیون تن رشد کرده بود.

این روند نزولی تا حدودی با ذخایر انبوه پالم کرنل جبران می‌شود که در آغاز فصل جاری ۰.۲ تا ۰.۳ میلیون تن بیشتر از سال قبل بود. این روند سبب می‌شود مصرف این دو روغن حدود ۰.۴ میلیون تن افزایش یابد. این در حالی است که متوسط افزایش مصرف در دو فصل گذشته ۰.۶ میلیون تن بوده است.

ذخایر اندک به کاهش ۰.۱ میلیون تنی صادرات این روغن‌ها در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ منجر می‌شود. این در حالی است که صادرات این ۲ نوع روغن در فصل گذشته ۰.۶ میلیون تن رشد کرده بود.

قیمت روغن نارگیل تا ۲۱ فوریه به شدت کاهش یافت. دلیل این امر کاهش ذخایر روغن پالم و پالم کرنل است. ذخایر روغن پالم کرنل در این اواخر در مالزی کاهش یافته است. با این وجود ذخایر همچنان بالا است و به بازار روغن‌های لوریک فشار وارد می‌کند. تمایل اندک مشتریان به خرید در اروپا روند نزولی بازار را تشدید کرده است. در این قاره ذخایر انبوه روغن نارگیل از ۲۰۱۹ تجمع شده است.

سهم چین از واردات روغن نارگیل در ۲۰۱۹ فقط ۹ تا ۹ درصد افزایش یافت و نگرانی‌ها درباره تأثیرات شیوع ویروس کرونا روی تقاضا با شیب زیاد قیمت توجیه نمی‌شود. برعکس، کاهش قابل توجه تولید روغن نارگیل و ذخایر صادراتی در ۲۰۲۰ احتمالاً با تثبیت بنیان‌های بازار به بهبود قیمت‌ها منجر می‌شود.

پس از آنکه صادرات جهانی روغن نارگیل در اکتبر-سپتامبر ۱۹-۲۰۱۸، ۲۱ درصد رشد کرد، این شاخص در اکتبر-دسامبر نسبت به سطح سال قبل کاهش یافت که دلیل این امر کاهش بارگیری محموله‌های روغن نارگیل از فیلیپین و اندونزی بوده است. در ژانویه-دسامبر ۲۰۱۹ صادرات روغن نارگیل از اندونزی ۹ درصد کاهش یافته و به ۶۱۴ هزار تن رسید. بارگیری محموله‌های بزرگ به چین و آمریکا بیشتر از مقداری بود که کاهش صادرات به اتحادیه اروپا را جبران کند.

با این وجود واردات روغن نارگیل در اتحادیه اروپا به دلیل ورود محموله‌های بزرگتر از فیلیپین افزایش یافته است.

صادرات روغن پالم کرنل از اندونزی در ماه دسامبر به طور غیرمعمول بالا بود و به ۲۶۵ هزار تن رسید. به این ترتیب میزان کل محموله‌های

کارشناسان تخمین خود از واردات روغن آفتابگردان برای کشورهای مصر، چین، ایران، عراق، ترکیه و چند کشور دیگر در فصل جاری را نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی کاهش داده اند که دلیل آن ورود محصولات کمتر به بازار و هم اکنون افزایش ذخایر انتقالی از فصل زراعی ۱۹-۲۰۱۸ است.

کارشناسان تولید داخلی ترکیه را به طور صعودی اصلاح کردند و این امر به افزایش پیش‌بینی از حجم صادراتی منجر شد.

با این وجود پیش‌بینی می‌شود آرژانتین در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ روغن آفتابگردان کمتری به بازار وارد کند که دلیل این امر تولید کمتر از پیش‌بینی در داخل این کشور است. به عقیده کارشناسان این روند به سود محموله‌های بزرگی است که از سوی کشورهای اتحادیه جماهیر شوروی سابق به بازار وارد می‌شود. به همین دلیل تخمین تولید روغن آفتابگردان بالاتر اعلام شده است.

روغن کلزا

ذخایر روغن کلزای چین در ژانویه-ژوئن ۲۰۲۰ به شدت کاهش می‌یابد و همین امر تقاضای واردات را بالا نگه می‌دارد و از سوی دیگر سبب می‌شود ذخایر این کالا بیش از پیش کاسته شود. واردات اندک دانه کلزا به دلیل اختلافات تجاری حل نشده با کانادا سبب می‌شود روغن‌کشی این دانه در هفته‌ها و ماه‌های آتی در چین پایین باقی بماند.

با این وجود ذخایر فعلی روغن کلزا در بازار جهانی اندک است و طبق گزارش‌ها مصرف کنندگان اروپایی سعی دارند واردات را تا حدی افزایش دهند تا کمبود ۰.۵ میلیون تنی تولید داخلی در بازه اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ را جبران کنند.

اما کمبود این کالا در چین به فروش حداقل ۴۰ هزار تن روغن کلزای اروپا به این کشور آسیایی در بازه مارس-ژوئن ۲۰۲۰ منجر می‌شود. این در حالی است که نگرانی‌هایی درباره میزان ذخایر داخل اتحادیه اروپا وجود دارد. همچنین قیمت روغن کلزا در مقابل روغن‌های نباتی دیگر نیز بالا است.

صادراتی در سال ۲۰۱۹ به رکورد جدید ۲۰۳ میلیون تن رسید که نشان دهنده ۹ درصد رشد است. در فیلپین بارش‌های ماه دسامبر به حد نرمال رسید اما کسری تجمعی بارش در ژانویه-دسامبر ۲۰۱۹ همچنان قابل توجه و حدود ۲۷ درصد بود. در ژانویه آب و هوای منطقه میندانائو خشک تر از معمول بود. بیش از ۵۰ درصد زمین‌های کشت نارگیل در این منطقه قرار دارد.

روغن‌های لوریک: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

LAURIC OILS: World Supply & Demand (Mn T)					
	October/September				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Palmkern oil					
Op'g stocks	1.41	1.15	.89	.77	1.03
Production	8.12*	8.13	7.68	7.05	6.36
Imports	3.69*	3.50	3.30	3.14	3.09
Exports	3.69*	3.53	3.28	3.15	3.12
Consumption	8.23*	7.84	7.44	6.93	6.59
End. stocks	1.30*	1.41	1.15	.89	.77
Coconut oil					
Op'g stocks	.50	.42	.34	.34	.42
Production	2.72*	2.96	2.75	2.48	2.59
Imports	1.85*	2.08	1.76	1.64	1.66
Exports	1.85*	2.14	1.76	1.67	1.64
Consumption	2.80*	2.82	2.66	2.45	2.69
End. stocks	.41*	.50	.42	.34	.34
2 OILS					
Op'g stocks	1.91	1.58	1.23	1.12	1.46
Production	10.84*	11.09	10.43	9.53	8.95
Imports	5.54*	5.58	5.07	4.78	4.75
Exports	5.55*	5.67	5.04	4.82	4.76
Consumption	11.03*	10.65	10.10	9.38	9.28
End. stocks	1.71*	1.91	1.58	1.23	1.12

اندونزی: صادرات روغن پالم کرنل و روغن نارگیل (۱۰۰۰تن)

INDONESIA: Exports of Palmkernel Oil & Coconut Oil						
(1000 T)	Dec		Oct/Dec		Jan/Dec	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Palmkernel Oil						
EU-28	57	26	102	63	263	205
C.I.S.	5	5	16	12	61	54
U.S.A.	25	23	52	71	184	206
Brazil	13	5	48	51	185	158
China, PR	40	67	173	186	717	620
India	27	6	40	25	87	71
Malaysia	65	18	118	80	221	197
Oth. countries	33	34	79	94	308	350
Total	265	184	628	582	2026	1861
Coconut Oil						
EU-28	8	11	34	40	90	165
C.I.S.	1	1	4	1	21	21
U.S.A.	9	8	33	25	114	99
China, PR	25	12	38	25	118	106
Korea, South	.	.	7	11	49	57
Malaysia	9	15	19	41	129	148
Oth. countries	11	4	25	23	93	82
Total	63	51	160	166	614	678

افزایش تقاضا احتمالاً سبب می‌شود واردات روغن پالم به ۵.۱ میلیون تن در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ برسد. این رقم اندکی بالاتر از یک سال قبل است. با در نظر گرفتن این فرضیه واردات روغن پالم در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ به ۹.۵۶ میلیون تن می‌رسد. این در حالی است که در ماه ژانویه ۲۰۱۹-۲۰ به ۹.۹ میلیون تن و در فصل گذشته ۱۰ میلیون تن تخمین زده می‌شد. رکود واردات روغن پالم با افزایش واردات روغن‌های دیگر تا حدودی

هند

مصرف و واردات روغن‌ها و چربی‌ها در هند احتمالاً به تخمین‌های پیشین فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ نرسد. این امر به طور کلی به قیمت‌های بالا، محدودیت واردات روغن پالم در این کشور و همچنین رکود رشد اقتصادی مربوط است.

کارشناسان تخمین‌های خود از واردات روغن‌های نباتی در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ را ۱۵.۹ میلیون تن اعلام کرده‌اند که ۰.۲ میلیون تن

کنجاله‌های روغنی: عرضه و تقاضای جهانی (میلیون تن)

8 OILMEALS: World Supply & Demand (Mn T)					
	April / Sept			Oct / March	
Grand total	2020F	2019	2018	19/20F	18/19
Op. stocks	8.44*	9.20	9.80	11.23	12.26
Production	174.72*	168.90	171.73	164.60*	163.45
Change	+3.4%	-1.7%	+5.0%	+0.7%	-0.9%
Imports	51.13*	49.96	46.78	46.42*	45.75
Exports	51.37*	49.97	47.59	46.31*	45.67
Consumption	171.70*	166.86	168.47	167.50*	166.59
Change	+2.9%	-1.0%	+4.1%	+0.5%	-0.1%
End'g stocks	11.23*	11.23	12.26	8.44*	9.20
Soya meal					
Op. stocks	6.47*	6.95	7.68	8.83	10.01
Production	125.91*	121.14	124.11	113.70	112.89
Change	+3.9%	-2.4%	+5.2%	+0.7%	-1.6%
Imports	36.82*	35.97	33.77	32.01*	31.64
Exports	37.37*	36.32	34.74	31.62*	31.42
Consumption	122.77*	118.90	120.80	116.46*	116.17
Change	+3.3%	-1.6%	+4.2%	+0.2%	-0.7%
End'g stocks	9.07*	8.83	10.01	6.47*	6.95
7 oth. meals					
Op. stocks	1.97*	2.25	2.12	2.40	2.25
Production	48.81*	47.76	47.61	50.90*	50.56
Change	+2.2%	+0.3%	+4.4%	+0.7%	+0.7%
Imports	14.31*	13.99	13.02	14.41*	14.12
Exports	14.00*	13.64	12.85	14.70*	14.26
Consumption	48.93*	47.96	47.66	51.04*	50.42
Change	+2.0%	+0.6%	+3.8%	+1.2%	+1.4%
End'g stocks	2.16*	2.40	2.25	1.97*	2.25

همچنین کارشناسان تا حد زیادی ارزیابی خود از بازده کنجاله‌های روغنی آرژانتین در فصل جاری را کاهش دادند. این امر نشان دهنده کاهش نسبت به سال گذشته است و همچنین چشم انداز رشد تولید در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ کاهش یافته و به یک میلیون تن می‌رسد. حال آنکه رشد تولید در ژانویه ۱.۹ میلیون تن تخمین زده می‌شد. ذخایر داخلی اندک آرژانتین احتمالاً سبب می‌شود بارگیری محموله کنجاله‌های روغنی در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ به اندازه قابل توجهی کمتر از سال گذشته باشد. در نتیجه چشم انداز صادرات برای کشورهای دیگر به خصوص برزیل بهبود می‌یابد.

کنجاله سویا

در این اواخر کاهش قابل توجه بازده و ذخایر صادراتی آرژانتین از قیمت کنجاله سویای این کشور پشتیبانی می‌کند. با این وجود هنوز هم به نظر می‌رسد بازار هنوز متقاعد نشده که نیاز به افزایش قیمت وجود دارد یا خیر. دلایل این امر در زیر آمده اند:

(الف) کاهش ذخایر در آرژانتین هنوز موقت تلقی می‌شود و پیش‌بینی می‌شود در چند ماه آینده از بین برود.

(ب) وجود انبوه کنجاله سویا در کشورهای آمریکای جنوبی و آمریکا توجیه افزایش قیمت را سخت تر می‌کند.

(ج) طی ماه‌های آینده، واردات و مصرف کنجاله سویا به دلیل افزایش ذخایر دانه‌های خوراکی در برخی کشورهای کلیدی کاهش می‌یابد. هرچند جذابیت قیمت کنجاله سویا برای مصرف خوراکی اندکی بهبود یافته اما شیوع ویروس کرونا در چین چشم انداز مصرف را در بقیه فصل ۲۰۱۹-۲۰ بدتر کرده و هنوز میزان کاهش نیز مشخص نشده است.

جبران می‌شود. واردات روغن‌های دیگر در هند در سه ماهه جاری در حال افزایش است که دلیل این امر ورود محموله‌های بزرگتر روغن سویای آرژانتین و روغن آفتابگردان اوکراین به هند است. علاوه بر این امر اکنون تمایل بیشتری به روغنکشی دانه‌ها در داخل این کشور وجود دارد زیرا قیمت‌ها افزایش یافته و رقابت برای واردات روغن پالم نیز کمتر شده است.

اما کاهش واردات در درجه اول نشان دهنده رکورد رشد مصرف است. اکنون کارشناسان تخمین می‌زنند مصرف ۸ گونه روغن نباتی به ۲۲.۲۵ میلیون تن در فصل جاری برسد که نشان می‌دهد رشد مصرف راکد شده و به ۱.۷ درصد می‌رسد. این در حالی است که رشد مصرف در فصل گذشته ۳.۱ میلیون تن بوده است.

هند: ۸ نوع روغن اصلی (میلیون تن)

INDIA : Balance 8 Major Oils (a) (Mn T)					
	October / September				
	19/20F	18/19	17/18	16/17	15/16
Production	6.42*	6.30	6.35	5.68	4.72
Imports	15.86*	15.59	14.77	15.48	15.19
Soybean oil	3.46*	3.00	3.02	3.47	4.41
Sunflower oil	2.60*	2.33	2.48	2.14	1.53
Rapeseed oil	.07*	.06	.28	.30	.35
Palm oil	9.58*	10.04	8.84	9.46	8.77
Exports	.05*	.04	.05	.04	.04
change in stocks	-.01*	-.03	-.15	+.34	-.26
Dom.Consumpt.(b)	22.24*	21.88	21.22	20.78	20.13
Stocks/use ratio(c)	11.5%	11.7%	12.2%	13.2%	12.0%
Caput use(kilos)	16.1*	16.0	15.7	15.5	15.2

(a) Soya, palm, sunfl., rapeseed, palmkem, coconut, groundnut, cottonseed. (b)Residual. (c) in % of annual use.

کنجاله‌های روغنی

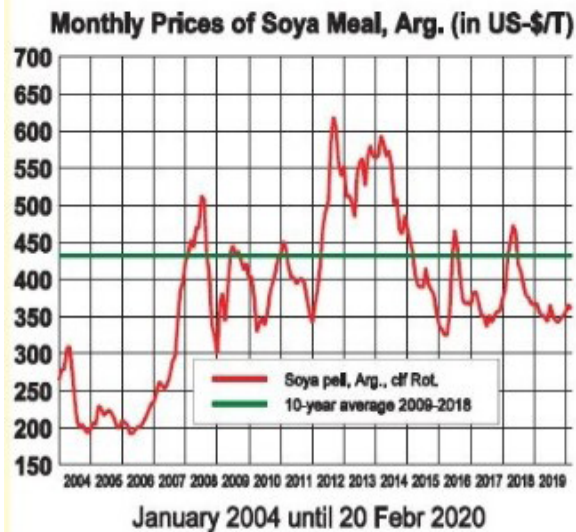
در ژانویه-مارس مصرف اندک کنجاله‌های روغنی در چین چشم انداز مصرف جهانی در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ را بدتر می‌کند.

کارشناسان تخمین خود از تولید جهانی ۸ نوع کنجاله روغنی را در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ ۰.۲ میلیون تن کاهش داده و ۳۹۳.۳ میلیون تن اعلام کرده اند که دلیل اصلی این امر بازده کمتر در آرژانتین و چین است. این بازده بیشتر از میزانی است که افزایش تولید در کشورهای دیگر را خنثی کند. بازده جهانی نیز به میزان قابل توجهی کمتر از پیش‌بینی‌های سه ماهه جاری است. از سوی دیگر تخمین تولید در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ را تا حدی افزایش داده اند.

کارشناسان معتقدند با شیوع ویروس کرونا چین شانس برای حل شیوع بحران تب خوکی آفریقایی ندارد. شیوع این ویروس به تعطیلی بخش‌های بزرگی از اقتصاد داخلی این کشور منجر شده و چالش‌هایی در زنجیره تقاضای بخش کشاورزی به وجود آورده است. هرچند تاثیرات واقعی بر بخش‌های تولید و مصرف کنجاله هنوز اندازه گیری نشده، اما کارشناسان معتقدند آمار هر دو بخش کمتر از پیش‌بینی‌های قبلی باشد و در ژانویه-مارس ۲۰۲۰ همین روند نزولی ادامه می‌یابد. این در حالی است که قبلاً پیش‌بینی می‌شد هر دو بخش تا حدی بهبود حاصل شود.

قیمت‌های ماهیانه کنجاله سویا- آرژانتین (دلاراتن)

کارشناسان تخمین خود از مصرف کنجاله سویا در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ را کاهش داده و ۶۶.۵ میلیون تن اعلام کرده اند. این رقم ۰.۹ میلیون تن نسبت به سال قبل و ۸.۹ میلیون تن نسبت به دو سال قبل کاهش یافته است. این روند اصلاح نزولی به سه ماهه ژانویه-مارس اشاره دارد. هرچند کارشناسان معتقدند در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ فرایند بهبود قدرتمندتر از چیزی باشد که در گزارش‌های پیشین تخمین زده شده بود.

در تحلیل پیش رو کارشناسان پیش‌بینی کردند مصرف جهانی کنجاله سویا در فصل جاری به ۲۳۹.۲ میلیون تن می‌رسد. این رقم ۰.۴ میلیون تن کمتر از تخمین‌های ماه ژانویه و ۴.۱ تا ۴.۱ میلیون تن کمتر از سال‌های قبل است. میزان مصرف در برزیل و آمریکا بهبود می‌یابد. از سوی دیگر پس از کاهش رشد مصرف اروپا در اکتبر-مارس ۲۰۱۹-۲۰، این شاخص در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ به میزان قابل توجهی رشد می‌کند.

کاهش ذخایر کوتاه مدت در آرژانتین سبب می‌شود ارزیابی کارشناسان از تولید جهانی کنجاله سویا در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ به ۲۳۹.۶ میلیون تن برسد. این شاخص ماه قبل ۲۴۰.۱ میلیون تن تخمین زده می‌شد. به عقیده کارشناسان واحدهای روغنکشی سویا در برزیل در موقعیت مناسبی قرار دارند تا از کمبود موقت کنجاله سویای آرژانتین در بازار سود ببرند. همچنین این روند اصلاح صعودی بازده کنجاله سویا برزیل را توضیح می‌دهد. بنابراین اکنون تخمین می‌زنند صادرات جهانی کنجاله سویا فقط ۰.۱ تا ۰.۲ میلیون تن کمتر از ارزیابی ماه ژانویه درباره اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ است. البته این تخمین ۱.۲ تا ۱.۳ میلیون تن بالاتر از رقم ۶۷.۷ میلیون تن ثبت شده در فصل گذشته است.

کنجاله آفتابگردان

ادامه ورود محموله‌های کوچک به بازار سبب شده تخمین‌های واردات کنجاله آفتابگردان اتحادیه اروپا در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ به طور نزولی اصلاح و ۳.۴۷ میلیون تن اعلام شود. حجم این محموله‌ها بسیار کمتر از رقم ثبت شده در فصل زراعی ۲۰۱۷-۱۸ است. در ضمن باید اشاره کرد این تخمین‌ها نشان دهنده

بهبود تعداد محموله‌ها در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ است. هرچند هنوز عوامل غیر قطعی زیادی در بازار وجود دارد.

هرچند واردات کنجاله آفتابگردان اتحادیه اروپا در چندماهه نخست فصل جاری کمتر از سال قبل است، اما محموله‌های ارسالی ترکیه و بلاروس به بازار بالاتر از مقدار تخمین زده شده است. این روند نشان دهنده افزایش قابل توجه محموله‌های صادراتی از روسیه و اتحادیه اروپا است. شواهد موجود حاکی از راکد شدن تقاضای کنجاله آفتابگردان اتحادیه اروپا تا این نقطه از فصل جاری است.

صادرات کنجاله اوکراین پس از رکود در نوامبر-دسامبر ۲۰۱۹ در ماه ژانویه به رکورد جدیدی در ماه رسید که دلیل این امر ارسال محموله‌های بزرگ به چین و هند بود. در دسامبر-ژانویه ۲۰-۱۹ اوکراین ۰.۵ میلیون تن کنجاله آفتابگردان به چین فرستاد. این در حالی است که سال قبل در همین دو ماه اوکراین کمی بیش از ۰.۳ میلیون تن به این کشور آسیایی کنجاله آفتابگردان فرستاده بود. بنابراین تخمین واردات کنجاله آفتابگردان چین در ژانویه-مارس تغییری نیافت. این رقم اندکی بالاتر از پیش‌بینی سال گذشته است. هنوز مشخص نیست رکورد فعالیت‌های تجاری در چین تا چه حد از میزان واردات محموله‌های کنجاله آفتابگردان در ماه‌های آینده را می‌کاهد. تخمین زده می‌شود واردات چین در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ افزایش یابد و به ۱.۵ تا ۱.۶ میلیون تن برسد. این روند ادامه رشد سالانه است که در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ نیز امتداد می‌یابد. تخمین جدید کارشناسان از صادرات جهانی کنجاله آفتابگردان اندکی بالاتر از پیش‌بینی کارشناسان در ماه ژانویه است. این رقم در فصل جاری ۸.۹ میلیون تن اعلام شده است. این در حالی است که بارگیری محموله‌های بزرگتری از سوی اوکراین احتمالاً تا حدود بارگیری محموله‌های کوچکتر از آرژانتین را جبران می‌کند.

در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ مصرف جهانی کنجاله آفتابگردان برای نخستین بار از ۲۲ میلیون تن بیشتر می‌شود و بخش اعظم رشد در چین، روسیه، هند و ترکیه اتفاق می‌افتد. در مقابل مصرف در اتحادیه اروپا به پایین‌ترین رقم طی ۴ سال اخیر می‌رسد.

کنجاله کلزا

وجود محصول کلزای بیش از پیش‌بینی مورد انتظار سبب شد تخمین روغنکشی این دانه در هند افزایش یابد و بازده کنجاله آن در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ بالاتر رود. این روند شامل اصلاح صعودی تخمین‌ها از تولید جهانی کنجاله سویا و رسیدن آن به ۳۵.۵ میلیون تن است. این رقم نسبت به سطح فصل ۱۹-۲۰۱۸ تغییری نداشته است. همچنین کارشناسان ارزیابی خود از بازده روسیه و کانادا را افزایش داده اند که این روند تا حدودی با کاهش تولید در چین خنثی می‌شود.

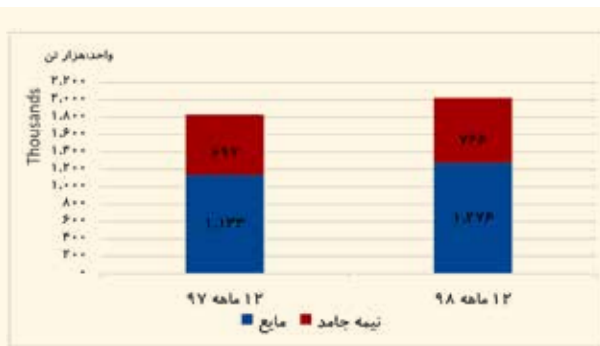
تخمین صادرات کنجاله کلزا برای هند و کانادا افزایش یافته است. این روند نشان دهنده افزایش بارگیری محموله‌ها در آوریل-سپتامبر ۲۰۲۰ است. اکنون پیش‌بینی می‌شود در اکتبر-سپتامبر ۲۰۱۹-۲۰ صادرات جهانی کنجاله کلزا در مقایسه سالانه ۰.۱ میلیون تن افزایش یابد و به ۷.۲ میلیون تن برسد. بخش اعظم رشد نیز در بازه ژانویه-سپتامبر اتفاق می‌افتد.

در اکتبر-دسامبر ۲۰۱۹ بخش اعظم افزایش واردات جهانی در آمریکا، چین و تایلند اتفاق می‌افتد. با این وجود هنوز مشخص نیست در سال جاری همچنان محموله‌های بزرگی به چین بارگیری می‌شود یا خیر.

عملکرد کارخانجات روغن نباتی در سال ۱۳۹۸

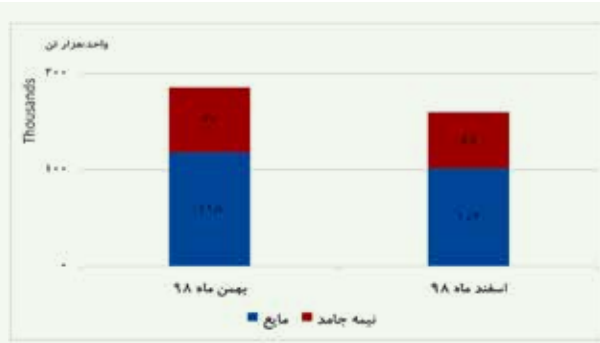

علیرضا استاد حسینی
مسئول واحد آمار و اطلاعات
انجمن صنفی صنایع روغن نباتی

تولید انواع روغن نباتی: در سال ۹۸، میزان ۲,۰۲۲,۲۷۸ تن انواع روغن نباتی تولید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۱ درصد افزایش داشته، از این میزان تولید، انواع روغن نباتی مایع با ۶۳ درصد از کل تولید به میزان ۱,۲۷۵,۷۸۹ تن، نسبت به سال گذشته ۱۳ درصد افزایش و تولید انواع روغن نباتی نیمه جامد با ۳۷ درصد از کل تولید به میزان ۷۴۶,۴۹۰ تن که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷ درصد افزایش داشته است.

از علل اصلی افزایش تولید روغن نباتی در سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال گذشته بدون در نظر داشتن افزایش جمعیت کشور و سایر شرایط محیطی و اقلیمی کشور که در افزایش تولید موثر می باشد، می توان شرکت های نظیر فریست دزفول، اکسین فرآیند، کیش چیپس، سودا طلایی شمال، ماه تی تی گل، زرناب دانه شمال و پرورپودر که در اواخر سال ۹۷ و ابتدای سال ۹۸ احداث و بهره برداری گردیده اند را در افزایش تولید انواع روغن نباتی موثر دانست.

در اسفند ماه سال ۹۸، میزان ۱۶۰,۱۱۵ تن انواع روغن نباتی تولید که نسبت به بهمن ماه سال جاری ۱۴ درصد کاهش داشته، از این میزان تولید، انواع روغن نباتی مایع نسبت به بهمن ماه سال جاری ۱۴ درصد کاهش و تولید انواع روغن نباتی نیمه جامد و جامد نسبت به بهمن ماه سال جاری ۱۳ درصد کاهش داشته، که این میزان کاهش را می توان ناشی از اثرات ویروس کرونا در کاهش میزان فعالیت واحدهای تولیدی دانست.

توزیع روغن نباتی: در سال ۹۸، میزان ۲,۰۲۶,۴۹۷ تن بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۱ درصد افزایش داشته که علل ذکر شده در میزان افزایش تولید نیز در افزایش درصد توزیع نیز اثرگذار می‌باشد. از میزان توزیع انواع روغن نباتی در سال ۹۸، میزان ۹۱ درصد به صورت فروش مستقیم شرکت‌ها و مابقی به صورت کارمزدی و صادراتی توزیع گردیده، در زمان اشاره شده، توزیع انواع روغن نباتی به صورت فروش مستقیم حدود ۶ درصد افزایش و توزیع انواع روغن‌های نباتی کارمزدی هم در حدود ۱۷۶ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته است.

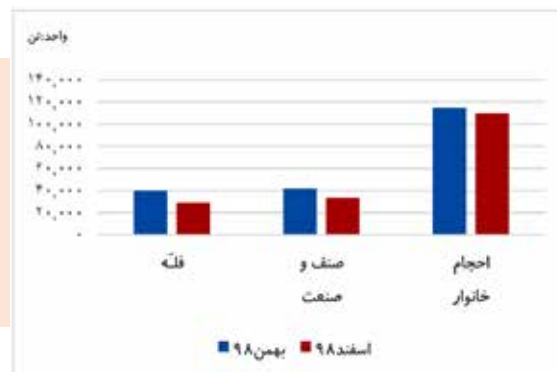
واحد: تن

سال	عنوان	تولید			توزیع		
		مابع	نیمه جامد	جمع کل	مستقیم	کارمزدی	صادرات
۱۲ ماهه ۹۷	مقدار	۱,۱۳۲,۶۸۱	۶۹۷,۰۸۵	۱,۸۲۹,۷۶۶	۱,۷۴۲,۱۵۷	۶۲,۷۵۷	۲۸,۳۹۵
	درصد از کل	۶۲	۳۸	۱۰۰	۹۵	۳	۲
۱۲ ماهه ۹۸	مقدار	۱,۳۷۵,۷۸۹	۷۴۶,۴۹۰	۲,۰۲۲,۲۷۸	۱,۸۵۲,۱۵۲	۱۷۲,۹۱۳	۱,۴۳۲
	درصد از کل	۶۳	۳۷	۱۰۰	۹۱	۹	۰
درصد تغییر		۱۳	۷	۱۱	۶	۱۷۶	-۹۵

ماه	توزیع قله (درصد از کل توزیع)	توزیع صنف و صنعت (درصد از کل توزیع)	توزیع احجام خانوار (درصد از کل توزیع)
بهمن ۹۸	۲۰	۲۱	۵۸
اسفند ۹۸	۱۷	۱۹	۶۴

توزیع روغن‌ها در اسفند ماه نسبت به بهمن ماه سال ۱۳۹۸: کاهش ۱۴ درصدی توزیع انواع روغن نباتی در اسفند ماه نسبت به بهمن ماه، ترکیب توزیع انواع روغن نباتی، بدین ترتیب بوده که روغن قله حدود ۳ درصد کاهش داشته و توزیع انواع روغن نباتی صنف و صنعت ۲ درصد کاهش و احجام خانوار ۶ درصد افزایش داشته است.

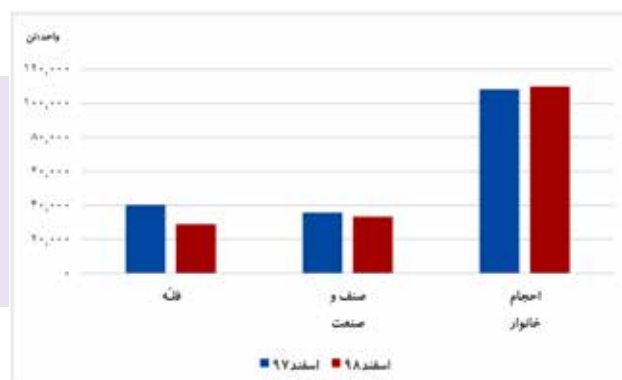
نمودار میله‌ای ذیل بیانگر مقایسه توزیع انواع روغن‌ها در اسفند ماه نسبت به بهمن ماه می‌باشد.

توزیع روغن‌ها تولید در اسفند ماه سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۷:

در توزیع انواع روغن نباتی اسفند ماه سال ۹۸ نسبت به مدت مشابه سال گذشته، کاهش ۶ درصدی توزیع انواع روغن نباتی را داریم، توزیع انواع روغن نباتی بدین ترتیب بوده که تولید روغن‌های فله ۵ درصد کاهش صنف و صنعت همانند تولید مدت مشابه و احجام خانوار ۵ درصد افزایش تولید نسبت به مدت مشابه در سال ۹۷ بوده است.

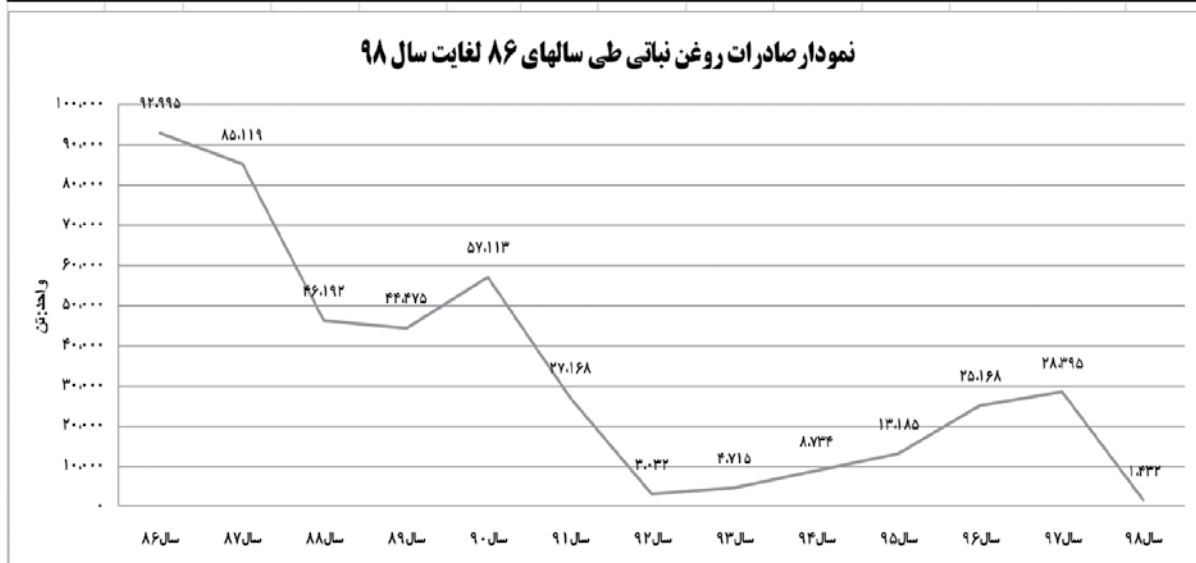
سال	توزیع فله (درصد از کل توزیع)	توزیع صنف و صنعت (درصد از کل توزیع)	توزیع احجام خانوار (درصد از کل توزیع)
اسفند ۹۷	۲۲	۱۹	۵۹
اسفند ۹۸	۱۷	۱۹	۶۴

نمودار میله‌ای ذیل بیانگر مقایسه توزیع انواع روغن‌ها در اسفند ماه ۹۸ نسبت به مدت مشابه سال گذشته می‌باشد.

صادرات: روغن‌های نباتی پس از تصفیه و تولید، در بازار داخلی و یا بازارهای بین‌المللی توزیع می‌گردند، در جدول زیر صادرات کارخانجات روغن نباتی ایران طی سال‌های ۱۳۸۶ لغایت ۹۸ در بازارهای بین‌المللی به نمایش در آمده است که این فراز و نشیب از سال ۱۳۸۶ که حدود ۹۲ هزار تن بوده در حال حاضر به دلیل ممنوعیت صادرات بدون عملکرد و امید آن داریم که شرایط کشور به حالت قبل و بازگشایی مجدد صادرات برسد و در سال جدید رقم قابل توجهی صادرات داشته باشیم تا چرخه اقتصادی این صنعت نیز پویاتر گردد.

واحد:تن	میزان صادرات روغن نباتی طی سالهای ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۹۸												
شرح	سال ۸۶	سال ۸۷	سال ۸۸	سال ۸۹	سال ۹۰	سال ۹۱	سال ۹۲	سال ۹۳	سال ۹۴	سال ۹۵	سال ۹۶	سال ۹۷	سال ۹۸
صادرات	۹۲,۹۹۵	۸۵,۱۱۹	۴۶,۱۹۲	۴۴,۴۷۵	۵۷,۱۱۳	۲۷,۱۶۸	۳,۰۳۲	۴,۷۱۵	۸,۷۳۴	۱۳,۱۸۵	۲۵,۱۶۸	۲۸,۳۹۵	۱,۴۳۲

* برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت www.ivoia.com مراجعه شود.

روغن سرخ کردنی بدون پالم فامیلا

ترکیبی از بهترین روغن‌ها؛ آفتابگردان، ذرت و کانولا

شرکت حمل و نقل صنایع روغن بار گلزا

حمل کلیه محمولات فله و سیالات و کانتینر به اقصی نقاط کشور

دارای نمایندگی و شعبات صدور بارنامه در بنادر و مبادی ورودی کالا

دفتر مرکزی: تهران، خیابان بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه ۱۴، بلاک ۴ تلفن: ۳-۸۸۵۴۹۲۵۱ فکس: ۸۸۷۵۵۰۳۷

دفتر بندر امام: ترمینال پایانه حمل و نقل بندر امام، شرکت حمل و نقل روغن بار گلزا، غرفه ۱۵ تلفن: ۰۶۵۱-۲۲۴۱۲۹۸ فکس: ۰۶۵۱-۲۲۴۱۲۸۱

دفتر بندر عباس: سه راه سازمان، بلوار امام موسی صدر شمالی، مجتمع کامرون، بلاک ۲۰۲ طبقه ۲ تلفن: ۰۷۶۱-۴۵۱۴۳۵ فکس: ۰۷۶۱-۴۵۱۴۳۶

www.saeioil.com

OLKA اَلِکَا

سلامت فردا با روغن الکا

Saei سَاعِي

www.saeioil.com

روغن ساعی یک انتخاب استثنایی

بدن برای انجام عملکرد خود نیاز به اسیدهای چرب دارد ولی این اسیدها در بدن تولید نمی‌شود. روغن‌های گیاهی منبع و اسیدهای چرب مورد نیاز بدن هستند و بطور خاص دو نوع (K.D.E.A) غنی از ویتامین‌های محلول در چربی نظیر اسید چرب امگا ۳ و امگا ۶ در این روغن‌ها به فور یافت می‌شود. آلفالینولئیک اسید یک نوع از اسیدهای چرب امگا ۳ است که در روغن سویا، روغن کلزا و روغن بذر کتان با ساختاری بسیار شبیه به اسیدهای چرب موجود در ماهی یافت می‌گردد. مصرف اسیدهای چرب امگا ۳ بخاطر خاصیت ضد التهابی خود برای افراد مبتلا به بیماری‌های قلبی، پوستی و گوارشی توصیه می‌گردد. همچنین مصرف طولانی مدت اسیدهای چرب امگا ۶ به از بین بردن التهاب کمک می‌کند. کشت و صنعت گلستان دزفول به گواه آزمایش‌های انجام شده و تایید مراجع ذیصلاح مفتخر به تولید و عرضه روغن‌های گیاهی با دو برند ساعی و الکا مطابق با آخرین استانداردهای روز دنیا و برترین کیفیت می‌باشد.

آدرس کارخانه: دزفول کیلومتر ۸ جاده شوشتر _ کیلومتر ۱۱ جاده شهر حمزه
آدرس دفتر تهران: خیابان فاطمی _ خیابان پروین اعتصامی _ کوچه اردشیر _ بلاک ۳۹
تلفن دفتر تهران: ۸۸۹۸۵۰۵۴ الی ۵۵
آدرس سایت: www.saeioil.com
Email: golestani.3333@yahoo.com

ارتباط با مشتری: ۰۶۱۴۲۳۵۸۲۱۴

فکس: ۰۶۱۴۲۳۵۸۲۰۷

تلفن فروش: ۰۶۱۴۲۳۵۸۲۰۹ الی ۱۲

تلفن کارخانه: ۰۶۱۴۲۳۵۸۲۰۱ الی ۶

باغچه آشپزیت گل می کنه

سرخ کردن بی بدون پالم غنچه
مخصوص سوخاری های خوشمزه

سال خوشی را
برایتان آرزو مندیم

اولین **اویلا**

روغن آفتابگردان
غنی شده با ویتامین **D**

+D
Enriched With
Vitamin **D₃**

دارنده نشان ایمنی و سلامت در صنعت روغن ایران